

Kohtulahendite kogumik

ÜLDKOHTU OTSUS (üheksas koda)

29. veebruar 2016*

Konkurents — Keelatud kokkulepped — Rahvusvahelise lennutransiidi teenused — ELTL artikli 101 rikkumise tuvastamise otsus — Hindade kindlaksmääramine — Lõpphinda mõjutavad lisatasud ja hinnakujundusmehhanismid — Trahvide eest kaitse saamise taotluses sisalduvad tõendid — Advokaadi ja tema kliendi vahelise teabevahetuse konfidentsiaalsuse kaitse — Kutse-eeetika reeglid lojaalsuskohustuse ja topeltesindamise keelu kohta — Usaldussuhtest tulenevad kohustused — Liikmesriikidevahelise kaubanduse mõjutamine — Rikkumise süükspeandavus — Äriühingute valik — Trahvid — Proportsionaalsus — Rikkumise raskus — Kergendavad asjaolud — Võrdne kohtlemine — Koostöö — Kokkulepe — 2006. aasta suunised trahvide arvutamise meetodi kohta

Kohtuasjas T-265/12,

Schenker Ltd, asukoht Feltham (Ühendkuningriik), esindajad: advokaadid F. Montag, B. Kacholdt, F. Hoseinian, *solicitor* D. Colgan ja *solicitor* T. Morgan,

hageja,

versus

Euroopa Komisjon, esindajad: A. Dawes ja N. von Lingen, hiljem A. Dawes ja G. Meessen, keda abistasid *barrister* B. Kennelly ja *barrister* H. Mussa,

kostja,

mille ese on nõue tühistada komisjoni 28. märtsi 2012. aasta otsus C(2012) 1959 (final) [ELTL] artiklis 101 ja EMP lepingu artiklis 53 sätestatud menetluse kohta (juhtum COMP/39462 – Ekspedeerimisteenused) hagejat puudutavas osas ning nõue muuta selles otsuses talle määratud trahvi,

ÜLDKOHUS (üheksas koda),

koosseisus: president G. Berardis, kohtunikud O. Czúcz (ettekandja) ja A. Popescu,

kohtusekretär: ametnik C. Kristensen,

arvestades kirjalikus menetluses ja 24. septembri 2014. aasta kohtuistungil esitatut,

on teinud järgmise

* Kohtumenetluse keel: inglise.

otsuse

Vaidluse taust ja vaidlustatud otsus

- 1 Euroopa Komisjon tuvastas 28. märtsi 2012. aasta otsuses C(2012) 1959 (final) ELTL artiklis 101 ja EMP lepingu artiklis 53 sätestatud menetluse kohta (juhtum COMP/39462 – Ekspedeerimisteenused) (edaspidi „vaidlustatud otsus“), et rahvusvahelise lennutransiidi teenuste sektoris tegutsevad äriühingud on eri ajavahemikes aastatel 2002–2007 rahvusvahelise lennutransiidi teenuste sektoris osalenud mitmesugustes kokkulepetes ja kooskõlastatud tegevuses, mille raames pandi toime neli eraldiseisvat ELTL artikli 101 lõike 1 ja Euroopa Majanduspiirkonna (EMP) lepingu artikli 53 lõike 1 rikkumist.
- 2 Hageja Schenker Ltd kuulub Saksa õiguse alusel asutatud aktsiaseltsile Deutsche Bahn AG (edaspidi „DB“), mis kuulub täies ulatuses Saksamaa Liitvabariigile. DB on äriühingute kontserni (edaspidi „DB kontsern“) valdusühing, kes osutab liikuvus- ja logistikateenuseid kogu maailmas. Kontsern DB osutab kaubamärgi DB Schenker all ja eelkõige äriühingute kontserni Schenker kaudu, mis hõlmab paljusid üksusi, sh hageja, muu hulgas ekspedeerimisteenuseid lennukitega. [konfidentsiaalne]¹ The Brink's Company (edaspidi „Brink's“) müüs DB-le äriühingute kontserni, mida juhib Bax Global Inc. ja kuhu kuulub ka Bax Global Ltd (UK). Pärast Bax Global (UK) tegevuse üleminekut hagejale lõpetas ta oma tegevuse ja see lõpetati.
- 3 Käesolev kohtuasi puudutab vaid ühte eespool punktis 1 mainitud neljast rikkumisest, st uut ekspordisüsteemi (edaspidi „NES“) käsitlevat kartelli. See ei puuduta vääringu kohanduskoefitsienti (edaspidi „CAF“) käsitlevat kartelli, lastikirja eelteavitussüsteemi (edaspidi „AMS“) käsitlevat kartelli ega kõrghooaja lisamaksu (edaspidi „PSS“) käsitlevat kartelli. Osas, milles komisjon karistas vaidlustatud otsuses muid DP kontserni äriühinguid osalemise eest CAF-i, AMS-i ja PSS-i käsitlevates kartellides, esitasid need äriühingud eraldiseisva hagi, mis on kohtuasja T-267/12 ese.
- 4 Eespool punktis 3 mainitud kartellid puudutavad rahvusvahelise lennutransiidi teenuste turgu. Kirjelduse kohaselt, mille komisjon esitas selle sektori kohta vaidlustatud otsuse põhjendustes 3–71, võib ekspedeerimisteenused määratleda kui klientide eest kaupade veo korraldamine, mis võib hõlmata ka selliseid toiminguid nagu tollivormistus, ladustamine või maapealne teenindus, vastavalt nende vajadustele. Ekspedeerimisteenused jagunevad riigisisesteks ja rahvusvahelisteks ekspedeerimisteenusteks ning ekspedeerimisteenusteks õhu-, maa- ja veeteed pidi (vaidlustatud otsuse põhjendus 3).
- 5 Kirjeldus, mille komisjon esitas NES-kartelli kohta vaidlustatud otsuse põhjendustes 92–114, võib kokku võtta järgmiselt: NES on Ühendkuningriigis kasutatav vormistuseelne süsteem, mida rakendatakse EMP-st välja siirduva ekspordi puhul ja mille võtsid Ühendkuningriigi ametiasutused kasutusele 2002. aastal. Ühel kohtumisel leppisid mitu ekspediitorit kokku võtta NES-deklaratsioonide puhul kasutusele lisamaksud, nad leppisid kokku lisamaksude mahus ja kasutuselevõtu ajastuses. Pärast kohtumist toimus nende ekspediitorite vahel elektrooniline kirjavahetus, et kontrollida kokkuleppe rakendamist. Konkurentsivastane suhtlus kestis 1. oktoobrist 2002 kuni 10. märtsini 2003.
- 6 AMS-kartelli arutelud ja selle rakendamise kontroll toimus eelkõige ühenduse Freight Forward International (enne 1. jaanuari 2004 Freight Forward Europe; edaspidi „ühendus FFI“) raames.
- 7 Vaidlustatud otsuse põhjendusest 72 nähtub, et komisjon alustas uurimist pärast seda, kui Deutsche Post AG (edaspidi „DP“) oli talle esitanud trahvide eest kaitse saamise taotluse vastavalt komisjoni teatisele, mis käsitleb kaitset trahvide eest ja trahvide vähendamist kartellide puhul (ELT 2006, C 298, lk 17; edaspidi „2006. aasta koostööteatis“). DP täiendas oma trahvide eest kaitse saamise taotlust avalduste ja dokumentaalsete tõenditega. Komisjon andis 24. septembri 2007. aasta kirjas DP-le

1 — Konfidentsiaalsed andmed on kustutatud.

tingimusliku kaitse trahvide eest seoses eeldatava kartelliga rahvusvahelise ekspedeerimisteenuste eraõiguslike teenuseosutajate vahel, mille eesmärk oli mitmesuguste maksude või lisatasude kehtestamine või ülekandmine.

- 8 Komisjon viis 10.–12. oktoobril 2007 läbi etteteatamata kontrollid.
- 9 [konfidentsiaalne] DB ja tema tüdrettevõtjad esitasid trahvide eest kaitse saamise taotluse, või juhuks kui seda ei anta, siis trahvi vähendamise taotluse leebema kohtlemise teatise alusel (vaidlustatud otsuse põhjendus 76).
- 10 Komisjon saatis 5. veebruaril 2010 hagejale vastuväiteteatise, millele hageja vastas (vaidlustatud otsuse põhjendused 87 ja 89).
- 11 Ajavahemikus 6. kuni 9. juulini 2010 korraldas komisjon ära kuulamise, millel hageja osales (vaidlustatud otsuse põhjendus 89).
- 12 Vaidlustatud otsuses leidis komisjon tema valduses olevate tõendite alusel, et hageja oli Bax Globali (UK) majandusjärglasena vastutav viimase osalemise eest NES-kartellis.
- 13 Vaidlustatud otsuse artikli 1 lõike 1 punktis a tuvastas komisjon, et NES-kartelli osas on hageja Bax Globali (UK) majandusjärglasena rikkunud ELTL artiklit 101 ja EMP lepingu artiklit 53, kuna ta osales 1. oktoobrist 2002 kuni 10. märtsini 2003 Ühendkuningriigi territooriumil lennutransiidisektoris ühes vältavas rikkumises, mis seisnes hindade ja muude kaubandustingimuste kindlaksmääramises. Vaidlustatud otsuse artikli 2 lõike 1 punktis a on ette nähtud, et selle rikkumise eest määratakse hagejale trahv summas 3 673 000 eurot. Hageja trahvi komisjoniga tehtud koostöö eest ei vähendatud.
- 14 Vaidlustatud otsuse põhjendusest 856 nähtub, et määratud trahv arvutati suuniste alusel määruse (EÜ) nr 1/2003 artikli 23 lõike 2 punkti a kohaselt määratavate trahvide arvutamise meetodi kohta (ELT 2006, C 210, lk 2) (edaspidi „2006. aasta suunised“).

Menetlus Üldkohtus ja poolte nõuded

- 15 Hageja esitas käesoleva hagiavalduse, mis saabus Üldkohtu kantseleisse 12. juunil 2012.
- 16 Ettekandja-kohtuniku ettepanekul otsustas Üldkohus (üheksas koda) avada menetluse suulise osa ja esitas Üldkohtu 2. mai 1991. aasta kodukorra artiklis 64 ette nähtud menetlust korraldavate meetmete raames pooltele kirjalikke küsimusi ning palus neile vastata. Pooled vastasid ette nähtud tähtaja jooksul.
- 17 Hageja esitas 5. septembri 2014. aasta kirjaga märkused kohtuistungil ettekande kohta.
- 18 Poolte kohtukõned ja Üldkohtu küsimustele antud vastused kuulati ära 24. septembri 2014. aasta kohtuistungil.
- 19 Hageja palub Üldkohtul:
 - tühistada vaidlustatud otsuse artikli 1 lõike 1 punkt a;
 - tühistada vaidlustatud otsuse artikli 2 lõike 1 punktis a määratud trahv täielikult või teise võimalusena vähendada seda;
 - mõista kohtukulud välja komisjonilt.

20 Komisjon palub Üldkohtul:

- jätta hagi rahuldamata;
- mõista kohtukulud välja hagejalt.

Õiguslik käsitlus

21 Hageja esitab oma hagi põhjendamiseks seitse väidet.

22 Esimese väite kohaselt on esiteks rikutud nõukogu 16. detsembri 2002. aasta määruse nr 1/2003 [ELTL] artiklites [101] ja [102] sätestatud konkurentsieeskirjade rakendamise kohta (EÜT 2003, L 1, lk 1; ELT eriväljaanne 08/02, lk 205) artikleid 4 ja 7 ning artikli 27 lõiget 2, kaitseõigusi ja õigust õiglasele kohtulikule arutamisele ning teiseks hea halduse põhimõtet. Sisuliselt väidab hageja, et DP trahvide eest kaitse saamise taotluses sisalduv teave ja tõendid olid vastuvõetamatud.

23 Teises väites kinnitab hageja, et komisjonil puudus pädevus võtta vastu otsus NES-kartelli kohta, kuna see kartell oli Euroopa Liidu konkurentsioiguse kohaldamisalast välja jäetud nõukogu määruse nr 141, millega jäetakse veondus määruse nr 17 rakendusala välja (EÜT 1962, 124, lk 2751), artikli 1 alusel.

24 Kolmandas väites kinnitab hageja, et tuvastades, et NES-kartell võis liikmesriikidevahelist kaubandust mõjutada märgatavalt, rikkus komisjon ELTL artikli 101 lõiget 1 ja määruse nr 1/2003 artikleid 4 ja 7 ning hea halduse põhimõtet ega järginud suuniseid [ELTL] artiklites [101] ja artiklis [102] sätestatud kaubandusmõju kontseptsiooni kohta (ELT 2004, C 101, lk 81; edaspidi „2004. aasta suunised“).

25 Neljanda väite kohaselt on rikutud ELTL artikli 101 lõiget 1, ELTL artiklit 296 ja Euroopa Liidu põhiõiguste harta artiklit 41, määruse nr 1/2003 artikleid 4 ja 7 ning artikli 23 lõiget 2 ning isikliku vastutuse ja hea halduse põhimõtteid, kuivõrd Bax Globali (UK) tegevuse eest peeti vastutavaks ainult hagejat.

26 Viiendas väites esiteks hageja kinnitab, et määrates trahvisumma kindlaks käibe alusel, mis ületas maksimaalset teoreetilist summat, mis oleks NES-kartellist võidud saada, rikkus komisjon määruse nr 1/2003 artikli 23 lõikeid 2 ja 3, proportsionaalsuse põhimõtet, põhimõtet, et karistus peab vastama rikkumisele, põhimõtet *nulla poena sine culpa* ja hea halduse põhimõtet ega järginud 2006. aasta suuniseid ja tegi hindamisvigu. Teiseks väidab hageja, et komisjon on rikkunud määruse nr 1/2003 artikli 27 lõikeid 1 ja 2 ning kaitseõigusi.

27 Kuuendas väites kinnitab hageja, et trahvide eest kaitse saamise ja trahvide vähendamise taotluste hindamisel rikkus komisjon määruse nr 1/2003 artikli 23 lõiget 2 ja võrdse kohtlemise põhimõtet ega järginud 2006. aasta koostööteatist ning tegi hindamisvea.

28 Seitsmenda väite kohaselt on komisjon rikkunud määruse nr 1/2003 artikli 23 lõiget 2 ning võrdse kohtlemise põhimõtet ja teinud hindamisvea, keeldudes algatamast kokkuleppe sõlmimise arutelusid vastavalt komisjoni teatisele, mis käsitleb kokkuleppemenetluse läbiviimist kartellidega seotud otsuste puhul, mis on võetud vastu vastavalt nõukogu määruse (EÜ) nr 1/2003 artiklitele 7 ja 23 (ELT 2008, C 167, lk 1; edaspidi „komisjoni kokkuleppemenetluse teatis“).

29 Hageja täpsustab menetluskohustusdokumentides, et esimene kuni neljas väide on esitatud vaidlustatud otsuse artikli 1 lõike 1 punkti a tühistamise nõude põhjendamiseks ning nendes palutakse „järelkult“ tühistada ka vaidlustatud otsuse artikli 2 lõike 1 punkt a. Viies kuni seitsmes väide ja teise võimalusena neljas väide on esitatud vaidlustatud otsuse artikli 2 lõike 1 punkti a tühistamise nõude põhjendamiseks.

- 30 Veel palub hageja Üldkohtul kasutada täielikku pädevust, kusjuures viies kuni seitsmes väide on sõnaselgelt esitatud selle nõude põhjendamiseks. Lisaks palub hageja neljandas väites, et Üldkohus vähendaks oma täieliku pädevuse raames trahvisummat.
- 31 Selles kontekstis tuleb meenutada, et komisjoni vastu võetud otsuste seaduslikkuse kontrolli täiendab täielik pädevus, mis on ERTL artikli 261 alusel liidu kohtule antud määruse nr 1/2003 artikliga 31.
- 32 See pädevus annab kohtule lisaks pelgalt karistuse seaduslikkuse kontrollimisele õiguse asendada komisjoni hinnang enda omaga ja järelikult määratud trahv või karistusmaks tühistada, seda vähendada või suurendada. Kui määratud trahvisumma või karistusmaks kindlaksmääramisel komisjoni aluseks võetud kaalutlused on õigusvastased, kuid kui nende lõppsummat tuleb pidada kohaseks, annab täielik pädevus kohtule õiguse jätta trahvisumma jõusse.
- 33 Seega peab Üldkohus otsuse tegemise ajal oma täieliku pädevuse raames hindama, kas hagejale määratud trahvi suurus kajastab õigesti asjassepuutuva rikkumise raskust ja kestust (vt selle kohta kohtuotsus, 27.9.2012, Shell Petroleum jt vs. komisjon, T-343/06, EKL, EU:T:2012:478, punkt 117 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 34 Siiski tuleb rõhutada, et täieliku pädevuse teostamine ei tähenda omal algatusel kontrollimist, ning meenutada, et menetlus liidu kohtutes on võistlev (kohtuotsus, 8.12.2011, KME Germany jt vs. komisjon, C-389/10 P, EKL, EU:C:2011:816, punkt 131).

1. Esimene väide, et esiteks on rikutud määruse nr 1/2003 artikleid 4 ja 7 ning artikli 27 lõiget 2, kaitseõigusi ja õigust õiglasele kohtulikule arutamisele ning teiseks hea halduse põhimõtet

- 35 Käesolev väide puudutab komisjoni järeldust, mis on esitatud vaidlustatud otsuse põhjenduses 658 ja mille kohaselt oli tal õigus kasutada DP trahvide eest kaitse saamise taotluses sisalduvat teavet ja tõendeid.
- 36 Väide koosneb kahest osast. Esiteks väidab hageja, et DP trahvide eest kaitse saamise taotluses sisalduvat teavet ja tõendeid kasutades rikkus komisjon määruse nr 1/2003 artikleid 4 ja 7 ning artikli 27 lõiget 2, kaitseõigusi ja õigust õiglasele kohtulikule arutamisele. Teiseks väidab ta, et komisjon rikkus hea halduse põhimõtet, jättes nõuetekohaselt arvesse võtmata argumendid, mille ta esitas haldusmenetluses.

Esimene väiteosa, et rikutud on määruse nr 1/2003 artikleid 4 ja 7 ning artikli 27 lõiget 2, kaitseõigusi ja õigust õiglasele kohtulikule arutamisele

- 37 Hageja väidab, et DP trahvide eest kaitse saamise taotluses sisalduvat teavet ja tõendeid kasutades rikkus komisjon määruse nr 1/2003 artikleid 4 ja 7 ning artikli 27 lõiget 2, kaitseõigusi ja õigust õiglasele kohtulikule arutamisele, mida on tunnustatud liidu õiguses ja mis on ette nähtud põhiõiguste harta artiklis 47 ja artikli 48 lõikes 2 ning Roomas 4. novembril 1950 allkirjastatud inimõiguste ja põhivabaduste kaitse konventsiooni artiklis 6.
- 38 Hageja arvates ei olnud komisjonil käesolevas asjas õigust kasutada DP trahvide eest kaitse saamise taotluses sisalduvat teavet ja tõendeid, ta oleks pidanud uurimise lõpetama või vähemalt jätta selle teabe ja need tõendid toimikust välja. Esiteks, kuna advokaadibüroo C. abistas DP-d taotluse koostamisel ja esitamisel, rikkus ta kutsesaladust ja topeltesindamise keeldu või lojaalsuspõhimõtet oma endiste klientide suhtes. Hageja sõnul oli sel advokaadibürool kahekordne roll. Esiteks oli ta ühenduse FFI ja selle üksikliikmete, sh hageja, õigusnõustaja. Teiseks, samal ajal või vähemalt veidi aega pärast selle suhte lõpetamist aitas kõnealune büroo vaatamata sellele, et tal oli ikka veel ühenduse FFI ja selle üksikliikmete õigusnõustaja ülesannetest tulenevad õiguslikud kohustused, DP-d vähemalt alates 27. juulist 2006 koguda, koostada, analüüsida ja esitada andmeid, mis viitasid liidu

konkurentsieeskirjade võimalikele rikkumistele, mitmele konkurentsiasutusele, sh komisjon. Teiseks rikkus DP usaldussuhtest tulenevaid kohustusi ühenduse FFI presidendi ja sekretärina. Ilma igasuguse kahtluseta seisnes põhjus, miks see ettevõtja otsustas kasutada advokaadibüroo C abi, selles, et ta soovis saada kasu erelistest suhetest, mis ühendasid seda bürood ühendusega FFI, ja konfidentsiaalsest teabest, mis seetõttu tema valduses olid. Kuna ühelt poolt AMS-i käsitlev tegevus, millega ühenduse FFI liikmed seotud olid, ja teiselt poolt NES-i käsitlev tegevus olid tihedalt seotud, ei oleks komisjon samuti tohtinud kasutada DP trahvide eest kaitse saamise taotluses sisalduvat teavet ja tõendeid seoses NES-kartelliga.

- 39 Komisjon vaidleb nendele argumentidele vastu. Täpsemalt väidab ta, et osas, milles hageja väidab repliigis, et liidu õiguse kohaselt on advokaadil keelatud kasutada kliendilt saadud teadmisi ja teavet viimase kahjuks, on tegemist uue väitega, mida tuleb pidada vastuvõetamatuks.
- 40 Sellega seoses tuleb meenutada, et liidu õiguses kehtib tõendite vaba esitamise põhimõte (kohtuotsus, 8.7.2004, *Dalmine vs. komisjon*, T-50/00, EKL, EU:T:2004:220, punkt 72).
- 41 Põhimõtteliselt ei keela mitte ükski liidu õiguse säte ega üldpõhimõte komisjonil tugineda ühe ettevõtja vastu teiste süüdistatavate ettevõtjate avaldustele. Vastasel juhul oleks komisjoni kohustust tõendada ELTL artikleid 101 ja 102 rikkuvat käitumist võimatu täita ja see oleks vastuolus ELT lepinguga talle pandud ülesandega teostada järelevalvet selle üle, et nimetatud sätteid kohaldataks nõuetekohaselt (kohtuotsus, 8.7.2004, *JFE Engineering jt vs. komisjon*, T-67/00, T-68/00, T-71/00 ja T-78/00, EKL, EU:T:2004:221, punkt 192).
- 42 Kuid pädevust, mis on komisjonil uurimise ja teabe kogumise algfaasis, tuleb ühitada nende põhiõiguste ja liidu õiguse üldpõhimõtete kaitsega, mis on kohaldatavad liidu konkurentsieeskirjade kohaldamise kõikides menetlustes.
- 43 Just seda kohtupraktikat ja neid põhimõtteid arvestades tuleb analüüsida argumente, mille kohaselt esiteks on rikutud kutsesaladust, teiseks topeltesindamise keeldu ja lojaalsuspõhimõtet ning kolmandaks DP usaldussuhtest tulenevaid kohustusi.

Kutsesaladuse rikkumise argument

- 44 Hageja väidab, et kuna advokaadibüroo C. on rikkunud kutsesaladust, siis on DP trahvide eest kaitse saamise taotluses sisalduv teave ja tõendid vastuvõetamatud ning komisjon ei oleks tohtinud neid kasutada.
- 45 Sellega seoses tuleb meenutada, et advokaadi ja tema kliendi teabevahetuse konfidentsiaalsust kaitstakse liidu õiguse tasandil (vt selle kohta kohtuotsus, 18.5.1982, *AM & S Europe vs. komisjon*, 155/79, EKL, EU:C:1982:157, punktid 18–28).
- 46 Seoses komisjoni menetlustoimingutega, mis puudutavad advokaadi ja tema kliendi teabevahetust, nähtub väljakujunenud kohtupraktikast, et teabevahetuse konfidentsiaalsuse kaitsega on vastuolus see, et ta selle sisuga tutvub. Lisaks, juhul kui ta on sellega tutvunud, on selle konfidentsiaalsuse kaitsega vastuolus see, et ta rajab liidu konkurentsioiguse rikkumise eest trahvi määrava otsuse sellele teabevahetusele (vt selle kohta kohtuotsus, 17.9.2007, *Akzo Nobel Chemicals ja Akcros Chemicals vs. komisjon*, T-125/03 ja T-253/03, EKL, EU:T:2007:287, punktid 86–88 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 47 Hageja väidab, et käesolevas asjas oli advokaadi ja tema kliendi teabevahetuse konfidentsiaalsuse kaitsega vastuolus ka see, et komisjon kasutas DP trahvide eest kaitse saamise taotluses sisalduvat teavet ja tõendeid. Kuna advokaadi ja tema kliendi teabevahetuse konfidentsiaalsus peab võimaldama

viimasel olla oma advokaadiga täiesti avameelne, kartmata nende teabevahetuse hilisemat avaldamist, mis võib talle kahju tekitada, peab teabevahetus olema kaitstud mitte ainult komisjoni menetlustoimingute eest, vaid ka avalikustamise eest kutsesaladust rikkuva advokaadi poolt.

- 48 Sellega seoses piisab, kui märkida, et vaidlustatud otsuse põhjendusest 658 nähtub, et kogu teave ja kõik tõendid, mille DP esitas oma trahvide eest kaitse saamise taotluses, olid ühenduse FFI kõikide liikmete valduses. Järelikult, vastavalt komisjoni järeldustele olid DP trahvide eest kaitse saamise taotluses sisalduv teave ja tõendid viimase valduses olenemata sellest, et advokaadibüroo C. kutsesaladust rikkus.
- 49 Hageja ei esita ühtegi argumenti, mis võiks selle järelduse kahtluse alla seada. Nimelt tuleb tõdeda, et vaatamata sellele, et ettevõtja, kellele ta kuulub, oli ühenduse FFI liige ja et tal oli seega hea positsioon, et kontrollida komisjoni selle järelduse põhjendatust, ei too hageja DP trahvide eest kaitse saamise taotlusest välja ühtegi elementi, mille advokaadibüroo C. kutsesaladust rikkudes avalikustas, vaid väidab üksnes, et põhjus, miks DP otsustas oma trahvide eest kaitse saamise taotluse ettevalmistamisel kasutada advokaadibüroo C. abi, ei saanud olla muu kui soov „saada kasu konfidentsiaalsetest asjaoludest“, mis puudutavad varasemat seost selle büroo ning ühenduse FFI ja selle liikmete vahel.
- 50 Seetõttu tuleb kutsesaladuse rikkumise argument tagasi lükata, ilma et oleks vaja võtta seisukoht küsimuses, kas advokaadi ja tema kliendi teabevahetuse konfidentsiaalsuse kaitsega on vastuolus see, et komisjon kasutab dokumente, mille ettevõtja talle esitas pärast seda, kui need sellele ettevõtjale avalikustas advokaat kutsesaladust rikkudes.

Argument, et rikutud on topeltesindamise keeldu ja lojaalsuspõhimõtet

- 51 Hageja väidab, et DP trahvide eest kaitse saamise taotluses sisalduvad tõendid olid vastuvõetamatud seetõttu, et aidates DP-l ette valmistada ja esitada oma trahvide eest kaitse saamise taotlust, rikkus advokaadibüroo C. topeltesindamise keeldu ja lojaalsuse põhimõtet, mis on ette nähtud Euroopa Advokatuuride nõukogu Euroopa õiguskutse tuumpõhimõtete hartas ja eetikakoodeksis Euroopa advokaatidele.
- 52 Sellega seoses tuleb esiteks märkida, et liidu õiguses ei ole norme, mis näevad ette, et komisjonil ei ole õigust kasutada teavet ja tõendeid, mis ettevõtja on talle esitanud trahvide eest kaitse saamise taotluses, kui advokaat, kes seda ettevõtjat abistas, rikkus oma endiste klientide suhtes topeltesindamise keeldu või lojaalsuskohustust.
- 53 Teiseks, arvestades asjaolu, et komisjon peab liidu õiguse põhiõigusi ja üldpõhimõtteid järgima ka uurimise ja teabe kogumise algfaasis (vt punkt 42 eespool), tuleb analüüsida, kas komisjon võis põhjendatult kasutada DP trahvide eest kaitse saamise taotluses sisalduvat teavet ja tõendeid.
- 54 Selles kontekstis tuleb kõigepealt märkida, et hageja viidatud topeltesindamise keelu ja lojaalsuskohustuse eesmärk ei ole mitte ainult tagada advokaatide sõltumatus ja lojaalsus, vaid vältida ka seda, et nad satuksid olukorda, kus nende eri klientide huvide konflikti tõttu esineb kutsesaladuse rikkumise oht.
- 55 Kuid isegi kui eeldada esiteks, et hageja viidatud kutse-eesrika reegleid tuleb pidada ühiste üldpõhimõtete väljenduseks, mida tuleb arvesse võtta komisjoni menetluses, ning teiseks, et advokaadibüroo C. tegevus ei olnud nende reeglitega kooskõlas, tuleb tõdeda, et käesoleva juhtumi asjaoludel ei teinud komisjon viga, kui ta järeldas, et tal oli õigus kasutada DP trahvide eest kaitse saamise taotluses sisalduvat teavet ja tõendeid.

56 Nimelt, nagu märgitud eespool punktides 48 ja 49, oli tal juhtumi asjaolusid arvestades õigus asuda seisukohale, et selles taotluses sisalduv teave ja tõendid pärinesid DP-lt ning see ei olnud seega advokaadibüroo C. kutsesaladuse rikkumise tulemus. Lisaks, ettevõtja ei ole trahvide eest kaitse saamise taotluse ettevalmistamisel või esitamisel kohustatud kasutama advokaadi abi või esindamist. Neid asjaolusid arvestades võis komisjon DP trahvide eest kaitse saamise taotluses sisalduvat teavet ja tõendeid põhjendatult kasutada isegi eespool punktis 55 mainitud mõlema eelduse esinemise korral. Selles kontekstis tuleb ka märkida, et advokaadibüroo C. advokaatide poolt nende suhtes kohaldatavate riiklike kutse-eetika reeglite rikkumise eest võidakse karistada siseriikliku õiguse alusel.

57 Seetõttu tuleb tagasi lükata topeltesindamise ja lojaalsuskohustuse rikkumise argument, ilma et oleks vaja võtta seisukoht küsimuses, kas need väljendavad liikmesriikide õiguse ühiseid põhimõtteid, mida tuleb komisjoni menetluses arvesse võtta, ja kas advokaadibüroo C. käitumine oli nende põhimõtetega kooskõlas.

Argument DP usaldussuhtest tulenevate kohustuste rikkumise kohta

58 Hageja väidab, et DP trahvide eest kaitse saamise taotlus oli vastuvõetamatu, kuna ta oli rikkunud ühenduse FFI presidendi ja sekretäri positsioonist lähtuvatest usaldussuhtest tulenevaid kohustusi.

59 Esiteks, osas, milles hageja peab selle argumendiga silmas DP otsust teha komisjoniga koostööd, tuleb see tagasi lükata. Sellega seoses tuleb kõigepealt meenutada, et volitused, mis on komisjonil uurimise ja teabe kogumise algfaasis, ei ole ettevõtjate käsutuses. See kehtib veelgi enam 2006. aasta koostööteatise kohta, arvestades seda, et selle teatisega soovib komisjon julgustada ettevõtjaid õigusvastastest kartellidest teada andma ja tema uurimises koostööd tegema, andes teada selles osalenud ettevõtjate tegevusest.

60 Teiseks, osas, milles käesoleva argumendiga peetakse silmas ainult DP otsust kasutada just advokaadibüroo C. abi, tuleb see samuti tagasi lükata. Isegi kui eeldada, et otsustades kasutada advokaadibüroo C. abi, rikkus DP usaldussuhtest tulenevaid kohustusi, siis arvestades käesolevas asjas mängus olevaid huvisid, ei ole sellega vastuolus see, et komisjon kasutab tema trahvide eest kaitse saamise taotluses sisalduvat teavet ja tõendeid (vt punkt 56 eespool). Selles kontekstis tuleb veel meenutada, et juhul kui hageja viidatud usaldussuhtest tulenevaid kohustusi ei tule iseenesest käsitleda keelatud ja õigustühisena ELTL artikli 101 lõike 2 alusel, on hageja viidatud kohustuste rikkumine igal juhul karistatav siseriikliku õiguse alusel.

61 Järelikult tuleb tagasi lükata ka kolmas argument DP usaldussuhtest tulenevate kohustuste rikkumise kohta.

62 Järelikult tuleb esimene väiteosa tervikuna tagasi lükata, ilma et oleks vaja võtta seisukoht komisjoni esitatud vastuvõetamatuse väite kohta.

Teine väiteosa, et rikutud on hea halduse põhimõtet

63 Hageja väidab, et komisjon rikkus hea halduse põhimõtet, jättes nõuetekohaselt arvesse võtmata argumendid, mille ta esitas haldusmenetluses ja mis käsitlesid kutsesaladuse, topeltesindamise keelu, lojaalsuskohustuse ja usaldussuhtest tulenevate kohustuste rikkumist.

64 Komisjon vaidleb nendele argumentidele vastu.

- 65 Kõigepealt tuleb meenutada, et menetluses, mille eesmärk on määrata ettevõtjatele trahv ELTL artikli 101 rikkumise eest, ei tohi komisjon piirduda ettevõtjate esitatud tõendite hindamisega, vaid peab hea halduse põhimõtte kohaselt kasutama asjassepuutuvate faktide ja asjaolude väljaselgitamiseks tema käsutuses olevaid võimalusi (vt selle kohta kohtuotsus, 13.7.1966, Consten ja Grundig vs. komisjon, 56/64 ja 58/64, EKL, EU:C:1966:41, punkt 501).
- 66 Käesolevas asjas võttis komisjon kutsesaladuse rikkumist käsitlevaid argumente arvesse. Nagu märgitud eespool punktides 48 ja 49, uuris ta nimelt DP trahvide eest kaitse saamise taotluses sisalduva teabe ja tõendite päritolu ning tuvastas, et need olid tema valduses olenemata kutsesaladuse rikkumisest advokaadibüroo C. poolt. Hageja ei esita ühtegi argumenti, mis näitaks, et need komisjoni seisukohad sisaldasid vigu.
- 67 Lisaks, mis puudutab argumente, et rikutud on topeltesindamise keeldu, lojaalsuskohustust ja DP usaldussuhtest tulenevaid kohustusi, siis piisab eespool punktidele 51–61 viidates selle meenutamisest, et käesolevas asjas ei oleks sellised rikkumised, kui need tõseks osutuksid, takistanud komisjonil seda teavet kasutada. Järelikult ei olnud komisjon kohustatud neid argumente põhjalikumalt analüüsima.
- 68 Eeltoodud kaalutlusi arvestades tuleb tagasi lükata ka esimese väite teine osa ja seega esimene väide tervikuna, ilma et oleks vaja vastata küsimusele, kas hageja viidatud rikkumised, mis puudutasid AMS-kartelli, võisid mõjutada vaidlustatud otsuse õiguspärasust NES-kartelli osas.

2. Teine väide, et rikutud on määruse nr 141 artiklit 1

- 69 Käesolev väide puudutab vaidlustatud otsuse põhjendustes 644–648 esitatud komisjoni järeldust, mille kohaselt võis ta hageja karistamisel Bax Globali (UK) osalemise eest NES-kartellis tugineda määrusele nr 1/2003. Komisjoni hinnangul ei olnud see kartell nõukogu 6. veebruari 1962. aasta määruse nr 17, esimene määrus [ELTL] artiklite [101] ja [102] rakendamise kohta (EÜT 1962, 13, lk 204; ELT eriväljaanne 08/01, lk 3) reguleerimisalast määruse nr 141 artiklis 1 ette nähtud lennutransporti hõlmava erandi alusel välja jäetud. Selles kontekstis tugines ta eelkõige seisukohale, et NES-kartellis osalejad kooskõlastasid oma tegevuse, et vähendada ebakindlust seoses mitmesuguste hinnateguritega ekspedeerimissektoris ja kõnealune kartell puudutas seega ekspedeerimisteenuste hindu, mitte transporditeenuste hindu. Isegi kui ekspediitoritel olid lennuettevõtjatega lepingulised suhted, osutati nende suhete alusel õhutransporditeenuseid, mitte NES-kartelliga hõlmatud ekspedeerimisteenuseid.
- 70 Hageja leiab, et komisjoni seisukohad on väärad. Määruse nr 141 artikli 1 kohaselt puudus komisjonil pädevus võtta vastu otsus NES-kartelli kohta.
- 71 Selles kontekstis tuleb meenutada, et määrus nr 1/2003 on redaktsioonis, mis tuleneb nõukogu 26. veebruari 2004. aasta määrusest (EÜ) nr 411/2004, millega tunnistatakse kehtetuks määrus (EMÜ) nr 3975/87 ning muudetakse määruseid (EMÜ) nr 3976/87 ja (EÜ) nr 1/2003 seoses ühenduse ja kolmandate riikide vahelise õhutranspordiga (ELT L 68, lk 1; ELT eriväljaanne 07/08, lk 117) ja millele komisjon rajas vaidlustatud otsuse, kohaldatav õhutranspordi suhtes.
- 72 Kuid selle regulatsiooni kohaselt, mis kehtis enne määruse nr 1/2003 kohaldatavuse algust ehk enne 1. maid 2004, olid ühenduse ja kolmandate riikide vahelist õhutransporti puudutavad kartellid määruse nr 17 kohaldamisalast välja jäetud. Nimelt ei kohaldata määruse nr 141 artikli 1 kohaselt määrust nr 17 õhutranspordisektori kartellide suhtes, mille eesmärgiks või tagajärjeks oli veohindade ja -tingimuste kindlaksmääramine, transporditeenuste pakkumise piiramine või kontrollimine või transporditurgude jagamine. On tõsi, et nõukogu 14. detsembri 1987. aasta määruse (EMÜ) nr 3975/87 konkurentsieskirjade rakendamiskorra kehtestamise kohta õhutranspordi ettevõtjate suhtes (EÜT L 374, lk 1; ELT eriväljaanne 07/01, lk 262), muudetud nõukogu 23. juuli 1992. aasta määrusega

(EMÜ) nr 2410/92 (EÜT L 240, p. 18; ELT erivaljaanne 07/1, lk 430), artikkel 1 nägi ette, et erandit ei kohaldata ühenduse lennujaamadevahelise õhustranspordi korral, mitte aga ühenduse ja kolmandate riikide vahelise õhustranspordi korral.

- 73 Sisuliselt väidab hageja seega, et kuna Bax Globali (UK) osalemine NES-kartellis leidis aset enne 1. maid 2004, jäi kartell määruse nr 141 artikli 1 alusel määruse nr 17 kohaldamisalast välja. Hageja sõnul on ekspedeerimisteenused ja NES-dokumentide esitamise teenused osa transporditoimingutest ja need on selle artikli tähenduses seega transporditeenused. Igal juhul puudutasid ekspedeerimisteenused tervikuna ja konkreetsemalt NES-iga seotud teenused otseselt õhustransporti. Seega ei oleks komisjon tohtinud teda määruse nr 1/2003 alusel karistada.
- 74 Kõigepealt tuleb analüüsida hageja argumente, mis puudutavad määruse nr 141 artikli 1 tõlgendamist, enne kui analüüsida tema argumente komisjoni järelduse kohta, et NES-kartell ei puudutanud mitte transporditeenuseid vaid ekspedeerimisteenuseid.

Määruse nr 141 artikli 1 tõlgendamine

- 75 Hageja väidab, et määruse nr 141 artikli 1 eesmärk on välistada mõni transpordisektorisse kuuluv tegevusvaldkond, st kõik transporditoimingute alla kuuluvad tegevused, kuna tööstusharu mõiste võib olla asjaomase turu mõistest ulatuslikum. Selle artikli alusel välja jääva tegevuse hindamisel tuleb arvesse võtta ettevõtjate majandustegevuse laadi. Selles kontekstis ei saa ettevõtja tegevuse eri tasandeid eristada. Seetõttu ei oleks komisjon Bax Global (UK) juhtumil tohtinud eristada ühelt poolt vedajatelt laadimiskoha saamist ning teiselt poolt laadijatele selle koha pakkumist. Veel väidab hageja, et määruse nr 141 artikkel 1 on kohaldatav transpordiga seotud teenustele, kuna see artikkel viitab „veotingimustele“ ja et määruse preambulis viidatakse kokkulepetele, otsustele ja kooskõlastatud tegevusele, mis puudutavad otseselt transporditeenuste osutamist.
- 76 Komisjon vaidleb nendele argumentidele vastu.
- 77 Sellega seoses tuleb kõigepealt meenutada, et selleks, et ettevõtja tegevus jääks määruse nr 141 artikli 1 kohaselt määruse nr 17 kohaldamisalast välja, peab selle eesmärk või tagajärg olema piirata konkurentsi mõnel transporditurul. Kõnealuse määruse põhjenduse 3 kohaselt tuleb selle artikli alusel välja jätta üksnes tegevus, mis puudutab otseselt transporditeenuste osutamist.
- 78 Veel olgu meenutatud, et kohtupraktika kohaselt ei saa ettevõtja tegevust, mis ei puuduta mitte õhustransporti ennast, vaid tegevust eelturul või järelturul, pidada tegevuseks, mis puudutab otseselt transporditeenuste osutamist ning selle suhtes ei ole seega määruse nr 141 artikli 1 alusel tehtud erandit (vt selle kohta kohtuotsus, 17.12.2003, *British Airways vs. komisjon*, T-219/99, EKL, EU:T:2003:343, punktid 171 ja 172).
- 79 Eeltoodud kaalutlusi arvestades ei saa määruse nr 141 artiklile 1 hagejale antud tõlgendust järgida.
- 80 Nimelt ei ole määruse nr 141 artikli 1 selline tõlgendus, mille kohaselt ei tehta selle sätte alusel erandit mitte ainult õhustransporditeenuseid puudutavate kartellide suhtes, vaid ka õhustranspordisektori kogu tegevuse suhtes, kooskõlas ei selle sätte sõnastuse ega määruse põhjendusega 3 ega eespool mainitud kohtupraktikaga, millest nähtub, et keelatud kokkulepe peab puudutama otseselt õhustransporditeenuste osutamist.
- 81 Edasi, vastupidi sellele, mida väidab hageja, ei näe määruse nr 141 artikkel 1 ette erandit ettevõtja kogu tegevuse suhtes ainuüksi põhjusel, et üks osa tema tegevusest puudutab õhustransporditeenuseid. Järelikult, isegi kui mõnel ettevõtjal on nõudlus transporditeenuste järele eelturul, ei ole selle artikli alusel ette nähtud erandit tegevuse suhtes järelturul, mis ei puuduta otseselt transporditeenuseid.

- 82 Lisaks tuleb tagasi lükata hageja kaitstav tõlgendus, mille kohaselt on määruse nr 141 artikli 1 alusel erand tehtud kõikide teenuste suhtes, millel on otsene seos transporditeenustega. Nagu nähtub eespool punktis 80 esitatud seisukohtadest, tehakse selle sätte alusel erand tegelikult vaid keelatud kokkulepete suhtes, mis puudutavad otseselt transporditeenuseid, mitte aga keelatud kokkulepete suhtes, mis puudutavad teenuseid, millel on otsene seos transporditeenustega.
- 83 Lisaks, kui võrd hageja märgib tema pakutud määruse nr 141 artikli 1 tõlgenduse põhjendamiseks seda, et artikkel viitab „veotingimustele“, siis piisab, kui nentida, et see väljend vaid selgitab, et erandi alla kuuluvad mitte ainult keelatud kokkulepped, mille ese on transporditeenuste hinnad, vaid ka need, millega määratakse kindlaks tehingutingimused ETL artikli 101 lõike 1 punkti a tähenduses. Kuid vastupidi hageja väidetule ei saa sellest järeldada, et määruse nr 17 kohaldamisalast jäävad samuti välja teenused, mis ei ole transporditeenused, kuid mis on nendega otseselt seotud.

NES-kartelliga seotud teenused

- 84 Hageja seab kahtluse alla ka komisjoni seisukoha, mille kohaselt puudutas NES-kartell ekspedeerimisteenuseid kui pakett-teenuseid.
- 85 Sellega seoses märkis komisjon eeskätt vaidlustatud otsuse põhjendustes 3–6, 64–66, 614, 867–872 ja 877–879, et majanduslikust vaatepunktist muutsid ekspediitorid transporditeenused ja muud sisendid ekspedeerimisteenusteks, mis vastavad nende klientide erinõudlusele. Seda nõudlust ei rahulda üksikteenused, millest ekspedeerimisteenused koosnevad. Ekspediitorid pakuvad oma klientidele pakett-teenuseid, mis võimaldavad neil kaupa hõlpsasti ekspedeerida, ilma et nad peaksid tegelema transpordikorralduse üksikasjadega. Need teenused hõlmavad õhutransporditeenuseid, kuid võiksid hõlmata ka ladustamise, veoste käitlemise, logistika- või maatranspordi ning tolli- ja maksutoimingutega seotud teenuseid. Juhul kui lastijad oleks kohustatud ise ostma üksikteenused, mis on vajalikud kauba kohaletoometamiseks, peaksid nad esiteks omal riisikol koordineerima eri toiminguid ning teiseks ei saaks nad kasu mastaabisäästust, mida on võimelised saavutama ekspediitorid oma eri klientide kauba ühendamisega. Ekspediitorid aga eelrahastavad või ostavad hulgi ja ette kolmandate isikute teenuseid, mis on vajalikud ekspedeerimisteenuste osutamiseks, ning koondades oma klientide kauba ühendamise teel kaalult ja dimensioonilt optimaalsetesse lastidesse, on nad suutelised kasutama ära mastaabisäästu ja oma võimsust kasutama tõhusamalt kui mõni nende klient, kui ta oleks üritanud osta otse õhutransporditeenuseid või kõrvalteenuseid lennuettevõtjalt, maapealse teeninduse või ladustamisega tegelevalt äriühingult. Ekspediitorite klientide jaoks on ekspedeerimisteenused seega suurema väärtusega kui nende sisenditel eraldivõetuna.
- 86 Lisaks, eelkõige vaidlustatud otsuse põhjendustes 129 ja 130, 572, 645, 868, 869 ja 872 tõdes komisjon, et isegi kui NES-kartelliga leppisid ekspediitorid kokku üksnes NES-lisatasus, oli selle kartelli ese ekspedeerimisteenused. Selles kontekstis tugines ta esiteks seisukohale, et NES-lisatasu oli osa koguhinnast, mida kliendid pidid ekspedeerimisteenuste osutamise eest maksma. Ta märkis teiseks, et NES-kartellis osalenud ekspediitorid ei olnud lihtsad NES-dokumentide esitamise teenuste pakkujad, nad ei pidanud kolmandaid isikuid, kes ei olnud ekspediitorid ja kes pakkusid NES-dokumentide esitamise üksikteenuseid, tegelikeks või potentsiaalseteks konkurentideks ning nad ei üritanud niisuguseid teenuseosutajaid NES-kartelli kaasata. Ta asus kolmandaks seisukohale, et tema valduses olevatest tõenditest nähtus, et ekspediitori otsus mitte jätta riskitegureid ja kulusid lisatasu näol oma klientide kanda, võis talle anda konkurentsielise ekspedeerimisteenuste kui teenusepakettide turul. Kuna ekspedeerimisteenuste turule on iseloomulikud madalad marginaalid, võib väike hinnatõus või lisatasu kehtestamine või kehtestamata jätmine mängida otsustavat rolli selles, kas ekspediitorid kaotavad oma kliente või mitte, kas nende kliendibaas säilib või mitte või kas nad võivad oma konkurentide arvelt uusi ärivõimalusi või mitte.
- 87 Hageja leiab, et need seisukohad on ekslikud.

- 88 Esiteks väidab ta, et komisjon jättis tähelepanuta selle, et transporditeenused olid ekspedeerimisteenustega hõlmatud ning et ekspediitorite klientide vaatepunktist olid transporditeenused väga olulised, kuna nende nõudlust ei rahuldanud transpordi kui sellise, ilma transpordita kitsamas mõttes, korraldus. Ekspediitorite lepinguline kohustus oma klientide suhtes läheb kaugemale pelgast kaubaveo korraldamisest lähtekohast sihtkohta. Kliendi vaatepunktist on kõnealune toode või teenus laadimiskoht olenemata sellest, kas seda pakub vedaja või ekspediitor.
- 89 Komisjon vaidleb nendele argumentidele vastu.
- 90 See argument tuleb tagasi lükata.
- 91 Sellega seoses tuleb kõigepealt märkida, et komisjon ei seadnud vaidlustatud otsuses kahtluse alla asjaolu, et ekspediitori klientide seisukohast on transporditeenused ekspedeerimisteenuste oluline osa. Komisjon vaid tõdes, et kuigi ekspedeerimisteenused hõlmavad transporditeenuseid, tuleb need viimastest eristada. Lisaks, kuivõrd hageja väidab, et ekspediitori klientide seisukohast on ekspediitori pakutavad teenused laadimiskohad, siis tuleb tõdeda, et tegemist on pelga väitega ja et hageja ei esita ühtegi argumenti, mis tõendaks, et eespool punktis 85 esitatud komisjoni seisukohad, mille kohaselt tuleb eristada ekspedeerimisteenuseid ja transporditeenuseid, sisaldavad vigu.
- 92 Teisalt väidab hageja esiteks, et komisjon ei ole piisavalt arvesse võtnud asjaolu, et ta rentis tihti terved lennukid, mis võimaldab tal kindlaks määrata transporditeenuste sihtkoha ja ajakava, ning et ta kandis majandusrisiki, mis on seotud olemasoleva kandevõime kasutamisega. Teiseks osutavad ekspediitorid sageli ise transporditeenuseid kas osaliselt või täies ulatuses. Seega, isegi kui see transport määratleti „lennulastiks“, teostab ta lühikestel vahemaadel sageli ise sellist vedu mööda maanteed rasveokipargi abil, mis tal on.
- 93 Komisjon vaidleb nendele argumentidele vastu.
- 94 Ka see argument tuleb tagasi lükata.
- 95 Selles suhtes tuleb tõdeda, et hageja viidatud asjaolu, mille kohaselt rendib ta terved lennukid ning kannab majandusrisiki, mis on seotud olemasoleva kandevõime kasutamisega, ei võimalda asuda seisukohale, et tema tegevus tervikuna puudutab transporditeenuseid. On tõsi, et osas, milles ekspediitorid ostavad õhutransporditeenuseid vedajatelt, puudutab nende tegevus õhutranspordi turgu. Kuid nagu märgitud eespool punktis 81, ei piisa sellest, et hagejal on nõudlus õhutransporditeenuste turul, et kogu tema tegevuse suhtes kehtiks määruse nr 141 artikli 1 alusel erand. Ent eespool punktides 85 ja 86 esitatud komisjoni järelduste kohaselt ei puudutanud NES-kartell transporditeenuste turgu, vaid ekspedeerimisteenuste turgu, kus ekspediitorid pakuvad oma klientidele ekspedeerimisteenuseid ja mis asub transporditeenuste turust tagapool. Igal juhul ei sea hageja kahtluse alla vaidlustatud otsuse põhjenduses 6 esitatud komisjoni järeldust, mille kohaselt ei paku suurem osa ekspediitoritest ise õhutransporti.
- 96 Lisaks, see, et ekspedeerimisteenuste osutamisel tagab hageja ise teatavad või kõik maatransporditeenused, ei muuda kuidagi asjaolu, et NES-kartelliga seotud teenused ei olnud transporditeenused, vaid ekspedeerimisteenused kui pakett-teenused.
- 97 Kolmandaks väidab hageja, et lennuettevõtjad peavad õhutranspordilepingute üle läbirääkimisi oluliste klientidega otse ja et vedajad võivad lennukeid tarnijatelt ise rentida. Seetõttu on ekspediitorid tegelikkuses lennuettevõtjatega otseses konkurentsisis.
- 98 Komisjon vaidleb nendele argumentidele vastu.

- 99 Sellega seoses tuleb märkida, et need argumendid ei sea kahtluse alla komisjoni seisukohta, mille kohaselt tuleb ekspedeerimisteenuseid eristada transporditeenustest, kuna pakett-teenustena vastavad need klientide konkreetsele nõudlusele, kelle seisukohast ei ole ekspedeerimisteenused majanduslikult asendatavad üksikteenustega, millest need koosnevad. Nimelt see, et vedajate mõned olulised kliendid peavad õhustranspordilepingute üle läbirääkimisi otse vedajatega, ei tõenda, et ekspediitorite enamiku klientide jaoks on eespool punktis 85 esitatud põhjustel üksikteenused, millest ekspedeerimisteenused koosnevad, majanduslikult ekspedeerimisteenustega asendatavad.
- 100 Lisaks, hageja ei selgita, kuidas asjaolu, et vedajad rendivad lennukeid, et kasutada neid õhustransporditeenuste osutamiseks, võiks seada kahtluse alla komisjoni järelduse, et NES-kartelliga seotud teenused olid ekspedeerimisteenused, mida tuleb eristada transporditeenustest.
- 101 Seega tuleb see argument tagasi lükata.
- 102 Neljandaks viitab hageja sellele, et komisjon ei võtnud arvesse asjaolu, et kaupa ei saa vedada ilma NES-deklaratsioonita. Ta kohaldas vale kriteeriumi, et teha kindlaks, kas esines otsene seos ühelt poolt ekspedeerimisteenuste (kogumis või ainult NES-i puudutavas osas) ja teiselt poolt õhustranspordi vahel. Kuna NES-deklaratsioon on transporditegevuse eeltingimus, siis seab NES-dokumentide esitamise puudumine ohtu Ühendkuningriigist lähtuva õhustranspordi olemasolu. Seos õhustranspordiga esineb ka ekspedeerimisteenuste kui kogumi osas.
- 103 Komisjon vaidleb nendele argumentidele vastu.
- 104 Sellega seoses tuleb tõdeda, et vaidlustatud otsuse põhjenduses 647 tunnistas komisjon, et NES-menetluse järgimine oli Ühendkuningriigist lähtuva transpordi õiguslik eeltingimus ning et selle menetluse järgimata jätmine võib kaupade õhustranspordi ohtu seada. Seega võttis komisjon arvesse tähtsust, mida omavad NES-dokumentide esitamise teenused transporditeenuste jaoks.
- 105 Lisaks tuleb märkida, et hageja esitatud argumendid NES-menetluse ja transporditeenuste vahelise seose ning transporditeenuste ja ekspedeerimisteenuste vahelise seose kohta ei sea kahtluse alla komisjoni seisukohtade põhjendatust. Nimelt puudutas NES-kartell ekspedeerimisteenuseid ja määruse nr 141 artikkel 1 näeb erandi ette ainult keelatud kokkulepete suhtes, mis puudutavad otseselt transporditeenuseid (vt punkt 82 eespool), mitte keelatud kokkulepete suhtes, mis puudutavad teenuseid, millel on seos transporditeenustega. Järelikult ei sea NES-menetluse ja Ühendkuningriigist lähtuva õhustransporditeenuste vahelised seosed ning transporditeenuste ja ekspedeerimisteenuste vahelised seosed kahtluse alla komisjoni järeldust, mille kohaselt ei kuulunud NES-kartell erandi alla.
- 106 See argument tuleb seega tagasi lükata, ilma et oleks vaja analüüsida küsimust, kas asjasse puutuvad vaidlustatud otsuse põhjenduses 647 esitatud komisjoni täiendavad seisukohad, mille kohaselt esiteks ei seaks ekspedeerimisteenuste puudumine või NES-menetluse täitmata jätmine ohtu õhustransporditeenuste kui selliste olemasolu ning teiseks võiksid NES-menetlusega seotud teenust osutada muud teenuseosutajad kui lennuettevõtjad või ekspediitorid.
- 107 Viiendaks osutab hageja asjaolule, et Rahvusvahelise Lennustranspordi Assotsiatsiooni (IATA) eeskirjad on kohaldatavad mitte ainult vedajate ja ekspediitorite vahelistele suhetele, vaid ka ekspediitorite ja nende klientide vahelistele suhetele.
- 108 Komisjon vaidleb nendele argumentidele vastu.
- 109 Sellega seoses piisab, kui märkida, et IATA eeskirjade kohaldamisala ei sea kahtluse alla komisjoni seisukohta, mille kohaselt oli konkreetne nõudlus ekspedeerimisteenuste kui pakett-teenuste järele, mis eespool punktis 85 esitatud põhjustel ei ole majanduslikult asendatavad üksikteenustega, millest ekspedeerimisteenused moodustuvad.

110 Järelikult ei tõenda ükski hageja esitatud argument, et komisjon on määruse nr 141 artiklit 1 valesti tõlgendanud või valesti kohaldanud.

111 Seega tuleb teine väide tervikuna tagasi lükata.

3. Kolmas väide, et liikmesriikidevahelist kaubandust ei mõjutatud märgatavalt

112 Käesolev väide puudutab vaidlustatud otsuse punktis 5.2.1.3 esitatud komisjoni seisukohti, mille kohaselt võis NES-kartell liikmesriikidevahelist kaubandust mõjutada märgatavalt.

113 Hageja leiab, et need seisukohad ei ole kooskõlas ELTL artikli 101 lõikega 1 ega määruse nr 1/2003 artiklitega 4 ja 7 ning et komisjon ei järginud hea halduse põhimõtet ega 2004. aasta suuniseid.

114 Käesoleva väite raames esitatud hageja argumendid võib jagada kahte ossa. Esiteks väidab hageja, et vastupidi komisjoni järeldustele ei puudutanud NES-kartell ekspedeerimisteenuseid, vaid ainult NES-dokumentide esitamise teenuseid. Teiseks väidab ta, et komisjoni järeldus, mille kohaselt võis kõnealune kartell liikmesriikidevahelist kaubandust mõjutada märgatavalt, on vale, kuna selle kartelli mõju piirdus Ühendkuningriigiga või selle liikmesriigi teatavate osadega.

Esimene väiteosa, mis puudutab NES-kartelliga seotud teenuseid

115 Hageja seab kahtluse alla komisjoni seisukoha, mis on esitatud vaidlustatud otsuse põhjenduses 614 ja mille kohaselt puudutas NES-kartell ekspedeerimisteenuseid. Ta leiab, et see seisukoht on väär. NES-kartell puudutas ainult NES-dokumentide esitamise teenuseid. Ekspediitorid leppisid kokku üksnes NES-lisatasu suuruses ning NES-dokumentide esitamise teenuse osutamine on ekspedeerimistevõimest sõltumatu. Tegemist on eraldiseisva tegevusega, mis puudutab erinorme Ühendkuningriigis, ning seega konkurentsiõiguse tähenduses eraldiseisva teenusteturuga.

116 Esiteks väidab hageja, et komisjon ei esitanud piisavalt tõendeid, et näidata, et NES-kartell mõjutas ekspedeerimisteenuseid tervikuna. Ta vaid märkis, et NES-lisatasu sisaldus koguhinnas, mille kliendid maksid ekspedeerimisteenuste osutamise eest. Ent on olemas sõltumatud kolmandad isikud, kes ei ole ekspediitorid, kuid kes pakuvad NES-dokumentide esitamise teenuseid. Vastupidi komisjoni järeldustele ei puutu asjasse see, et ekspediitoritevahelistes aruteludes neid kolmandaid isikuid ei mainitud.

117 Komisjon vaidleb nendele argumentidele vastu.

118 See argument tuleb tagasi lükata.

119 Selles suhtes olgu kõigepealt märgitud, et vastupidi hageja väidetule ei märkinud komisjon ainult seda, et NES-lisatasu sisaldus ekspedeerimisteenuste osutamise eest klientide makstavas koguhinnas.

120 Nimelt, esiteks on komisjoni seisukohad, millele ta rajas oma järelduse, et ekspedeerimisteenused kui pakett-teenused moodustavad turu, mida tuleb eristada neid moodustavatest üksikteenuste turgudest, esitatud juba eespool punktis 85.

121 Teiseks, nagu juba märgitud eespool punktis 86, ei olnud komisjoni järeldus, mille kohaselt puudutas NES-kartell ekspedeerimisteenuseid, rajatud üksnes seisukohale, et NES-lisatasu oli osa koguhinnast, mida kliendid pidid ekspedeerimisteenuste osutamise eest maksma. Nimelt, nagu komisjon tõdes, olid esiteks kõik NES-kartellis osalenud ettevõtjad ekspediitorid ja ükski neist ei olnud ainult NES-dokumentide esitamise teenuste pakkuja, teiseks ei pidanud need ettevõtjad neid

teenusepakkujaid tegelikeks või potentsiaalseteks konkurentideks, kolmandaks ei üritanud nad neid NES-kartelli kaasata ning neljandaks ekspediitori otsus mitte jätta riski- ja kulutegureid lisatasu näol oma klientide kanda võis anda talle konkurentsieelise ekspedeerimisteenuste turul.

- 122 Järelikult ei olnud NES-kartelli eesmärk piirata mitte NES-dokumentide esitamise teenuste kui üksikteenuste konkurentsi, vaid ekspedeerimisteenuste kui pakett-teenuste konkurentsi.
- 123 Lisaks, on tõsi, et asjaolu, et kolmandad isikud, kes ei ole ekspediitorid, pakuvad NES-dokumentide esitamise teenuseid, ja hageja viidatud asjaolu, mille kohaselt kuni 40% või lausa 50% tollideklaratsioonidest Euroopas esitatakse otseselt laadijate poolt või tolliagentuuride vahendusel, tõendavad – kui need kinnitust leiavad –, et esines nõudlus NES-dokumentide esitamise üksikteenuste järele. Kuid need ei tõenda, et kartell puudutas üksikteenuseid.
- 124 Teiseks väidab hageja, et vaidlustatud otsuse põhjendused on vastuolulised. Esiteks viitas komisjon vaidlustatud otsuse põhjenduses 441 rikkumise kirjelduse raames ainult NES-lisatasuga otseselt seotud tegevusele ega esitanud ühtegi tõendit, mis kinnitaks, et NES-kartell puudutas muid teemasid, nt transpordihindu või muid kõrvalteenuseid. Teiseks väitis komisjon vaidlustatud otsuse põhjenduses 872, et NES-kartell ei puudutanud NES-dokumentide esitamise teenuste turgu, vaid ekspedeerimisteenuseid.
- 125 Komisjon vaidleb nendele argumentidele vastu.
- 126 See argument tuleb tagasi lükata.
- 127 Vastupidi hageja väidetule ei ole need komisjoni seisukohad vastuolulised. Nimelt nähtub eespool punktides 85 ja 86 kokkuvõetud komisjoni järeldustest, et kuigi NES-kartelli esemeks oli vaid NES-lisatasu, oli selle eesmärk piirata ekspediitoritevahelist konkurentsi seoses ekspedeerimisteenustega.
- 128 Kolmandaks väidab hageja, et põhjus, miks ekspediitorid märgivad selliseid kõrvalteenuseid nagu NES-dokumentide esitamise teenused oma arvetele seoses ekspedeerimisteenustega, on puhtadministratiivne; komisjon möönis seda ka ise. See võimaldab nende teenuste eest tasu võtta üldarve raames.
- 129 Komisjon vaidleb nendele argumentidele vastu.
- 130 Ka see argument tuleb tagasi lükata.
- 131 Sellega seoses tuleb meenutada, et see, et ekspediitorid võtsid oma klientidelt NES-dokumentide esitamise teenuste eest tasu, ei sea absoluutselt kahtluse alla komisjoni järeldust, mille kohaselt esineb erinõudlus ekspedeerimisteenuste kui pakett-teenuste järele, kuna sellega on võimalik säästa aega ja raha. Vastupidi, neid seisukohti kinnitab hageja argument, et see võimaldab saata kliendile üldarve.
- 132 Lisaks tuleb tõdeda, et vastupidi hageja väidetule ei tuvastanud komisjon vaidlustatud otsuse põhjenduses 868, et see, et ekspediitorid võtsid NES-dokumentide esitamise teenuste eest oma klientidelt tasu, oli puhtadministratiivne ega omanud tähtsust. Ta nentis selles üksnes, et asjaolu, et ekspediitorid mainisid oma arvetel NES-lisatasu eraldi, selle asemel et hõlmata see ekspedeerimisteenuste lõpphinnas, on puhtformaalne aspekt, millel puudub majanduslik või õiguslik tähendus.
- 133 Neljandaks väidab hageja, et vaidlustatud otsuse artikli 1 lõikest 1 nähtub, et NES-kartell puudutas NES-dokumentide esitamise teenuste osutamist.
- 134 Komisjon vaidleb nendele argumentidele vastu.

- 135 Sellega seoses piisab, kui nentida, et selle löike sõnastusest ilmneb selgelt, et NES-kartell puudutas „õhustransporditeenuste sektorit“.
- 136 Järelikult ei tõenda ükski hageja esitatud argument, et komisjoni seisukoht, mille kohaselt oli NES-kartelli eesmärk piirata konkurentsi seoses ekspedeerimisteenustega, sisaldab vigu.
- 137 Seetõttu tuleb käesolev väiteosa tagasi lükata.

Teine väiteosa, mis puudutab liikmesriikidevahelise kaubanduse mõjutamist

- 138 Hageja ei nõustu ka komisjoni järeldusega, mille kohaselt võis NES-kartell mõjutada liikmesriikidevahelisi kaubavooge märgatavalt.
- 139 Vaidlustatud otsuse punktis 5.2.1.3, põhjendustes 590–599 ja 602–615 märkis komisjon, et NES-kartell võis liikmesriikidevahelist kaubandust mõjutada esiteks seoses ekspedeerimisteenuste osutamisega otseselt ja teiseks seoses transporditud kaupadega kaudselt.
- 140 Hageja leiab, et need seisukohad sisaldavad vigu. Mõju, mida NES-kartell oleks võinud ekspedeerimisteenustele avaldada, ega mõju, mis kartellil oleks võinud olla kaubatranspordile, ei saanud mõjutada liikmesriikidevahelist kaubandust märgatavalt. Komisjon tugines üldistele argumentidele, ei esitanud piisavalt tõendeid, ei järginud 2004. aasta suuniseid ega viinud läbi nõuetekohast uurimist.
- 141 Sellega seoses tuleb kõigepealt meenutada, et ELTL artikli 101 lõikes 1 ja EMP lepingu artiklis 53 on silmas peetud vaid kokkuleppeid, mis võivad mõjutada liikmesriikidevahelist kaubandust. Nagu nähtub kohtupraktikast, peab liikmesriikidevahelise kaubanduse mõjutamiseks kokkuleppes kõigi objektiivsete õiguslike või faktiliste asjaolude põhjal olema piisavalt suure tõenäosusega võimalik järeldada, et see kokkulepe mõjutab või võib mõjutada otseselt või kaudselt liikmesriikidevahelist kaubavahetust (kohtuotsus, 13.7.2006, Manfredi jt, C-295/04–C-298/04, EKL, EU:C:2006:461, punkt 42).
- 142 Samuti tuleb meenutada, et kokkulepe ei kuulu ELTL artiklis 101 sätestatud keelu kohaldamisalasse, kui see mõjutab turgu vähesel määral (vt kohtuotsus, 21.1.1999, Bagnasco jt, C-215/96 ja C-216/96, EKL, EU:C:1999:12, punkt 34 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 143 Ekspedeerimisteenuste piiriülest laadi ei tohi segi ajada liikmesriikidevahelise kaubanduse mõjutamise märgatava laadiga. Nimelt, kui mis tahes piiriülene tehing suudaks automaatselt liikmesriikidevahelist kaubandust märgatavalt mõjutada, siis oleks märgatava laadi mõiste (mis on aga kohtupraktikast tulenevalt ELTL artikli 101 lõike 1 kohaldamise tingimus) täiesti sisutühi (kohtuotsus, 16.6.2011, Ziegler vs. komisjon, T-199/08, EKL, EU:T:2011:285, punktid 52 ja 53).
- 144 Arvestades seda, et mõiste „kaubandus“ ELTL artikli 101 tähenduses ei piirdu toodete traditsioonilise piiriülese kaubandusega, vaid hõlmab ka teenustega kauplemist, tuleb analüüsida hageja argumente, mille eesmärk on seada kahtluse alla komisjoni seisukohad, mis tuginevad NES-kartelli mõjule ekspedeerimisteenuste kaubandusele, enne kui analüüsida argumente, millega soovitakse seada kahtluse alla tema seisukohad, mille aluseks on selle kartelli mõju kaubavoogudele. Seejärel tuleb käsitleda argumenti hea halduse põhimõtte ja 2004. aasta suuniste punkti 77 rikkumise kohta.

Ekspedeerimisteenustega seotud kaubanduse mõjutamine

- 145 Hageja seab kahtluse alla komisjoni seisukoha, mille kohaselt võis NES-kartell ekspedeerimisteenuste turule avaldada märgatavat mõju.

- 146 Vaidlustatud otsuse põhjendustes 598, 607, 608, 610, 613 ja 614 selgitas komisjon, et vaatamata sellele, et NES-kartell oli seotud üksnes ühe liikmesriigi õigusaktidega, võis see mõjutada liikmesriikidevahelist kaubandust, eelkõige ekspedeerimisteenuste osas. Esiteks, NES-kartelliga seotud ekspedeerimisteenuste järele oli nõudlus mitte ainult Ühendkuningriigis asuvatel klientidel, vaid ka klientidel väljaspool Ühendkuningriiki, muudes EMP riikides või nende kohalikel esindustel. Teiseks iseloomustab ekspedeerimisteenuste sektorit oluline kaubandus riikide vahel, seda nii liidu riikide kui ka Euroopa Vabakaubanduse Assotsiatsiooni (EFTA) riikide vahel. Ekspediitorid konkureerivad üksteisega kõikides või peaaegu kõikides EMP-sse kuuluvates riikides ning nende kliendid asuvad EMP-s. On ilmselge, et kogu maailmas tegutsevate ettevõtjate tegevus Inglise turul oleks võinud mõjutada siseturu konkurentsistruktuuri, kuna nende marginaalide muutus Ühendkuningriigis oleks võinud mõjutada nende kaubandustegevust muudes liikmesriikides. Lisaks, komisjon märkis, et NES-kartelli mõju ekspedeerimisteenustele oli märgatav, kuna 2004. aasta suuniste punktis 53 ette nähtud eelduse tingimused olid täidetud. Esiteks, NES-kartell on juba oma laadilt keelatud kokkulepe, mis võib selle punkti tähenduses liikmesriikidevahelist kaubandust mõjutada. Teiseks, osalejate NES-kartelliga seotud teenustest saadud käive ületab 40 miljonit eurot ning nende turuosa ületab 5% künnise.
- 147 Hageja leiab, et need seisukohad on ekslikud. Komisjoni seisukohad on puhtspekulatiivsed. Vastupidi komisjoni seisukohtadele ei puudutanud NES-kartell kaubandust mitmes liikmesriigis ning selle peamine eesmärk ei olnud EMP-s konkurentsi reguleerida. NES-lisatasu mis tahes mõju piirdus Ühendkuningriigiga või üksnes selle teatud osadega.
- 148 Täpsemalt ei nõustu hageja esiteks komisjoni seisukohtadega, mille aluseks on mõju ekspediitorite klientidele ja ekspediitorite tegevusele muudes liikmesriikides, ning teiseks tema seisukohtadega kaubanduse märgatava mõjutamise kohta.
- Mõju ekspediitorite klientidele ja ekspediitorite tegevusele muudes liikmesriikides
- 149 Esiteks väidab hageja, et vaidlustatud otsuse põhjenduses 610 esitatud komisjoni seisukoht, mille kohaselt võis ekspediitorite marginaalide muutus Ühendkuningriigis mõjutada nende tegevust muudes liikmesriikides, on puhtspekulatiivne. Komisjon ei esitanud ühtegi tõendit, mis kinnitaks, et NES-lisatasu, mis praktikas on kohaldatav ainult Ühendkuningriigi kaubale, võis omada mingitki mõju muudes liikmesriikides tegutsevate ettevõtjate tegevusele, eriti juhul, kui arvesse oleks võetud selle väikest kaubanduslikku tähtsust. Käesoleva juhtumi asjaoludel ei oma tähtsust see, et kokkuleppes osalenud ettevõtjad olid eri kodakondsusest kontsernide liikmed.
- 150 Komisjon vaidleb nendele argumentidele vastu.
- 151 Selles suhtes tuleb meenutada, et ELTL artikli 101 lõikes 1 on silmas peetud kokkuleppeid, mis võivad mõjutada liikmesriikidevahelist kaubandust. Järelikult ei ole komisjon kohustatud tõendama kokkuleppe tegelikku mõju, piisab, kui ta teeb kindlaks, et nendel kokkulepetel võib selline mõju olla. Seega võib ta piirduda selle tõendamisega, et esineb piisav tõenäosus, et kokkulepe mõjutas või võis mõjutada liikmesriikidevahelist kaubandust otseselt või kaudselt (kohtuotsus, 17.7.1997, Ferriere Nord vs. komisjon, C-219/95 P, EKL, EU:C:1997:375, punkt 20).
- 152 Kuid komisjon ei teinud viga, leides, et käesoleva juhtumi asjaoludel oli piisavalt tõenäoline, et NES-kartell võis mõjutada muude liikmesriikide kui Ühendkuningriik ekspediitorite tegevust.
- 153 Nimelt tuleb selles kontekstis esiteks meenutada, et vastupidi hageja väidetule puudutas NES-kartell ekspedeerimisteenuseid (vt punktid 115–136 eespool).

- 154 Teiseks tuleb märkida, et vastavalt vaidlustatud otsuses esitatud komisjoni järeldustele, mida hageja kahtluse alla ei ole seadnud, pakkusid NES-kartellis osalenud ekspediitorid oma ekspedeerimisteenuseid ka muudes liikmesriikides peale Ühendkuningriigi ning nad on nende ekspedeerimisteenuste osas nendes liikmesriikides konkurentsiolukorras.
- 155 Kolmandaks ei saa käesoleva juhtumi asjaolusid arvestades välistada, et NES-kartelli puudumisel oleks ekspediitoritevaheline konkurents, mis puudutas NES-ist tulenevaid kulusid, võinud mõjutada ekspediitorite marginaali Ühendkuningriigis ning selle tulemuseks oleks võinud olla selles riigis turuosade juurdesaamine või kaotus. On tõsi, et selles kontekstis väidab hageja, et NES-lisatasu oli kaubanduslikult vaid vähetähtis. Kuid see argument ei sea kahtluse alla komisjoni seisukohta, mille kohaselt arvestades asjaolu, et ekspedeerimisteenuste turule on iseloomulikud väikesed marginaalid, ei olnud NES-lisatasu kaubanduslikku tähtsust võimalik pidada tühiseks. Nimelt, komisjoni seda seisukohta kinnitab esiteks vaidlustatud otsuse põhjenduses 907 esitatud järeldus, mille kohaselt avaldasid ekspediitorite kliendid NES-lisatasu maksmisele vastupanu ning teiseks vaidlustatud otsuse põhjenduses 869 mainitud tõendid, mis väljendavad teatud NES-kartellis osalenud ekspediitorite kartust seoses sellega, et NES-ist tulenevaid kulusid puudutav konkurents oleks võinud muuta marginaale ja kaasa tuua turuosade juurdesaamise või kaotuse. Tuleb tõdeda, et hageja ei esita ühtegi argumenti, mis need järeldused kahtluse alla seaks.
- 156 Neljandaks on neid asjaolusid arvestades piisavalt tõenäoline, et NES-kartell võis mõjutada ekspediitorite tegevust muudes liikmesriikides, kus nad samuti olid konkurentsiolukorras, ning muuta liidus selles osas konkurentsistruktuuri.
- 157 Seetõttu tuleb järeldada, et ükski hageja argument ei sea kahtluse alla komisjoni seisukohta, mis põhineb NES-kartelli mõjul ekspediitorite tegevusele muudes liikmesriikides peale Ühendkuningriigi.
- 158 Teiseks väidab hageja, et vaidlustatud otsuse põhjenduses 607 esitatud komisjoni järeldus, mille kohaselt ei olnud teenuste järele, mida NES-kartell mõjutab, nõudlust mitte ainult Ühendkuningriigis asuvatel klientidel, vaid ka muudes EMP liikmesriikides asuvatel ettevõtjatel, on ekslik. NES-dokumentide esitamisega piiriülene kauplemine ei ole lihtne, kuna need teenused pakuvad huvi ainult Ühendkuningriigis ning väljaspool seda liikmesriiki nendega seoses nõudlust ei ole. Igal juhul ei esitanud komisjon selle kohta piisavalt tõendeid.
- 159 Selles kontekstis tuleb meenutada, et vastupidi hageja väidetule ei puudutanud NES-kartell NES-dokumentide esitamise teenuseid, vaid ekspedeerimisteenuseid (vt punktid 115–136 eespool).
- 160 Lisaks, mis puudutab hageja kahtlusi seoses komisjoni järeldustega, mille kohaselt on muudes liikmesriikides peale Ühendkuningriigi asuvatel klientidel nõudlus ekspedeerimisteenuste järele, mida NES-kartell oleks võinud mõjutada, siis tuleb meenutada, et komisjon võib piirduda selle tõendamisega, et esineb piisav tõenäosus, et kokkulepe mõjutab või võis mõjutada liikmesriikidevahelist kaubandust otseselt või kaudselt (vt punkt 151 eespool).
- 161 Ent nagu hageja ise selles suhtes märgib, tugines komisjon [*konfidentsiaalne*] taotlusele, mille kohaselt [*konfidentsiaalne*].
- 162 Vastupidi hageja väidetule ei sea selle avalduse usaldusväärsust kahtluse alla tema väide, et suuremal osal juhtudel, mil muus liikmesriigis asuv kaup läbis Ühendkuningriiki, ei olnud NES-dokumentide esitamise teenused vajalikud. Nimelt, isegi kui eeldada, et see väide leiab kinnitust, tuleb tõdeda, et see ei puuduta juhtumit, mil muus liikmesriigis peale Ühendkuningriigi asuv klient soovib ekspedeerimisteenuseid seoses kaubaga, mis juba asub Ühendkuningriigis.
- 163 Seetõttu tuleb järeldada, et ükski hageja argument ei sea kahtluse alla komisjoni seisukohta, mis põhineb NES-kartelli mõjul muudes liikmesriikides peale Ühendkuningriigi asuvate klientide soovitud ekspedeerimisteenustele.

164 Kolmandaks väidab hageja, et NES-kartelli laad ja ulatus näitavad, et see piirdus Ühendkuningriigiga ning selle eesmärk ei olnud avaldada mõju liikmesriikidevahelisele kaubandusele. NES-kartell tulenes Londoni Heathrow lennujaama piirkonnas asuva mitme ettevõtja lennustiteenust osutavate töötajate tegevusest. Komisjon ei tõendanud, et asjassepuutuvatel isikutel olid vajalikud volitused, et võtta kohustusi oma Ühendkuningriigi struktuuridele tervikuna. Kõnealuselises kartellis osalenud Bax Globali (UK) liikmel M. B. ei olnud mingit rolli hindade kindlaksmääramisel. BAX rakendas iseseisvust pooldavat poliitikat, mistõttu Bax Globali (UK) filiaalide direktoritel oli hinnaküsimuses üldjuhul suur tegutsemisruum, kusjuures iga filiaal moodustas eraldiseisva äriüksuse. Bax Globali (UK) konkreetsele kliendile kohaldatava NES-lisatasu suuruse määras niisiis kindlaks asjassepuutuva filiaali direktor ekspedeerimise eest vastutava filiaali ja kliendi läbirääkimiste tulemusel.

165 Komisjon vaidleb nendele argumentidele vastu.

166 Sellega seoses tuleb tõdeda, et hageja ei sea kahtluse alla vaidlustatud otsuse põhjendustes 94–114 esitatud komisjoni järeldusi, mille kohaselt osales B. Bax Globali (UK) esindajana ühel koosolekul ja hilisemas suhtluses, mille käigus leppis ta teiste ekspediitorite esindajatega kokku NES-lisatasu kehtestamises, lisatasu määraades, selle kohaldamise ajakavas ja selle rakendamise kontrollimises.

167 Lisaks, mis puudutab argumenti selle kohta, et B-1 ei olnud hindade kehtestamisel mingit rolli, siis piisab, kui märkida, et hageja ei sea kahtluse alla komisjoni järeldusi, mis on esitatud vaidlustatud otsuse põhjenduses 122, kus ta tõenditele tuginedes märkis üksikasjalikult, et B-1 olid Bax Globali (UK) hindade kindlaksmääramise volitused, et NES-kartelli olemasolu oli sellele äriühingule teada ja et B. oli teavitanud juhatuse liikmeid NES-kartelli olemasolust ning ta ei olnud sellele vastuseisu väljendanud. Selles kontekstis tuleb meenutada ka seda, et selleks, et töötaja osalemise saaks süüks panna ettevõtjale, ei ole vaja formaalset volitust (kohtuotsus, 16.11.2011, *Álvarez vs. komisjon*, T-78/06, EU:T:2011:673, punkt 39).

168 Lisaks, osas, milles hageja väidab, et NES-kartelli ulatus piirdus Ühendkuningriigiga või lausa selle liikmesriigi territooriumi ühe osaga, piisab, kui märkida, et eespool punktides 149–163 esitatud kaalutluste tõttu ei sea see argument kahtluse alla komisjoni seisukohta, mille kohaselt võis NES-kartell avaldada mõju muudes liikmesriikides.

169 Seetõttu tuleb asuda seisukohale, et ükski hageja esitatud argument ei võimalda tõendada, et komisjoni seisukohad, mille kohaselt võis NES-kartell avaldada mõju ekspediitorite tegevusele muudes liikmesriikides ja ekspediitorite klientidele, sisaldavad vigu.

– Kaubanduse märgatav mõjutamine

170 Komisjon seab kahtluse alla ka komisjoni järelduse, mille kohaselt võis NES-kartell liikmesriikidevahelist kaubandust mõjutada märgatavalt.

171 Sellega seoses märkis komisjon vaidlustatud otsuses, et 2004. aasta suuniste punktis 53 ette nähtud tingimused olid käesolevas asjas täidetud. Ta märkis, et NES-kartell oli juba oma laadilt selline, mis võis liikmesriikidevahelist kaubandust mõjutada. Lisaks tõdes ta vaidlustatud otsuse põhjenduses 614, et käive, mida asjaomased isikud said asjassepuutuvast kaubandusest, oli tunduvalt suurem kui nõutud 40 miljonit eurot. Vaidlustatud otsuse põhjendustes 613 ja 899 leidis ta, et kaubanduse mõjutamise poolt rääkis mitte ainult asjaomaste ettevõtjate suhteliselt tugev individuaalne positsioon Ühendkuningriigi ja EMP turgudel, vaid ka nende turuosa Ühendkuningriigis ja EMP-s kokku.

172 Hageja leiab, et need seisukohad sisaldavad vigu. Esiteks kohaldas komisjon 2004. aasta suuniste punktis 53 ette nähtud eeldust valesti. Teiseks lükati see eeldus käesoleva juhtumi asjaolusid arvestades ümber.

- 173 Komisjon vaidleb nendele argumentidele vastu.
- 174 Selles küsimuses tuleb kõigepealt meenutada, et 2004. aasta suuniste punkt 53, mille õiguspärasust ega asjakohasust ei ole käesoleva hagi raames vaidlustatud, on sõnastatud järgmiselt:
- „Komisjon jääb ka seisukohale, et kui kokkulepe või tegevus on juba oma laadilt võimeline mõjutama liikmesriikidevahelist kaubandust näiteks põhjusel, et see puudutab ekspordi või importi või hõlmab mitut liikmesriiki, võib lähtuda ümberlükatavast positiivsest eeldusest, et kaubandusmõju loetakse märgatavaks juhul, kui [...] näidatud viisil arvatuna on osapoolte käivete summa kokkuleppega hõlmatud toodete turul suurem kui 40 miljonit eurot. Kokkulepete puhul, mis juba oma laadi tõttu võivad mõjutada kaubandust liikmesriikide vahel, võib tihti eeldada, et mõju on märgatav, kui osapoolte turuosad ületavad eespool viidatud 5% künnise. Nimetatud eeldus ei kehti siiski kokkulepete kohta, mis hõlmavad ainult liikmesriigi mõnda osa (vt punkt 90 eespool).“
- 175 Seejärel tuleb tagasi lükata hageja argument, et NES-kartell ei olnud kokkulepe, mis oli juba oma laadilt võimeline mõjutama liikmesriikidevahelist kaubandust. Selles kontekstis tuleb esiteks märkida, et 2004. aasta suuniste punktis 53 ette nähtud eelduse kohaldamine ei nõua tingimata seda, et kartell puudutaks mitut liikmesriiki. Nimelt, nagu nähtub sõna „näiteks“ kasutamisest, on tegemist vaid selles punktis nimetatud kokkulepete näitega. Teiseks tuleb viidata eespool punktidele 149–168, kus on märgitud, et komisjoni seisukoht, mille kohaselt vaatamata sellele, et NES-kartell puudutas kulusid, mis tulenesid Ühendkuningriigi õigusaktidest NES-i kohta, võis see mõjutada ekspedeerimisteenuste turgu mitmes liikmesriigis, ei ole väär.
- 176 Lisaks osas, milles hageja seab kahtluse alla komisjoni analüüsi, mille kohaselt ületati 2004. aasta suuniste punktis 53 ette nähtud künniseid, tuleb tõdeda, et ta piirdub väitega, et komisjon ei oleks pidanud kasutama ekspedeerimisteenustest saadud käivet, vaid üksnes käivet, mis saadi seoses NES-dokumentide esitamise teenustega. Selles suhtes piisab esiteks selle meenutamist, et 2004. aasta suuniste punkti 53 kohaselt tuleb arvesse võtta käivet, mille osalejad said seoses kartelli esemeks olevate teenustega, ning teiseks, et eespool punktides 115–137 esitatud kaalutluste tõttu tuleb asuda seisukohale, et NES-kartell puudutas ekspedeerimisteenuseid.
- 177 Lisaks osas, milles hageja väidab, et komisjon jättis arvesse võtmata, et 2004. aasta suuniste punktis 53 ette nähtud eeldus on ümberlükatav ja et käesoleva juhtumi asjaolusid arvestades lükati see ümber, siis piisab, kui märkida, et hageja ei esita sellega seoses ühtegi argumenti, mida eespool punktides 115–176 ei ole juba hinnatud ja tagasi lükatud.
- 178 Seega ei lükka ükski hageja esitatud argument ümber komisjoni järeldust, mille kohaselt võis NES-kartell ekspedeerimisteenuste osas liikmesriikidevahelist kaubandust märgatavalt mõjutada.

Kaubavoo mõjutamine

- 179 Hageja väidab veel, et kaubavoo mõjutamisel põhinevad komisjoni seisukohad on väärad. NES-kartell ei toonud kaubanduse struktuuris kaasa muutust ei Ühendkuningriigist pärit kauba osas ega muudest riikidest pärit kauba osas. Esiteks kohaldati NES-lisatasu ainult Ühendkuningriigist pärit kaubale, sest NES-lisatasu kohaldamise võimalused saadeti suhtes, mis ei olnud pärit Ühendkuningriigist, olid praktiliselt olematud. Teiseks ei saanud NES-lisatasu muuta Ühendkuningriigis asuvaid kaubavoogusid. NES-kartell ei saanud järelikult liikmesriikidevahelist kaubandust mõjutada või vähemalt ei saanud ta seda mõjutada märgatavalt.
- 180 Need argumendid tuleb tulemusetuna tagasi lükata. Nimelt, isegi kui eeldada, et NES-kartell ei mõjutanud liikmesriikidevahelisi kaubavoogusid märgatavalt, ei sea see kahtluse alla komisjoni järeldust, mille kohaselt võis kõnealune kartell tulenevalt selle mõjust ekspedeerimisteenustele oma laadilt olla selline, mis võis olla liikmesriikidevahelist kaubandust mõjutanud märgatavalt.

Hea halduse põhimõtte ja 2004. aasta suuniste punkti 77 rikkumine

- 181 Osas, milles hageja väidab, et komisjon rikkus hea halduse põhimõtet ja 2004. aasta suuniste punkti 77, mille kohaselt juhul, kui kartellikokkulepped hõlmavad ainult ühe liikmesriigi territooriumi, võib osutada vajalikuks uurida üksikasjalikumalt selle suutlikkust liikmesriikidevahelist kaubandust mõjutada, kuna ta ei viinud läbi täiendavat uurimist, siis piisab selle märkimisest, et eelnevatest kaalutlustest nähtub, et komisjon jõudis tema valduses olnud teabe alusel põhjendatult järeldusele, et NES-kartell võis liikmesriikidevahelist kaubandust mõjutada, ilma et ta oleks pidanud täiendava uurimise läbi viima.
- 182 Seetõttu tuleb järeldada, et ükski hageja esitatud argument ei sea kahtluse alla komisjoni selle järelduse põhjendatust, mille kohaselt võis NES-kartell liikmesriikidevahelist kaubandust märgatavalt mõjutada.
- 183 Seetõttu tuleb kolmas väide tervikuna tagasi lükata.

4. Neljas väide, mis käsitleb komisjoni otsust pidada hagejat ainsana vastutavaks

- 184 Käesolevas väites vaidlustab hageja komisjoni otsuse pidada teda Bax Globali (UK) tegevuse eest ainsana vastutavaks. Väide koosneb kolmest osast. Esimeses osas, mille kohaselt on rikutud eelkõige ELTL artikli 101 lõiget 1 ja isikliku vastutuse põhimõtet, väidab hageja, et puudub õiguslik alus, et teda Bax Globali (UK) tegevuse eest vastutavaks pidada. Teises osas, mille kohaselt on rikutud põhiõiguste harta artiklit 41 ja hea halduse põhimõtet, heidab hageja komisjonile ette seda, et ta ei uurinud, kas Bax Globali (UK) eelmist emattevõtjat Brink's oleks tütarettvõtja tegevuse eest tulnud koos hagejaga või ainsana vastutavaks pidada. Kolmandas osas, mille kohaselt on rikutud ELTL artiklit 296, heidab hageja komisjonile ette seda, et ta ei põhjendanud vaidlustatud otsust selles küsimuses piisavalt.

Esimene väiteosa, et eelkõige on rikutud ELTL artikli 101 lõiget 1 ja isikliku vastutuse põhimõtet

- 185 Käesolev väiteosa puudutab komisjoni otsust pidada hagejat Bax Globali (UK) osalemise eest NES-kartellis ainsana vastutavaks.
- 186 Vaidlustatud otsuse põhjendustes 664 ja 754 märkis komisjon, et Bax Global (UK) osales NES-kartellis ajavahemikus 1. oktoobrist 2002 kuni 10. märtsini 2003, et enne vaidlustatud otsuse vastuvõtmist anti kogu tema tegevus üle ühele tema sidusettevõtjale ehk hagejale, et ta oli lõpetatud ning ta ei saanud seega olla vaidlustatud otsuse adressaat, et hageja oli tema majandusjärglane ja et seetõttu võis viimast pidada vastutavaks Bax Globali (UK) tegevuse eest.
- 187 Hageja leiab, et selliselt toimides rikkus komisjon isikliku vastutuse põhimõtet, ELTL artikli 101 lõiget 1 ning määruse nr 1/2003 artikleid 4 ja 7 ning artikli 23 lõiget 2. Käesoleval juhtumil ei ole õiguslikku alust, et pidada teda vastutavaks Bax Globali (UK) osalemise eest NES-kartellis. Vastupidi komisjoni järeldustele ei läinud Bax Globali (UK) omandamise ja ühendamise tagajärjel talle üle vastutus selle ettevõtja tegevuse eest, kellele Bax Global (UK) kuulus ajavahemikus oktoobrist 2002 kuni märtsini 2003 ning keda kontrollis Brink's. Kuna vaidlustatud otsuse vastuvõtmise ajal oli viimane endiselt olemas, oleks komisjon pidanud omistama vastutuse Bax Globali (UK) tegevuse eest talle, mitte hagejale. Vastutus läheb uuele juriidilisele isikule üle tingimusel, et viimane moodustab algse juriidilise isikuga liidu konkurentsieeskirjade kohaldamise eesmärgil ühe ja sama ettevõtja; käesolevas asjas see nii ei olnud.

- 188 Komisjon vaidleb nendele argumentidele vastu.

- 189 Sellega seoses olgu meenutatud, et juhul kui äriühing rikub konkurentsieeskirju, peab ta isikliku vastutuse põhimõtte alusel ka selle rikkumise eest vastutama.

- 190 Kuid nagu märkis komisjon vaidlustatud otsuse põhjenduses 664, ei ole isikliku vastutuse põhimõttega vastuolus see, et teatud juhtudel peetakse äriühingu tegevuse eest vastutavaks selle äriühingu majandusjärglast.
- 191 Näiteks tuleneb kohtupraktikast esiteks, et liidu konkurentsioiguse rikkumise eest vastutava õigussubjekti majandusjärglast võib vastutavaks pidada, kui see õigussubjekt on komisjoni otsuse vastuvõtmise hetkeks lõpetatud (vt selle kohta kohtuotsused, 24.9.2009, Erste Group Bank jt vs. komisjon, C-125/07 P, C-133/07 P ja C-137/07 P, EKL, EU:C:2009:576, punktid 77–83, ning 5.12.2013, SNIA vs. komisjon, C-448/11 P, EU:C:2013:801, punkt 23).
- 192 Teiseks, kui konkurentsioiguse rikkumise eest vastutav äriühing annab majandustegevuse asjaomasel turul üle teisele äriühingule ajal, mil need kaks äriühingut kuuluvad samasse ettevõtjasse, võidakse äriühingut, kellele tegevus üle anti, pidada vastutavaks tollal nende kahe äriühingu vahel eksisteerinud struktuuriliste sidemete tõttu (vt selle kohta kohtuotsused, 7.1.2004, Aalborg Portland jt vs. komisjon, C-204/00 P, C-205/00 P, C-211/00 P, C-213/00 P, C-217/00 P ja C-219/00 P, EKL, EU:C:2004:6, punktid 354–360, ning 31.3.2009, ArcelorMittal Luxembourg jt vs. komisjon, T-405/06, EKL, EU:T:2009:90, punktid 106–119).
- 193 Mõlemal eespool viidatud juhul on vastutuse omistamine majandusjärglasele põhjendatud konkurentsieeskirjade tõhusa rakendamise eesmärgil. Nimelt, kui komisjonil ei oleks sellist õigust, siis oleks ettevõtjatel lihtne pääseda karistuse määramisest vaid tänu restruktureerimisele, võõrandamisele või muudele õiguslikele või organisatsioonilistele muudatustele. Eesmärk karistada konkurentsieeskirjadega vastuolus oleva tegevuse eest ja hoitavate karistuste abil hoida ära sellise tegevuse kordumine oleks seega ohus.
- 194 Kuna komisjon oli kindlaks teinud, et Bax Globali (UK) kogu tegevus oli enne vaidlustatud otsuse vastuvõtmist üle läinud hagejale, kes oli sel hetkel sidusettevõtja, ning Bax Global (UK) oli enne vaidlustatud otsuse vastuvõtmist lõpetatud (vt punkt 186 eespool), siis võis komisjon vastavalt eespool punktides 191 ja 192 mainitud kohtupraktikale ning põhimõtetele Bax Globali (UK) toimepandud rikkumise eest pidada vastutavaks hagejat.
- 195 Ükski hageja esitatud argumentidest ei sea seda järeldust kahtluse alla.
- 196 Esiteks väidab hageja, et 30. septembri 2009. aasta kohtuotsuse Hoechst vs. komisjon (T-161/05, EKL, EU:T:2009:366) punktides 61–64 nähtub, et rikkumise eest peab vastutama Bax Globali (UK) endise emasettevõtjana ainult Brink's.
- 197 Sellega seoses tuleb märkida, et kuna Bax Global (UK) osales NES-kartellis (vt punkt 186 eespool), siis võib teda vastutavaks pidada.
- 198 Lisaks, mis puudutab Brink'si võimalikku vastutust Bax Globali (UK) emasettevõtjana, siis tuleb meenutada, et vastupidi hageja kinnitusele ei ole komisjoni õigus pidada teda vastutavaks Bax Globali (UK) majandusjärglasena piiratud tema võimaliku õigusega pidada vastutavaks ka tema endist emasettevõtjat Brink's (vt selle kohta kohtuotsus Erste Group Bank jt vs. komisjon, punkt 191 eespool, EU:C:2009:576, punkt 82).
- 199 Veel tuleb märkida, et need järeldused ei ole kuidagi vastuolus kohtuotsuse Hoechst vs. komisjon, punkt 196 eespool (EU:T:2009:366), punktiga 61. On tõsi, et selles punktis leidis Üldkohus, et juriidiline isik, kes juhtis kõnealust ettevõtet rikkumise toimepanemise ajal, peab vastutama selle rikkumise eest, isegi kui rikkumist tuvastava otsuse vastuvõtmise kuupäevaks oli selle ettevõtte käitamise eest vastutav teine äriühing. Kuid kontekstist nähtub, et selles punktis Üldkohus üksnes selgitas, et emasettevõtjat, kes rikkumise toimepanemise ajal kontrollis rikkumises otseselt osalenud

tütarettevõtjat ja kuulus seega samasse ettevõtjasse, saab selle rikkumise eest vastutavaks pidada isegi juhul, kui komisjoni otsuse vastuvõtmise päeval ei kuulu need kaks äriühingut enam samasse ettevõtjasse.

200 Järelikult tuleb see argument tagasi lükata.

201 Teiseks kinnitab hageja, et kohtuotsuse ArcelorMittal Luxembourg jt vs. komisjon, punkt 192 eespool (EU:T:2009:90), punktist 109 nähtub, et kui õigussubjekti kogu majandustegevus või osa sellest viiakse üle teise õigussubjekti, võib algse käitaja poolt kõnealuse tegevuse raames toimepandud rikkumise eest panna vastutuse uuele käitajale vaid juhul, kui nad koos moodustavad sama majandusüksuse konkurentsieeskirjade tähenduses.

202 Sellega seoses tuleb meenutada, et kohtuotsuses ArcelorMittal Luxembourg jt vs. komisjon, punkt 192 eespool (EU:T:2009:90), käsitletud juhtum, st eespool punktis 192 mainitud juhtum ei ole ainus, mille puhul võib vastutavaks pidada majandusjärglast. Nimelt, nagu selgitatud eespool punktides 190–193, kui konkurentsieeskirjade rikkumise toime pannud äriühing on vaidlustatud otsuse vastuvõtmise ajal lakanud eksisteerimast, võib komisjon majandusjärglast vastutavaks pidada olenemata sellest, kas need kaks õigussubjekti kuulusid samasse ettevõtjasse. Käesolevas asjas oli Bax Global (UK) vaidlustatud otsuse vastuvõtmise ajaks lakanud eksisteerimast. Järelikult võis komisjon hagejat majandusjärglasena vastutavaks pidada.

203 Lisaks tuleb seoses kohtuotsusega ArcelorMittal Luxembourg jt vs. komisjon, punkt 192 eespool (EU:T:2009:90), igal juhul märkida, et Bax Globali (UK) tegevuse hagejale ülemineku hetkel kuulusid mõlemad äriühingud DB kontserni. Järelikult võis komisjon struktuuriliste seoste tõttu, mis oli nende vahel ajal, mil Bax Globali (UK) tegevus läks üle hagejale, pidada Bax Globali (UK) tegevuse eest vastutavaks hagejat.

204 Järelikult tuleb see argument tagasi lükata.

205 Kolmandaks väidab hageja, et mõisted „ettevõtja“ ja „vastutus“ ELTL artikli 101 tähenduses ning vastutuse ülemineku küsimus eri ettevõtjate vahel on õigusmõisted ja et komisjonil ei olnud seega nende osas mingit kaalutusõigust.

206 Seoses selle argumendiga tuleb kõigepealt märkida, et vaidlustatud otsusest ei ilmne, et komisjon arvas seoses mõistega „ettevõtja“ liidu konkurentsioiguse tähenduses või seoses vastutuse üleminekuga endal olevat kaalutusõiguse. Nimelt, vaidlustatud otsuse põhjenduses 754 ta üksnes kohaldas eespool punktides 190–193 mainitud kohtupraktikat ja põhimõtteid, mille kohaselt on tal sellisel juhul, nagu on kõne all käesolevas asjas, õigus pidada vastutavaks rikkumises otseselt osalenud äriühingu majandusjärglast.

207 Mis puudutab vaidlustatud otsuse põhjendusi 791 ja 782, kus komisjon märkis, et ta ei määra karistust NES-kartellis osalenud tütarettevõtjate endistele emaettevõtjatele, siis tuleb tõdeda, et selles kontekstis kasutas komisjon ainult kaalutusruumi, mis tal on nende õigussubjektide kindlaksmääramisel, kellele ta karistuse määrab, nagu ka hageja ise mõönab. Kuid selles kontekstis ei võtnud komisjon seisukohta küsimuses, kas käesolevas asjas oleks neid endisi emaettevõtjaid võinud pidada ELTL artikli 101 rikkumise toime pannud ettevõtjasse kuuluvaks, või vastutuse ülemineku küsimustes.

208 Kuna ükski argument, millega sooviti tõendada, et käesolevas asjas ei olnud hagejale karistuse määramiseks õiguslikku alust, ei ole põhjendatud, siis tuleb käesolev väiteosa tagasi lükata.

Teine väiteosa, et rikutud on põhiõiguste harta artiklit 41 ja hea halduse põhimõtet, ning kolmas väiteosa, et rikutud on põhjendamiskohustust

209 Nende väiteosade raames väidab hageja esiteks, et jättes hoolsalt ja süvitsi analüüsimata, kas ta võis Bax Globali (UK) tegevuse eest pidada vastutavaks Brink'si ja mil määral oli liidu konkurentsieeskirjade tõhusa kohaldamise tagamiseks vajalik ja õiglane hageja vastutusele võtta, rikkus komisjon põhiõiguste harta artiklit 41 ja hea halduse põhimõtet. Teiseks väidab hageja, et komisjon piirdus sellega, et tegi teatavaks oma otsuse Brink'si mitte vastutavaks pidada, kuigi ELTL artikli 296 järgi oleks ta pidanud põhjendama oma otsust mitte pidada Bax Globali (UK) endist emaettevõtjat Brink'si ainsana või solidaarselt vastutavaks. Seetõttu tuleb vaidlustatud otsus tühistada või vähemalt omistada talle vaid trahvi see osa, mida ta oleks lõpuks pidanud maksuma juhul, kui tal oleks olnud võimalik solidaarvõlgnikuna esitada Brink'si vastu tagasinõue.

210 Komisjon vaidleb nendele argumentidele vastu.

Põhiõiguste harta artikli 41 ja hea halduse põhimõtte rikkumine

211 Kõigepealt tuleb meenutada, et määruse nr 1/2003 artikli 23 lõike 2 punkti a kohaselt võib komisjon oma otsusega määrata ettevõtjatele trahve, kui need tahtlikult või ettevaatamatuse tõttu rikuvad ELTL artiklit 101. Selles sättes viidatakse ainult võimalusele ettevõtjaid karistada, kuid ei määrata kindlaks õigussubjekte, kellele trahvi võib määrata. Komisjonil on seega kaalutusõigus nende õigussubjektide valikul, kellele ta liidu konkurentsieeskirjade rikkumise eest karistuse määrab (vt selle kohta kohtuotsus Erste Group Bank jt vs. komisjon, punkt 191 eespool, EU:C:2009:576, punkt 82).

212 Selle valiku tegemisel ei ole komisjon siiski täiesti vaba. Ta peab eeskätt järgima liidu õiguse üldpõhimõtteid ning liidu tasandil tagatud põhiõigusi (vt selle kohta kohtujuristi ettepanek, Kokott, kohtuasi Alliance One International ja Standard Commercial Tobacco vs. komisjon ning komisjon vs. Alliance One International jt, C-628/10 P ja C-14/11 P, EKL, EU:C:2012:11, punkt 48).

213 Näiteks, kui komisjon otsustab uurimise käigus jätta trahvi määramata õigussubjektide teatavale kategooriale, kes võisid kuuluda rikkumise toime pannud ettevõtjasse, peab ta järgima muu hulgas võrdse kohtlemise põhimõtet.

214 Järelikult ei tohi kriteeriumid, mille komisjon määratleb, et teha vahet õigussubjektidel, kellele ta trahvi määrab, ja neil, kellele ta otsustab trahvi mitte määrata, olla meelevaldsed ning lisaks tuleb neid kohaldada ühtemoodi.

215 Seda, kas komisjon on käesolevas asjas ületanud oma kaalutusõiguse piire, tuleb hinnata neid põhimõtteid ja seda kohtupraktikat arvestades.

216 Esiteks tuleb seoses hageja argumentidega, mille eesmärk on kahtluse alla seada komisjoni kohaldatud kriteeriumid, märkida, et käesolevas asjas otsustas komisjon pidada vastutavaks mitte ainult NES-kartellis osalenud tüdarettevõtjaid, vaid ka nende tüdarettevõtjate emaettevõtjaid, kes vaidlustatud otsuse vastuvõtmise ajal kuulusid samasse ettevõtjasse ELTL artikli 101 tähenduses, kuivõrd selles kartellis osalemise oleks ka neile võinud süüks panna. Kuid nagu nähtub vaidlustatud otsuse põhjendustest 791 ja 782, otsustas komisjon trahvi mitte määrata nende tüdarettevõtjate endistele emaettevõtjatele olenemata sellest, kas neid oleks võinud NES-kartelli eest samuti vastutavaks pidada.

217 Sellise lähenemisviisi puhul on komisjonil kaalutusõigus. Nimelt võib ta kaalutusõiguse raames võtta arvesse asjaolu, et lähenemisviis, mille kohaselt karistatakse kõiki õigussubjekte, keda on võimalik rikkumise eest vastutavaks pidada, võib oluliselt tema uurimist raskendada (vt selle kohta kohtuotsus Erste Group Bank jt vs. komisjon, punkt 191 eespool, EU:C:2009:576, punkt 82).

- 218 Vaidlustatud otsusest nähtub, et käesolevas asjas oli AMS-i, NES-i, CAF-i ja PSS-i käsitlevates kartellides osalenud tütarettvõtjate endised emarettevõtjad välja arvates komisjoni menetluses osalevaid juriidilisi isikuid 47. Seda suurt arvu arvestades ei saa komisjoni otsust nende tütarettvõtjate endisi emarettevõtjaid mitte vastutusele võtta pidada meelevaldseks.
- 219 Selles kontekstis tuleb ka meelde tuletada, et 11. juuli 2013. aasta kohtuotsuse Team Relocations jt vs. komisjon (C-444/11 P, EU:C:2013:464) punktides 155–167 oli Euroopa Kohtul juba võimalus leida, et komisjon ei ületa oma kaalutusõiguse piire, kui ta otsustab karistused määrata ainult rikkumises otseselt osalenud äriühingutele ja nende praegustele emarettevõtjatele, keda võib nende tegevuse eest vastutavaks pidada, mitte aga nende endistele emarettevõtjatele.
- 220 Teiseks, mis puudutab seda, kuidas komisjon enda määratletud kriteeriume kohaldas, siis piisab, kui tõdeda, et hageja ei esita ühtegi argumenti, mis tõendaks, et neid ei kohaldata ühtemoodi.
- 221 Seega tuleb järeldada, et otsustades NES-kartellis otseselt osalenud Bax Globali (UK) endist emarettevõtjat Brink's mitte karistada, isegi kui Brink'si oleks olnud võimalik vastutavaks pidada, ei ületanud komisjon selle kaalutusõiguse piire, mis tal on määruse nr 1/2003 artikli 23 lõike 2 punkti a alusel.
- 222 Ükski hageja esitatud argumentidest ei sea seda järeldust kahtluse alla.
- 223 Esiteks, vastupidi hageja kinnitatule ei saa 18. juuli 2013. aasta kohtuotsusest Dow Chemical jt vs. komisjon (C-499/11 P, EKL, EU:C:2013:482) järeldada, et komisjon oli käesolevas asjas kohustatud uurima, kas ta võis Brink'si Bax Globali (UK) endise emarettevõtjana vastutavaks pidada. Nimelt, isegi kui selle kohtuotsuse punktist 47 tuleb järeldada, et Euroopa Kohus oli sisuliselt seisukohal, et põhimõtte järgi määrab komisjon trahvi kõikidele rikkumise toime pannud ettevõtjasse kuuluvatele õigussubjektidele, tuleb seda punkti lugeda selle konteksti arvesse võttes. Nimelt viitas selles kohtuasjas emarettevõtja, keda komisjon pidas vastutavaks ühe tema tütarettvõtja tegevuse eest, sellele, et arvestades komisjoni kaalutusruumi, oleks viimane pidanud põhjendama oma lähenemisviisi, mis seisnes tema vastutavaks pidamises. Just sellele argumendile vastates tugines Euroopa Kohus põhimõttele, et emarettevõtjale tuli karistus määrata kui ELTL artiklit 101 rikkunud ettevõtjasse kuuluvale äriühingule. Siiski ei saa sellest kohtuotsusest järeldada, et komisjon ei tohi kasutada lähenemisviisi, mis seisneb vaid mõnede õigussubjektide kategooriate vastutusele võtmises, kui selline lähenemisviis ei ole meelevaldne ning võimaldab tal ressursse kasutada tõhusalt. Nimelt leidis Euroopa Kohus eespool viidatud kohtuotsuse Dow Chemical jt vs. komisjon (EU:C:2013:482) punktis 47 sõnaselgelt, et komisjon võib jätta emarettevõtjale karistuse määramata, kui see otsus rajaneb objektiivsetel põhjustel.
- 224 Teiseks väidab hageja, et kui talle oleks koos Brink'siga karistus määratud, oleks see talle andnud majanduslikke eeliseid, kuna see oleks hageja jaoks muutnud lihtsamaks Brink'si vastu tagasinõude esitamise seoses tema trahviosa maksmisega.
- 225 Selles suhtes piisab, kui tõdeda, et isegi kui eeldada, et hagejat ja Brink'si oleks võidud trahvi maksmise eest solidaarselt vastutavaks pidada ja see oleks andnud hagejale eelise, ei tõenda need asjaolud, et komisjon ületas oma kaalutusõiguse piire. Nimelt tagab komisjon liidu konkurentsioiguse järgimise liidu huvides ning tal on selle eesmärgi saavutamiseks vaid piiratud vahendid. Järelikult, isegi kui niisuguse lähenemisviisi, mis seisneb selles, et vastutusele ei võeta kõiki õigussubjekte, kellele võidak trahv määrata, tulemuseks võib olla see, et need õigussubjektid, kellele trahv määrati, satuvad ebasoodsamasse olukorda, ei takista see komisjonil sellist lähenemisviisi järgida, kui see rajaneb objektiivsetel põhjustel ja võimaldab tal oma ressursse tõhusamalt kasutada.
- 226 Vastupidi sellele, mida hageja väidab, ei teinud komisjon järelikult käesolevas asjas viga, kui ta otsustas jätta Brink'sile kui Bax Globali (UK) endisele emarettevõtjale trahvi määramata.

227 Seetõttu tuleb teine väiteosa, et rikutud on põhiõiguste harta artiklit 41 ja hea halduse põhimõtet, tagasi lükata.

Põhjendamiskohustuse rikkumine

228 Hageja väidab veel, et komisjon rikkus põhjendamiskohustust ELTL artikli 296 teise lõigu tähenduses.

229 Kõigepealt tuleb meenutada, et kõnealuse artikli kohased põhjendused peavad vastama asjaomase akti laadile ning neist peab selgelt ja üheselt nähtuma akti vastu võtnud institutsiooni arutluskäik, nii et huvitatud isikutel oleks võimalik mõista võetud meetme põhjendusi ja pädeval kohtul teostada oma kontrolli (kohtuotsus, 29.9.2011, *Elf Aquitaine vs. komisjon*, C-521/09 P, EKL, EU:C:2011:620, punkt 147).

230 Üksikotsuste puhul on vastavalt väljakujunenud praktikale üksikotsuse põhjendamise kohustuse eesmärk võimaldada kohtul teostada kontrolli ja anda asjassepuutuvale isikule piisavalt teavet mõistmaks, kas otsuses on tehtud viga, mille alusel otsuse kehtivust vaidlustada (vt kohtuotsus *Elf Aquitaine vs. komisjon*, punkt 229 eespool, EU:C:2011:620, punkt 148 ja seal viidatud kohtupraktika).

231 Samuti tuleneb väljakujunenud kohtupraktikast, et põhjendamise nõude hindamisel tuleb arvesse võtta juhtumi asjaolusid, eelkõige akti sisu, põhjenduste olemust ning huvi, mis võib olla akti adressaatidel või teistel isikutel, keda akt otseselt ja isiklikult puudutab, selgituste saamiseks. Ei ole nõutud, et põhjenduses oleks osutatud kõigile asjassepuutuvatele faktilistele ja õiguslikele asjaoludele, kuna kontrollides akti põhjenduse vastavust ELTL artikli 296 teise lõigu nõuetele, tuleb lisaks akti sõnastusele arvestada akti konteksti ja kõiki asjassepuutuvaid õigusnorme (vt kohtuotsus *Elf Aquitaine vs. komisjon*, punkt 229 eespool, EU:C:2011:620, punkt 150 ja seal viidatud kohtupraktika).

232 Seda, kas vaidlustatud otsust on põhjendatud piisavalt, tuleb hinnata seda kohtupraktikat arvestades.

233 Selles suhtes tuleb kõigepealt tõdeda, et vaidlustatud otsuse põhjenduses 754 märkis komisjon, et tal on õigus pidada rikkumise eest vastutavaks hagejat Bax Globali (UK) majandusjärglasena. Lisaks, vaidlustatud otsuse põhjendustes 791 ja 782 märkis ta, et ta otsustas endisi emaettevõtjaid mitte karistada. Vaidlustatud otsusest nähtub selgelt, et see kehtis Brink'si kui Bax Globali (UK) endise emaettevõtja suhtes. Lisaks nähtub vaidlustatud otsuse põhjendusest 791 ja selle kontekstist piisavalt selgelt, et komisjon oli seisukohal, et selle lähenemise eesmärk oli vältida seda, et tema uurimine oleks ülemääraselt koormav. Nimelt nähtub esiteks vaidlustatud otsusest, et komisjoni menetluses osales 47 juriidilist isikut ja et ka endiste emaettevõtjate karistamises seisnenud lähenemisviisi kasutamine oleks seda niigi suurt arvu veelgi suurendanud. Teiseks, vaidlustatud otsuse põhjenduse 791 802. joonealuses märkuses viitab komisjon 14. detsembri 2006. aasta kohtuotsuse *Raiffeisen Zentralbank Österreich jt vs. komisjon* (T-259/02–T-264/02 ja T-271/02, EKL, EU:T:2006:396) punktile 335, kus Üldkohus tõdes, et komisjoni uurimist raskendaks märkimisväärselt vajadus kontrollida kõigil ettevõtja kontrolli ülemineku juhtudel, millises ulatuses võidakse varasemat emaettevõtjat pidada tema tegude eest vastutavaks.

234 Seetõttu tuleb jõuda järeldusele, et vaidlustatud otsuses sisalduv teave oli piisav, et võimaldada esiteks hagejal teada põhjuseid, miks komisjon otsustas talle karistuse määrata ja Brink'si mitte karistada, ning teiseks Üldkohtul kontrolli teostada.

235 Seega tuleb tagasi lükata ka neljanda väite kolmas osa ning sellest tulenevalt see väide tervikuna mitte ainult vaidlustatud otsuse tühistamise nõude osas, vaid ka nõude osas, et Üldkohus kasutaks oma täielikku pädevust.

5. Viies väide, et trahvi arvutamisel on tehtud vigu ning rikutud on määruse nr 1/2003 artikli 27 lõikeid 1 ja 2 ning kaitseõigusi

- 236 Käesolev väide koosneb kahest osast, millest esimese kohaselt on trahvi arvutamisel tehtud vigu ning teise kohaselt on rikutud määruse nr 1/2003 artikli 27 lõikeid 1 ja 2 ning kaitseõigusi.

Esimene väiteosa, et trahvi arvutamisel on tehtud vigu

- 237 Käesolev väiteosa puudutab vaidlustatud otsuse seda osa, milles komisjon arvutas hagejale määratud trahvi.

- 238 Selles suhtes tugines komisjon 2006. aasta suunistes ette nähtud üldmeetodile. Täpsemalt leidis ta, et trahvi põhisumma kindlaksmääramisel tuleb esiteks 2006. aasta suuniste punkti 13 kohaselt kasutada müügiväärtust, mille hageja sai EMP klientidele NES-kartelliga seotud kaubateel osutatud ekspedeerimisteenustest ning teiseks kohaldada 15% raskusastme määra. Veel leidis ta, et hageja ei saanud tugineda ühelegi kergendavale asjaolule.

- 239 Hageja väidab, et selliselt toimides määras komisjon talle trahvi, mis ületab NES-kartelli ulatuse ja raskuse. Sellega seoses esitab ta neli argumenti. Esiteks väidab ta, et komisjon ei kasutanud asjakohast müügiväärtust. Teiseks seab ta kahtluse alla komisjoni kohaldatud raskusastme määra. Kolmandaks märgib ta, et komisjon jättis arvesse võtmata kergendava asjaolu, st niisuguse õigusvastase kartelli olemasolu, mille ese oli transporditeenused. Neljandaks väidab ta, et komisjon rikkus võrdse kohtlemise põhimõtet.

Argument müügiväärtuse kohta

- 240 Käesoleva argument puudutab vaidlustatud otsuse põhjendustes 857–890 esitatud komisjoni seisukohti, mille kohaselt tuleb vastavalt 2006. aasta suuniste punktile 13 trahvi põhisumma arvutamisel kasutada müügiväärtust, mille hageja sai EMP klientidele NES-kartelliga seotud kaubateel osutatud ekspedeerimisteenustest.

- 241 Hageja arvates on need seisukohad väärad. Komisjon rikkus 2006. aasta suuniseid ja määruse nr 1/2003 artikli 23 lõikeid 2 ja 3, proportsionaalsuse põhimõtet, põhimõtet, et karistus peab vastama rikkumisele, ja põhimõtet *nulla poena sine culpa*. Samuti tegi ta hindamisvigu.

- 242 Hageja väidab sisuliselt, et kasutades müügiväärtust, mille ta sai EMP klientidele NES-kartelliga seotud kaubateel osutatud ekspedeerimisteenustest, määras komisjon talle trahvi, mis ületab vaidlustatud otsuses tuvastatud rikkumise ulatust ja raskusastet. Hageja sõnul ei oleks komisjon tohtinud kasutada ekspedeerimisteenustest saadud müügiväärtust, vaid oleks pidanud tagama, et kasutatud müügiväärtus kajastab NES-kartelliga tekitatud majanduskahju, selle asemel et tugineda üldise hoiatava mõju eesmärkidele, ning ta oleks pidanud seda väärtust kohandama, võttes arvesse kartelli olemasolu transporditeenuste turule eelneval turul.

- 243 Komisjon vaidleb nendele argumentidele vastu.

- 244 Selle kohta tuleb märkida, et põhiõiguste harta artikli 49 lõike 3 kohaselt ei tohi karistuste raskus olla kuriteo suhtes ebaproportsionaalne ning määruse nr 1/2003 artikli 23 lõike 3 kohaselt võtab komisjon trahvi kindlaksmääramisel arvesse rikkumise raskust ja kestust.

- 245 Proportsionaalsuse põhimõtte ja põhimõtte kohaselt, et karistus peab vastama rikkumisele, on nõutud, et trahvid ei oleks ebaproportsionaalsed võrreldes seatud eesmärkidega, st võrreldes liidu konkurentsioiguse järgimise eesmärgiga, ja konkurentsioiguse normide rikkumise eest ettevõtjale määratud trahvi suurus peab olema proportsionaalne rikkumisega, mida tuleb hinnata tervikuna,

arvestades muu hulgas rikkumise raskust. Proportsionaalsuse põhimõttest tuleneb eelkõige, et komisjon peab määrama trahvisumma proportsionaalselt asjaolude alusel, mida ta võttis arvesse rikkumise raskusastme hindamisel, ning et komisjon peab neid asjaolusid seejuures seostatult ning objektiivselt põhjendades hindama (kohtuotsus, 27.9.2006, Jungbunzlauer vs. komisjon, T-43/02, EKL, EU:T:2006:270, punktid 226–228).

- 246 Veel tuleb meenutada, et liidu konkurentsioiguse rikkumise raskusastme hindamisel peab komisjon arvesse võtma suurt hulka selliseid tegureid, mille laad ja tähtsus erinevad sõltuvalt rikkumise liigist ja asjaomase rikkumise eriomastest asjaoludest. Nende tegurite hulka võivad olenevalt olukorrast kuuluda rikkumise esemeks olnud kauba kogus ja väärtus, ettevõtja suurus ja majanduslik võimsus ja seega mõju, mida see ettevõtja võis turule avaldada (kohtuotsused, 7.6.1983, Musique diffusion française jt vs. komisjon, 100/80–103/80, EKL, EU:C:1983:158, punkt 121; 3.9.2009, Prym ja Prym Consumer vs. komisjon, C-534/07 P, EKL, EU:C:2009:505, punkt 96, ning KME Germany jt vs. komisjon, punkt 34 eespool, EU:C:2011:816, punktid 58 ja 59).
- 247 Mis puudutab täpsemalt rikkumise esemeks oleva kauba kogust ja väärtust, siis on Üldkohus juba leidnud, et kuigi on vaieldamatu, et ettevõtja või turu käive on rikkumise raskuse hindamise tegurina tingimata ebamäärane ja mittetäielik, käsitlevad liidu seadusandja, komisjon ja Euroopa Kohus käivet vaatamata selle umbkaudsele laadile praegu konkurentsioiguses kohase kriteeriumina, et hinnata asjaomaste ettevõtjate suurus ja majanduslikku võimsust (kohtuotsus, 6.5.2009, KME Germany jt vs. komisjon, T-127/04, EKL, EU:T:2009:142, punkt 93).
- 248 Nimelt, see osa kogukäibest, mis tekkis rikkumise esemeks oleva kauba või teenuste müügist, on iseenesest parim rikkumise majanduslikku tähtsust kajastav näitaja.
- 249 Need põhimõtted kajastuvad 2006. aasta suunistes, mis näevad ette trahvide arvutamise üldmeetodi. Nimelt nähtub 2006. aasta suuniste punktist 6, et „[r]ikkumisega seotud kaupade ja teenuste müügiväärtuse sidumisel rikkumise kestusega saadakse adekvaatne asendusväärtus, mis kajastab üheaegselt rikkumise majanduslikku tähtsust ja iga rikkumises osalenud ettevõtja osakaalu“.
- 250 Näiteks on 2006. aasta suunistes ette nähtud, et kõigepealt määrab komisjon kindlaks trahvi põhisumma. Selles etapis teeb komisjon 2006. aasta suuniste punkti 13 alusel kindlaks nende kaupade või teenuste väärtuse, millega on rikkumine konkreetsel aastal otseselt või kaudselt EMP asjaomasel territooriumil seotud. Lisaks kohaldab ta selle väärtuse suhtes raskuse määra rikkumise määrast sõltuvalt kindlaks määratud protsendi vormis ning korrutab selle tulemuse ettevõtja rikkumises osalemise aastate arvuga. Hindade kindlaksmääramise, turu jagamise ja tootmise piiramise horisontaalkokkulepete puhul lisab ta lisasumma. Teises etapis võtab ta arvesse raskendavaid või kergendavaid asjaolusid.
- 251 2006. aasta suuniseid vastu võttes piiras komisjon oma kaalutusõigust. Ta ei saa seega põhjendusi esitamata suunistes ette nähtud meetodist kõrvale kalduda ilma, et teda võidaks karistada selliste õiguse üldpõhimõtete rikkumise eest nagu võrdne kohtlemine või õiguspärase ootuse kaitse (kohtuotsus, 28.6.2005, Dansk Rørindustri jt vs. komisjon, C-189/02 P, C-202/02 P, C-205/02 P–C-208/02 P ja C-213/02 P, EKL, EU:C:2005:408, punkt 211).
- 252 Siiski on 2006. aasta suuniste punkti 37 kohaselt komisjonil võimalik suunistes ette nähtud üldmeetodist kõrvale kalduda, et võtta arvesse konkreetse juhtumi eripärasid või selleks, et tagada piisaval tasemel hoiatav mõju.
- 253 Hageja argumente tuleb analüüsida neid põhimõtteid ja seda kohtupraktikat arvestades.

– Müük seoses NES-kartelliga

- 254 Hageja väidab esmalt, et NES-kartell puudutas vaid NES-lisatasu ja et komisjon oleks seega pidanud kasutama ainult müügiväärtust, mis on seotud NES-dokumentide esitamise teenustega. Lisaks, komisjon ei oleks tohtinud müügiväärtuse hulgas arvesse võtta vedajate võetud transporditeenuste kulusid. Kaubavedu korraldavad ekspediitorid, kuid vedajad võtavad neilt oma teenuste eest tasu, sh maksud nagu kütuse ja ohutuse lisatasud. Vedajate võetud makse ja lisatasusid, mille üle ekspediitoritel puudus igasugune kontroll, ei saa seega pidada NES-kartelliga hõlmatuks.
- 255 Komisjon vaidleb nendele argumentidele vastu.
- 256 Sellega seoses tuleb esiteks meenutada, et vastavalt 2006. aasta suuniste punktile 13 teeb komisjon kindlaks kaupade või teenuste väärtuse, mis on rikkumisega otseselt või kaudselt seotud. Nagu märgitud eespool punktides 84–101 ja 115–137, puudutas NES-kartell ekspedeerimisteenuseid kui pakett-teenuseid. Järelikult ei ületanud komisjon neid piire, mille ta endale kehtestas 2006. aasta suuniste punktis 13, kui ta kasutas müügiväärtust, mille hageja sai ekspedeerimisteenustest kui pakett-teenustest, mitte ainult NES-dokumentide esitamise teenustest.
- 257 Teiseks tuleb märkida, et ükski hageja esitatud asjaoludest ei kohustanud komisjoni kõrvale kalduma 2006. aasta suuniste punktis 13 ette nähtud üldmeetodist vastavalt suuniste punktile 37.
- 258 Hageja väidab, et Bax Global (UK) tegutses lihtsa vahendajana, kes teatud kuludega seoses tegutses „võlgade sissenõudjana“.
- 259 Selles osas tuleb märkida, et komisjon tunnistas eeskätt vaidlustatud otsuse põhjendustes 65, 878 ja 879, et ekspediitorid olid vahendajarollis vedaja ja ekspediitori vahel ning võisid valida mitmesuguseid ärimudeleid.
- 260 Siiski tuleb tõdeda, et juhul kui ekspediitor ei jäta transpordikulu oma klientide kanda ja tema sissetulek piirdub vedajatelt saadud vahendustasuga, ei teki mingit probleemi, sest tema käibes kajastub ainult vahendustasu.
- 261 Ent juhul kui ekspediitor jätab oma klientide kanda tasu, mille ta ise on pidanud või peab maksma kolmandatele isikutele, siis tuleb meelde tuletada, et nagu nähtub eespool punktis 85 kokkuvõetult esitatud komisjoni järeldustest, ei piirdu majanduslikust vaatepunktist ekspediitori roll pelga vahendaja rolliga. Nimelt muudab ta kolmandatelt isikutelt ostetud teenused ja muud sisendid integreeritud ekspedeerimisteenusteks, mis võimaldavad tema klientidel säästa aega ja raha ning vastavad seega spetsiifilisele nõudlusele, mida ei rahuldaks üksikteenused, millest ekspedeerimisteenused koosnevad. Neid kaalutlusi arvestades on komisjonil lubatud sellisel juhul kasutada ekspediitori müügiväärtust 2006. aasta suuniste punkti 13 tähenduses.
- 262 Lisaks, vastupidi hageja väidetule ei olnud komisjon kohustatud transporditeenuste väärtust maha arvama.
- 263 Nimelt, nagu eespool märgitud, tuleb neid teenuseid käsitleda ekspedeerimisteenuse sisenditena. Kõigis tööstusharudes esinevad lõpptootele omased kulud, mida tootja ei kontrolli, kuid mis moodustavad sellegipoolest tema kogu tegevuse põhiosa. Seega ei saa sisendite kulu, mis on omane müüdüd toodete ja teenuste hindadele, müügiväärtusest maha arvata, isegi kui sisendite kulu on müügiväärtuse oluline osa (vt selle kohta kohtuotsused KME Germany jt vs. komisjon, punkt 34 eespool, EU:C:2011:816, punktid 58–65, ning KME Germany jt vs. komisjon, punkt 247 eespool, EU:T:2009:142, punkt 91). On tõsi, et see kohtupraktika puudutab juhtumit, kus 2006. aasta suunised ei olnud veel kohaldatavad. Siiski on see nende suhtes kohaldatav. Nimelt puudutavad selle aluseks olevad kaalutlused üldiselt käibe kasutamist trahvisummade arvutamisel ja viitavad sellele, et tegemist on objektiivse

kriteeriumiga, millel on rikkumisega tihe seos (vt selle kohta kohtujuristi ettepanek, *Wathelet, kohtuasi Guardian Industries ja Guardian Europe vs. komisjon, C-580/12 P, EKL, EU:C:2014:272, punkt 59*).

264 Järelikult, vastupidi hageja väidetule ei olnud ekspedeerimisteenuste ja NES-kartelli olemusega vastuolus see, et komisjon kasutab kogu käivet, mille ta sai seoses nende teenustega asjassepuutuval kaubateel, arvamata sellest maha kulusid, mis on seotud transporditeenuste või muude teenustega, mida on osutanud kolmandad isikud, kuid mis kuulusid nende teenuste paketti, millest ekspedeerimisteenused koosnesid.

– NES-lisatasu kohaldamine

265 Hageja väidab, et komisjon ei oleks tohtinud arvesse võtta ekspedeerimisteenuseid, mille suhtes ei kohaldata NES-lisatasu. Kui seda lisatasu ei kohaldata, ei saa laadimisega seotud käivet pidada käibeks, mida NES-i käsitlev tegevus mõjutab.

266 Komisjon vaidleb nendele argumentidele vastu.

267 Sellega seoses tuleb meenutada, et vastavalt 2006. aasta suuniste punktile 13 kasutab komisjon rikkumisega seotud müügiväärtust, võtmata arvesse rikkumise toimepanemist. Sellest punktist ei nähtu seega, et müügiväärtuse arvutamisel võib arvesse võtta üksnes nende tehingute müügiväärtust, mida rikkumine tegelikult puudutas (vt selle kohta kohtuotsus, 16.6.2011, *Putters International vs. komisjon, T-211/08, EKL, EU:T:2011:289, punkt 58*).

268 Kuid selles kontekstis tuleb samuti meenutada, et kohtupraktika kohaselt ei hõlma 2006. aasta suuniste punktis 13 viidatud mõiste „müügiväärtus“ asjaomase ettevõtja sellist müüki, mis otseselt või kaudselt ei kuulu kartellikokkuleppe kohaldamisalasse (kohtuotsus *Team Relocations jt vs. komisjon, punkt 219 eespool, EU:C:2013:464, punktid 73–78*).

269 Tuleb aga tõdeda, et hageja piirdub selle märkimisega, et komisjon ei oleks tohtinud arvesse võtta ekspedeerimisteenuseid, mille suhtes ei kohaldata NES-lisatasu, kuid ta ei esita ühtegi argumenti, mis võimaldaks tõendada, et need ekspedeerimisteenused, mille komisjon arvesse võttis, st käive kaubateel, mida NES-kartell puudutas, ei kuulu kõnealuse kartelli kohaldamisalasse.

270 Lisaks, komisjon ei olnud käesoleva asja asjaoludel kohustatud kõrvale kalduma 2006. aasta suuniste punktis 13 ette nähtud üldmeetodist vastavalt suuniste punktile 37. Nimelt ei ole liidu kohtud kunagi pannud komisjonile kohustust igal üksikjuhul kindlaks teha, milliseid üksikuid müüke kartell mõjutab (kohtuotsus *Putters International vs. komisjon, punkt 267 eespool, EU:T:2011:289, punkt 60*). Euroopa Kohtu praktikast nähtub vastupidi, et müügiväärtuse piiramise tagajärjel müügiväärtusega, mille puhul on tõendatud, et konkreetse ettevõtja rakendatud kartellikokkulepe tõesti seda mõjutab, vähendatakse kunstlikult ka tema toime pandud rikkumise majanduslikku tähtsust, kuna pelk asjaolu, et otsesed tõendeid kartellikokkuleppega tõepoolest mõjutatud müügi kohta leiti piiratud hulgal, viiks selleni, et lõpuks määratakse trahv, millel puudub tegelik seos asjaomase kartellikokkuleppe kohaldamisulatuslega. Sellise salastatuse premeerimine kahjustaks ka ECTL artikli 101 rikkumiste tõhusa uurimise ja nende eest karistamise eesmärki ning seetõttu ei saa seda lubada (kohtuotsus *Team Relocations jt vs. komisjon, punkt 219 eespool, EU:C:2013:464, punktid 76 ja 77*).

271 Järelikult tuleb NES-lisatasu kohaldamist käsitlev argument tagasi lükata.

– Transporditeenuseid puudutava kartelli olemasolu

272 Hageja väidab, et komisjon rikkus põhimõtet, et karistus peab vastama rikkumisele, proportsionaalsuse põhimõtet ja põhimõtet *nulla poena sine culpa*, kui jättis arvesse võtmata asjaolu, et transporditeenuse hinnad olid kunstlikult kõrged neid teenuseid puudutava kartelli tõttu. Järelikult karistas ta ühe ja sama

rikkumise tagajärgede eest kahel korral: ühelt poolt vedajate puhul, kes selle toime panid, ja teiselt poolt nende puhul, kes juhtusid olema nende kliendid. Veel väidab hageja, et vaidlustatud otsuse põhjenduses 884 esitatud komisjoni seisukoht, mille kohaselt võib hageja vedajate vastu esitada hagi liikmesriigi tsiviilkohtutele, ei puutu asjasse.

- 273 Komisjon vaidleb nendele argumentidele vastu.
- 274 Sellega seoses tuleb kõigepealt märkida, et 2006. aasta suunised ei sisalda reeglit, mis näeb sõnaselgelt ette, et trahvide arvutamisel tuleb arvesse võtta eelneval turul sõlmitud kartellikokkuleppe olemasolu.
- 275 Seega tuleb analüüsida, kas kartelli olemasolu niisuguse turu eelneval turul, kus pandi toime rikkumine, mille eest trahv määrati, on asjaolu, mille tõttu on komisjon kohustatud 2006. aasta suuniste punktis 13 ette nähtud üldmeetodist kõrvale kalduma.
- 276 Selles kontekstis tuleb meenutada, et müügiväärtuse kriteeriumi kasutamist trahvide arvutamise lähtepunktina põhjendab muu hulgas asjaolu, et see osa kogukäibest, mis tekkis rikkumise esemeks olevate kaupade või teenuste müügist, on iseenesest parim rikkumise majanduslikku tähtsust kajastav näitaja (vt punktid 247 ja 248 eespool) ning et tegemist on objektiivse kriteeriumiga, mida on lihtne kohaldada.
- 277 Kuid asjaolu, et õhutransporditeenuste turul on kartell, ei muuda komisjoni seisukohta, mille kohaselt müügiväärtus, mille hageja sai ekspedeerimisteenuste turul NES-kartelliga seotud kaubateel, on parim selles rikkumises osalemise majanduslikku tähtsust kajastav näitaja. Nimelt, esiteks on tegemist käibega, mida hageja sai konkreetsetes turutingimustes. Teiseks esineb objektiivne seos NES-kartelli ja selle käibe vahel, mis kajastab hageja osalemise suhtelist kaalu.
- 278 Lisaks tuleb märkida, et lähenemisviis, mille kohaselt kohustab eelnevat turgu puudutava õigusvastase kartelli olemasolu komisjoni kohandama müügiväärtust, mis on saadud seoses rikkumisega, mis puudutab järgnevat turgu, tooks määramatuse teguri sisse juba trahvide arvutamise esimeses etapis. Nimelt on esiteks mahaarvatavaid summasid üldiselt raske kindlaks määrata. Teiseks, võrdse kohtlemise põhimõtte järgimiseks tuleb mahaarvamisi teha mitte ainult juhul, kui õigusvastane kartell puudutab eelnevat turgu, vaid üldisemalt ka kõikidel juhtudel, mil tegurid, mida tuleb pidada liidu õigusega vastuolus olevaks, võivad asjaomaste toodete või teenuste hindadele otseselt või kaudselt mõju avaldada. Kolmandaks, sellise lähenemisviisi tagajärjel võidakse trahvisumma arvutamise alus pärast vaidlustatud otsuse vastuvõtmist kahtluse alla seada nendel juhtudel, mil pärast seda kuupäeva avastatakse tegureid, mis võivad sisendite hindadele otseselt või kaudselt mõju avaldada. Hageja kaitstav lähenemisviis võib seega põhjustada lõputuid ja lahendamatuaid vaidlusi, sealhulgas väiteid ebavõrdse kohtlemise kohta.
- 279 Seoses *nulla poena sine culpa* põhimõtte rikkumise argumendiga piisab selle märkimisest, et kuna hagejale määratud trahv arvutati müügihindade alusel, mida ta ise oma klientidelt võttis, siis ei karistanud komisjon teda kolmandate isikute toimepandud rikkumise eest, vaid võttis arvesse tulu, mida ta ise sai ja mille eest ta vastutama peab. Seega tuleb ka see argument tagasi lükata.
- 280 Neid kaalutlusi arvestades tuleb järeldada, et kartelli olemasolu niisuguse turu eelneval turul, kus pandi toime rikkumine, mille eest trahv määrati, ei ole asjaolu, mille tõttu on komisjon kohustatud 2006. aasta suuniste punktis 13 ette nähtud üldmeetodist kõrvale kalduma.
- 281 Seega tuleb transporditeenuste turu puudutava kartelli olemasolu käsitlev argument tagasi lükata ilma, et oleks vaja võtta seisukoht küsimuses, kas käesolevas kontekstis on asjakohane vaidlustatud otsuse põhjenduses 884 esitatud komisjoni täheldus, mille kohaselt on hagejal võimalik esitada vedajate vastu hagi siseriiklikele tsiviilkohtutele. Nimelt, isegi kui see täheldus oleks väär, ei seaks see kahtluse alla komisjoni teisi seisukohti, mille põhjendatust on analüüsitud eespool.

– Tekitatud majanduskahju arvessevõtmine

- 282 Hageja väidab, et komisjon ei võtnud piisavalt arvesse NES-kartelliga tekitatud majanduskahju. 2006. aasta suuniste kohaselt on trahvid konkreetselt seotud eeldatava majanduskahjuga, mis on ekstrapolatsiooni teel saadud rikkumisega seotud müügiväärtuse alusel. Komisjon peab seega tagama, et kasutatud käive kajastab majanduskahju. Tuvastatud rikkumisega seotud käibe kindlakstegemise staadiumis ei tule üldist hoiatavat mõju arvesse võtta, sest sellist mõju saab arvesse võtta alles trahvi arvutamise hilisemas staadiumis. See, et NES-süsteemiga seotud maksimaalne teoreetiline käive moodustab vaid määratud trahvisumma üliväikse osa ja komisjoni kasutatud käibest veelgi väiksema osa, tõendab käesolevas asjas, et komisjoni lähenemisviis on vastuolus 2006. aasta suunistega.
- 283 Komisjon vaidleb nendele argumentidele vastu.
- 284 Sellega seoses tuleb märkida esiteks, et vastupidi hageja väidetule ei näe 2006. aasta suuniste punkt 13 ega ükski muu punkt ette, et müügiväärtust tuleb kohandada rikkumisega tekitatud majanduskahjule.
- 285 Teiseks ei kohustanud hageja esitatud asjaolud komisjoni 2006. aasta suuniste punktis 13 ette nähtud üldmeetodist kõrvale kalduma vastavalt suuniste punktile 37.
- 286 On küll tõsi, et trahvide arvutamisel ei tohi müügiväärtusele omistada ebaproportsionaalset tähtsust (kohtuotsus KME Germany jt vs. komisjon, punkt 34 eespool, EU:C:2011:816, punkt 60). Kuid selles suhtes piisab, kui meenutada, et müügiväärtus on üks paljudest 2006. aasta suunistes ette nähtud üldmeetodis arvesse võetud kriteeriumidest. Nimelt, kui eeldada, et hageja esitatud asjaolud, nagu tekitatud kahju või saadud marginaal, on trahvide arvutamisel asjassepuutuvad, siis võib need nimetatud meetodi kohaselt arvesse võtta hilisemates etappides, näiteks rikkumise raskuse määra, kergendavate või raskendavate asjaolude esinemise või isegi asjassepuutuvate ettevõtjate maksevõime hindamisel. Järelikult, isegi kui eeldada, et komisjon oli käesolevas asjas kohustatud hageja esitatud asjaolusid arvesse võtma trahvisumma kindlaksmääramisest hilisemas etapis, ei oleks ta olnud sellest tulenevalt kohustatud 2006. aasta suuniste punktist 13 kõrvale kalduma vastavalt suuniste punktile 37.
- 287 Mis puudutab seost trahvide ja kehtestatud lisatasude vahel, siis tuleb märkida, et on tõsi, et trahvid tuleb määrata piisavalt kõrgele tasemele, et ettevõtjad hoiduksid keelatud kokkuleppes osalemast vaatamata kasule, mis nad sellest võivad saada. Seevastu ei saa trahvisummat pidada ebasobivaks ainult seetõttu, et see ei kajasta majanduskahju, mille kõnealune kartell tekitas või oleks võinud tekitada.
- 288 Selles kontekstis tuleb tagasi lükata ka hageja argument, mille kohaselt tugines komisjon müügiväärtuse kindlaksmääramise staadiumis üldise hoiatava mõju eesmärgile, kuigi ta ei tohi selles trahvide arvutamise staadiumis sellist eesmärki arvesse võtta.
- 289 Sellega seoses tuleb märkida, et kasutades müügiväärtust, mille hageja sai EMP klientidele NES-kartelliga seotud kaubateel osutatud ekspedeerimisteenustest, komisjon vaid kohaldas 2006. aasta suuniste punktis 13 ette nähtud üldmeetodit ega kaldunud seega üldise hoiatava mõju eesmärgile viidates sellest meetodist kõrvale.
- 290 Lisaks, juhul kui hageja soovib oma argumentidega väita, et kuivõrd müügiväärtus ei kajasta võetud lisatasude näol põhjustatud majanduskahju, on komisjon kohustatud müügiväärtust kohandama, et vältida seda, et üldise hoiatava mõju eesmärki võetaks arvesse trahvide arvutamise selles staadiumis, tuleb need samuti tagasi lükata.
- 291 Selles kontekstis tuleb märkida, et müügiväärtust kasutatakse rikkumise majandusliku tähtsuse asendusväärtusena mitte ainult seetõttu, et see kajastab rikkumise majanduslikku tähtsust ja iga rikkumises osalenud ettevõtja osakaalu, vaid ka seetõttu, et tegemist on objektiivse kriteeriumiga, mida on lihtne kohaldada. Müügiväärtuse viimati nimetatud omadus muudab komisjoni tegevuse ettevõtjate jaoks ettenähtavamaks ning võimaldab neil hinnata selle trahvi suurust, mis neile võidakse

õigusvastases kartellis osalemise korral määrata. Müügiväärtuse kriteeriumi kasutamisega 2006. aasta suuniste punktis 13 taotletakse seega eeskätt üldise hoiatava mõju eesmärki. Ent vastupidi sellele, mida annab mõista hageja, ei takista miski seda, et aluslepinguga talle antud liidu konkurentsioiguse järgimise järelevalve ülesannete raames (kohtuotsused *Musique Diffusion française jt vs. komisjon*, punkt 246 eespool, EU:C:1983:158, punkt 105, ning *Dansk Rørindustri jt vs. komisjon*, punkt 251 eespool, EU:C:2005:408, punkt 170) taotleb komisjon üldpreventsiooni eesmärki, kui ta määrab kindlaks trahvide arvutamise üldise meetodi.

292 Järelikult tuleb tagasi lükata ka argumendid selle kohta, et komisjon ei võtnud piisavalt arvesse NES-kartelli tekitatud majanduskahju.

– Mõjutatud konkurentsiparameetrid

293 Hageja väidab ka seda, et tulenevalt asjaolust, et komisjon kasutas ekspedeerimisteenustega seotud müügiväärtust, karistas ta teda nii, nagu NES-kartelli eesmärk oleks olnud määrata kindlaks ekspedeerimisteenuste lõplik hind või hõlmata kõiki ekspedeerimisteenuste sektoris olemasolevaid konkurentsiparameetreid.

294 Komisjon vaidleb sellele argumendile vastu.

295 Sellega seoses tuleb meenutada, et nagu märgitud eespool punktides 267–270, võis komisjon trahvisumma arvutamisel lähtuda kartelli kohaldamisalasse kuuluvast müügist, olenemata sellest, milline oli selle rikkumise raskus.

296 Lisaks tuleb meenutada, et 2006. aasta suunistes ette nähtud üldmeetodi kohaselt võetakse rikkumise laadi arvesse hilisemas staadiumis, st raskuse määra kindlaksmääramisel, mida vastavalt suuniste punktile 20 hinnatakse iga üksikjuhtumi ja iga rikkumise liigi puhul eraldi, võttes arvesse kõiki olulisi asjaolusid.

297 Neid kaalutlusi arvestades ei saa sellest, et komisjon kasutas hagejale määratud trahvi arvutamise lähtepunktina müügiväärtust, mis saadi ekspedeerimisteenustest, mida NES-kartell puudutas, järeldada, et ta käsitles seda kui kartelli, mille eesmärk oli määrata kindlaks ekspedeerimisteenuste lõplik hind või hõlmata kõiki konkurentsiparameetreid.

298 Järelikult tuleb see argument tagasi lükata.

– Hindamisvead

299 Osas, milles hageja väidab, et komisjon tegi hindamisvigu, piirdub ta viitega argumentidele, mida on juba eespool hinnatud ja tagasi lükatud. Järelikult tuleb ka see argument tagasi lükata.

300 Seega tuleb järeldada, et ükski hageja esitatud argument ei tõenda, et kasutades NES-kartelliga seotud ekspedeerimisteenustest saadud müügiväärtust, rikkus komisjon 2006. aasta suuniseid, määruse nr 1/2003 artikli 23 lõikeid 2 ja 3, proportsionaalsuse põhimõtet, põhimõtet, et karistus peab vastama rikkumisele, või põhimõtet *nulla poena sine culpa* või tegi hindamisvigu.

301 Järelikult tuleb tervikuna tagasi lükata argument, mis puudutab seda, et komisjon kasutas müügiväärtust, mille hageja sai EMP klientidele NES-kartelliga seotud kaubateel osutatud ekspedeerimisteenustest.

Argument raskuse määra kohta

- 302 Hageja vaidlustab repliigis komisjoni järelduse, mis on esitatud vaidlustatud otsuse põhjenduses 945 ja mille kohaselt oli NES-kartelli puhul sobiv 15% raskuse määr.
- 303 Vaidlustatud otsuse põhjendustes 891–947 esitas komisjon põhjused, millest tulenevalt oli see raskuse määr sobiv. Sellega seoses mainis ta muu hulgas, et NES-kartelli eesmärk oli määrata otseselt või kaudselt kindlaks hinnad ja muud tehingutingimused. Selles osas märkis ta, et ettevõtjad olid kokku leppinud NES-lisatasu kehtestamises, selle tasemes ja kehtestamise ajakavas. Ta asus ka seisukohale, et kartell viidi osaliselt ellu ja et selle elluviimist kontrolliti.
- 304 Hageja leiab, et komisjoni kasutatud 15% raskuse määr ei kajasta õigesti NES-kartelli raskust.
- 305 Komisjon vaidleb nendele argumentidele vastu.
- 306 Sellega seoses tuleb esiteks märkida, et hageja ei esita ühtegi argumenti, mis seaks konkreetselt kahtluse alla vaidlustatud otsuse põhjendustes 891–947 esitatud komisjoni seisukohad raskuse määra kohta.
- 307 Teiseks tuleb tõdeda, et isegi kui hageja argumente, mis puudutavad müügiväärtuse kasutamist, võetaks arvesse ka kui argumente raskuse määra kohta, ei tõendaks need viga komisjoni seisukohtades, mis käsitlevad seda määra.
- 308 Nimelt tuleb märkida, et NES-kartell on horisontaalne kartell, mille ese on ekspedeerimisteenuste hinnategurid ja seda tuleb seega pidada oluliseks konkurentsipiiranguks.
- 309 Seejärel tuleb meenutada, et 2006. aasta suuniste punktist 23 nähtub, et hindade määramise horisontaalkokkulepete puhul kasutatav osakaal on üldjuhul maksimaalse 30% astmestiku kõrgemal tasemel.
- 310 Lisaks, arvestades asjassepuutuvate teenuste laadi, ei võimalda asjaolu, et NES-kartell puudutas ainult NES-lisatasu, asuda seisukohale, et 15% raskuse määr ei ole sobiv. Nimelt, nagu komisjon märkis vaidlustatud otsuse põhjenduses 869 ja nagu kinnitavad selles põhjenduses mainitud tõendid, võis lisatasu kehtestamise kaudu kulutegurite ülekandmise kooskõlastamine ekspediitorite tegevusele ja turu struktuurile olulist mõju avaldada (vt punktid 155 ja 156 eespool).
- 311 Samadel põhjustel tuleb tagasi lükata argument, mille kohaselt moodustab NES-süsteemiga seotud maksimaalne teoreetiline käive vaid määratud trahvisumma üliväikse osa ja komisjoni kasutatud käibest veelgi väiksema osa.
- 312 Lõpuks tuleb seoses kartelli elluviimisega tõdeda, et hageja ei sea kahtluse alla komisjoni seisukohti, mis on esitatud vaidlustatud otsuse põhjenduses 907 ja mille kohaselt esiteks ei olnud NES-kartelli elluviimise ulatus omistatav ettevõtjate taatele see kartell lõpetada, vaid pigem selle toimimisest sõltumatutele olukordadele, nagu klientide väljendatud vastumeelsus, ning teiseks ei tõendanud ükski ettevõtja piisavalt, et ta hoidus kartelli elluviimisest, käitudes turul konkurentsi soodustavalt.
- 313 Neid kaalutlusi arvestades ei saa 15% raskuse määra kehtestamist pidada sobimatuks.
- 314 Seega tuleb tagasi lükata ka argument, mis puudutab komisjoni kehtestatud 15% raskuse määra, ilma et oleks vaja võtta seisukoht küsimuses, kas see argument on vastuvõetav vaatamata asjaolule, et hageja esiteks viitas selle määra sobimatule laadile alles repliigi staadiumis ning teiseks ei toonud välja raskuse määra puudutavaid komisjoni seisukohti, mida ta soovis kahtluse alla seada.

Argument kergendava asjaolu esinemise kohta

- 315 Hageja väidab, et komisjon oleks kergendava asjaoluna pidanud arvesse võtma kartelli esinemist eelneval turul ja selle mõju transporditeenuste hindadele. Komisjon oleks seda küsimust pidanud põhjalikumalt uurima ning ta rikkus seega ka hea halduse põhimõtet.
- 316 Komisjon vaidleb nendele argumentidele vastu.
- 317 Sellega seoses tuleb meenutada, et 2006. aasta suuniste punktis 29 on esitatud mitteammendav loetelu kergendavatest asjaoludest, mille alusel võidakse teatavatel tingimustel trahvi põhisummat vähendada.
- 318 Nimelt, kui rikkumise on toime pannud mitu ettevõtjat, tuleb uurida iga ettevõtja rikkumises osalemise suhtelist raskust, et kindlaks teha, kas nende suhtes esineb raskendavaid või kergendavaid asjaolusid (kohtuotsus, 25.10.2011, *Aragonesas Industrias y Energía vs. komisjon*, T-348/08, EKL, EU:T:2011:621, punkt 277).
- 319 Kuid kõigepealt tuleb märkida, et eelneval turul sõlmitud kartellikokkuleppe olemasolu ei ole võimalik seostada ühegi 2006. aasta suuniste punktis 29 sõnaselgelt mainitud kergendava asjaoluga.
- 320 Lisaks, vaatamata sellele, et 2006. aasta suuniste punktis 29 ette nähtud loetelu ei ole ammendav, tuleb tõdeda, et kartelli olemasolu transporditeenuste turul on väline tegur, mis ei vähenda hageja NES-kartellis osalemise suhtelist raskust.
- 321 Lisaks, osas, milles hageja esitatud argumenti tuleb mõista kui argumenti, mis puudutab põhjuslikku seost nende lisatasude vahel, mida ekspediitorid võtsid oma klientidelt, ning vedajate kehtestatud lisatasude vahel, piisab, kui tõdeda, et selline argument ei põhjenda ekspediitoritevahelist õigusvastast kartelli eesmärgiga mitte üksteisega konkureerida NES-dokumentide esitamise teenustest tulenevate kulude osas, vaid jätta need lisakulud oma klientide kanda.
- 322 Seetõttu ei saa käesolevas asjas transporditeenuseid puudutava kartelli olemasolu pidada kergendavaks asjaoluks.
- 323 Selles kontekstis tuleb ka meenutada, et Üldkohus on juba sarnast argumenti analüüsinud ja selle tagasi lükanud (kohtuotsus, 14.5.2014, *Reagens vs. komisjon*, T-30/10, EU:T:2014:253, punkt 289).
- 324 Neid kaalutlusi arvestades tuleb tagasi lükata argument selle kohta, et komisjon jättis arvesse võtmata kergendava asjaolu ning rikkus hea halduse põhimõtet.

Argument võrdse kohtlemise põhimõtte rikkumise kohta

- 325 Hageja väidab, et komisjon rikkus võrdse kohtlemise põhimõtet, järgides käesolevas asjas erinevat meetodit kui juhtumil COMP/39258 – *Lennulastiteenus* (edaspidi „lennulastiteenus juhtum“). Viimati nimetatud asjas määras ta vedajatele määratud trahvid kindlaks ainult käibe alusel, mis saadi kütuse ja ohutuse lisatasudest.
- 326 Sellega seoses tuleb esiteks meenutada, et võrdse kohtlemise põhimõte on õiguse üldpõhimõte, mida komisjon peab järgima ELTL artikli 101 alusel algatatud menetluses ja millega on vastuolus see, kui sarnaseid olukordi käsitletakse erinevalt ja erinevaid olukordi käsitletakse ühtemoodi, välja arvatud juhul, kui see on objektiivselt põhjendatud (kohtuotsus, 29.6.2012, *GDF Suez vs. komisjon*, T-370/09, EKL, EU:T:2012:333, punkt 386).

- 327 Teiseks, mis puudutab seda, kas komisjon käsitles sarnast olukorda erinevalt, siis tuleb kõigepealt meenutada, et tema varasem otsustuspraktika ei ole konkurentsi valdkonnas trahvide määramise õiguslik raamistik ning et teisi juhtumeid käsitlevad otsused on diskrimineerimise olemasolu küsimuses üksnes soovituslikud, kuna juhtumite asjaolud ei ole ühesugused (kohtuotsus, 21.9.2006, *JCB Service vs. komisjon*, C-167/04 P, EKL, EU:C:2006:594, punktid 201 ja 205).
- 328 See kehtib eriti käesolevas asjas, kus kõnealuse elemendi, st trahvide arvutamise alusena kasutatud müügiväärtuse kindlaksmääramise kohta on 2006. aasta suuniste punktis 13 sõnaselge eeskiri. Nimelt tuleb sellisel juhul analüüsida võrdse kohtlemise põhimõtte rikkumise argumenti selles punktis toodud arvestades, mille komisjon nägi ette, et suurendada eri juhtumite puhul oma seisukoha sidusust. Kuid eeltoodud kaalutlustest nähtub esiteks, et komisjon järgis selles punktis ette nähtud üldmeetodit ja teiseks ei olnud ta käesoleva juhtumi asjaoludel kohustatud sellest kõrvale kalduma.
- 329 Järelikult, isegi juhul, kui hageja väide, mille kohaselt järgis komisjon lennustiteenuse juhtumil teistsugust meetodit, leiaks kinnitust, ei tõendaks see, et komisjon rikkus käesolevas asjas võrdse kohtlemise põhimõtet. Nimelt sellisel juhul kas esinesid erinevalt käesolevast juhtumist lennustiteenuse juhtumil eripärad, mis põhjendasid seda, et komisjon kaldus kõrvale 2006. aasta suuniste punktis 13 ette nähtud üldmeetodist, või siis rikkus komisjon seda meetodit nimetatud asjas. Ent kummalgi juhul ei ole hagejal õigust nõuda, et teda koheldaks samamoodi käesolevas asjas ja lennustiteenuse asjas.
- 330 Seega tuleb ka argument võrdse kohtlemise põhimõtte rikkumise kohta tagasi lükata.

Järeldus

- 331 Järelikult tuleb käesolev väiteosa tagasi lükata osas, mis puudutab vaidlustatud otsuse artikli 2 lõike 1 punktis a määratud trahvi tühistamist.
- 332 See tuleb tagasi lükata ka osas, milles see on esitatud selleks, et põhjendada nõuet, et Üldkohus kasutaks oma täielikku pädevust.
- 333 Nimelt ei tulnud käesoleva väiteosa analüüsimisel ilmsiks ühtegi viga ega ka ühtegi sobimatut tegurit trahvide arvutamisel.
- 334 Arvestades eelkõige eespool punktides 240–264 ja 272–301 esitatud seisukohti, tuleb märkida, et hageja pakutud lähenemisviisi, mis seisneb selles, et arvesse võetakse ainult NES-dokumentide esitamise teenustega seotud käivet, ega lähenemisviisi, mille kohaselt arvatakse transporditeenuste kulud kasutatavast müügiväärtusest maha, ega lähenemisviisi, mille kohaselt kohandatakse seda müügiväärtust kartelli tõttu transporditeenuste turul, ei saa pidada sobivaks, kuna sellised lähenemisviisid ei kajasta adekvaatselt hageja osalemise majanduslikku tähtsust NES-kartellis, mis puudutas ekspedeerimisteenuseid kui pakett-teenuseid.
- 335 Selles kontekstis tuleb ka märkida, et kuigi ei saa välistada, et väikesed marginaalid näitavad ettevõtja väikest finantssuutlikkust olenemata tema käibe suurusest, ei esitatud käesolevas asjas ühtegi argumenti, mis võimaldaks tõendada, et kehtestatud trahvid olid hageja finantssuutlikkust arvestades liiga suured.
- 336 Lisaks, eespool punktides 265–271 esitatud põhjustel ei saa sobivaks pidada ka lähenemisviisi, mille kohaselt saab arvesse võtta ainult müüki, millega seoses tegelikkuses NES-lisatasu võeti.
- 337 Seetõttu tuleb viienda väite esimene osa tagasi lükata.

Teine väiteosa, et rikutud on määruse nr 1/2003 artiklit 27 ja kaitseõigusi

- 338 Käesolev väiteosa puudutab vaidlustatud otsuse põhjendustes 887 ja 888 esitatud põhjendust, kus komisjon esitas põhjused, miks ei tulnud hagejale anda võimalust tutvuda lennulasitteenuse juhtumi toimikuga. Selles kontekstis märkis komisjon, et hageja ei olnud viimati nimetatud juhtumiga seotud ning et järelikult ei olnud tal õigust toimikuga tutvuda vastavalt teatisele komisjoni toimikutele juurdepääsureeglite kohta [ELTL] artiklite [101] ja [102], EMP lepingu artiklite 53, 54 ja 57 ning nõukogu määruse (EÜ) nr 139/2004 kohaldamise juhtudel (ELT 2005, C 325, lk 7) ega komisjoni 7. aprilli 2004. aasta määrusele (EÜ) nr 773/2004, mis käsitleb [ELTL] artiklite [101] ja [102] kohaste menetluste teostamist komisjonis (ELT L 123, lk 18; ELT eriväljaanne 08/03, lk 81). Lisaks tõdes ta, et igal juhul ei olnud ükski lennulasitteenuse juhtumi toimikus sisalduv dokument asjassepuutuv ekspediitorite vastutuse küsimuses käesolevas asjas.
- 339 Hageja väidab, et komisjon rikkus määruse nr 1/2003 artikli 27 lõiget 1 ning kaitseõigusi. Ta oleks pidanud tal lubama analüüsida käesoleva juhtumiga tihedalt seotud lennulasitteenuse juhtumi olulist teavet. Ilma toimikuga tutvumiseta ei saanud ta teostada oma kaitseõigusi täies ulatuses.
- 340 Komisjon vaidleb nendele argumentidele vastu.
- 341 Sellega seoses tuleb kõigepealt meenutada, et määruse nr 1/2003 artikli 27 lõike 1 kohaselt annab komisjon enne määruse artiklites 7, 8 ja 23 ning artikli 24 lõikes 2 sätestatud otsuste tegemist ettevõtjatele, kelle suhtes komisjon on algatanud menetluse, võimaluse olla ära kuulatud küsimustes, mis on kutsunud esile komisjoni vastuväiteid. Komisjoni otsused võivad põhineda üksnes sellistel vastuväidetel, mille kohta asjaomastel osapooltel on olnud võimalik esitada oma seisukoht.
- 342 Määruse nr 1/2003 artikli 27 lõikes 2 on ette nähtud, et menetluse käigus tagatakse täielikult asjaomaste osapoolte õigus kaitsele. Neil on õigus nõuda juurdepääsu komisjoni toimikule tingimusel, et võetakse arvesse ettevõtjate põhjendatud huvi kaitsta oma ärisaladusi.
- 343 Määruse nr 773/2004 artikli 15 kohaselt võimaldab komisjon vastava taotluse korral isikutele, kellele ta on vastuväited adresseerinud, juurdepääsu toimikutele ning juurdepääs võimaldatakse pärast vastuväidetest teatamist.
- 344 Nendest sätetest nähtub, et komisjon peab võimaldama asjaomasel ettevõtjal põhjalikult uurida kõiki uurimistoimikus olevaid dokumente, mis võivad omada tähtsust tema kaitse seisukohast. See hõlmab nii süüstavaid kui ka õigustavaid dokumente, välja arvatud teiste ettevõtjate ärisaladused, komisjoni sisedokumendid ja muud salajased andmed (kohtuotsus, 1.7.2010, Knauf Gips vs. komisjon, C-407/08 P, EKL, EU:C:2010:389, punkt 22).
- 345 Õigustava dokumendi edastamata jätmise osas tuleneb väljakujunenud kohtupraktikast, et asjaomane ettevõtja peab üksnes tõendama, et andmete avaldamata jätmine võis mõjutada menetluse käiku ning komisjoni otsuse sisu tema kahjuks. Seega piisab, kui ettevõtja tõendab, et ta oleks võinud neid dokumente kasutada enda kaitseks, st et kui ta oleks saanud sellele tugineda haldusmenetluses, oleks ta saanud tugineda tõendile, mis ei olnud kooskõlas selles etapis komisjoni tehtud järeldustega, ning ta oleks seega saanud mingilgi viisil mõjutada võimalikus otsuses komisjoni esitatud hinnanguid vähemalt seoses ettevõtjale süüks pandud käitumise raskuse ja kestusega ning järelikult ka seoses trahvi suurusega (kohtuotsus Knauf Gips vs. komisjon, punkt 344 eespool, EU:C:2010:389, punkt 23).
- 346 Sellest järeldub, et hageja peab mitte ainult tõendama, et tal ei olnud võimalik lennulasitteenuse juhtumi toimikus sisalduvate tõenditega tutvuda, vaid ka seda, et ta oleks saanud neid enda kaitseks kasutada. Nimelt ei saa ta tugineda asjassepuutumate tõendite edastamata jätmisele.

- 347 Hageja väidab, et lennustiteenuse juhtumi toimiku asjassepuutuvate osade alusel oleks ta olnud võimeline esitada hinnangu selle kohta, kuidas mõjutas lennustiteenuse kartell tema käivet. Näiteks oleks ta saanud tõendada, et komisjoni otsus võtta arvesse ülehinnatud käivet oli sobimatu ja ebaoproportsionaalne.
- 348 Ent nagu märgitud eespool punktides 272–281 ja 315–324, ei saanud õhutransporditeenuseid puudutava kartelli olemasolu avaldada mõju komisjoni kasutatud käibele ning seda ei saanud arvesse võtta kergendava asjaoluna. Lisaks, nagu märgitud eespool punktides 325–330, ei saa hageja võrdse kohtlemise põhimõtte rikkumise argumenti rajada komisjoni tegevusele lennustiteenuse juhtumil.
- 349 Selles kontekstis tuleb tagasi lükata ka hageja argument, mille kohaselt ei ole komisjoni otsus mitte võimaldada tal tutvuda toimikuga muud analüüsi läbi viimata kooskõlas „liidu õiguse üldise lähenemisega“. Nimelt ei saa see argument kahtluse alla seada järeldust, mille kohaselt lennustiteenuse juhtumi toimiku sisu ei saanud mõjutada vaidlustatud otsuses esitatud komisjoni seisukohti. Lisaks, osas, milles hageja viitab selles kontekstis 22. mai 2012. aasta kohtuotsusele *EnBW Energie Baden-Württemberg vs. komisjon* (T-344/08, EKL, EU:T:2012:242), piisab, kui märkida esiteks, et see kohtuotsus puudutas toimikuga tutvumist kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu 30. mai 2001. aasta määrusega (EÜ) nr 1049/2001 üldsuse juurdepääsu kohta Euroopa Parlamendi, nõukogu ja komisjoni dokumentidele (EÜT L 145, lk 43; *ELT eriväljaanne* 01/03, lk 331), mitte eespool punktides 341–343 mainitud sätetega, ning teiseks, et Euroopa Kohus tühistas selle kohtuotsuse (kohtuotsus, 27.2.2014, komisjon vs. *EnBW*, C-365/12 P, EKL, EU:C:2014:112).
- 350 Hageja ei esita ühtegi argumenti, mis seaks need seisukohad kahtluse alla või tõendaks, et lennustiteenuse juhtumi toimiku sisu oleks võinud mõjutada vaidlustatud otsuses antud komisjoni hinnangute mõnda muud aspekti.
- 351 Järelikult tuleb tagasi lükata ka käesolev väiteosa ja sellest tulenevalt käesolev väide tervikuna, mitte ainult tühistamisnõude osas, vaid ka nõude osas, et Üldkohus kasutaks oma täielikku pädevust.

6. Kuues väide, et rikutud on määruse nr 1/2003 artikli 23 lõiget 2 ja võrdse kohtlemise põhimõtet, 2006. aasta koostööteatist ning tehtud on hindamisviga

- 352 Käesolev väide puudutab komisjoni otsust anda DP-le seoses NES-kartelliga kaitse trahvide eest.
- 353 Vaidlustatud otsuse põhjendustes 1026–1103 esiteks andis komisjon DP-le kaitse trahvide eest seoses NES-i, AMS-i, CAF-i ja PSS-i käsitlevate kartellidega. Sellega seoses märkis komisjon, et sel ajal, kui ta sai DP trahvide eest kaitse saamise taotluse, võis ta talle edastatud teavet arvestades talle anda 24. septembri 2007. aasta kirjas tingimusliku kaitse trahvide eest seoses eeldatava kartelliga rahvusvahelise ekspedeerimisteenuste eraõiguslike osutajate vahel, mille eesmärk oli mitmesuguste maksude või lisatasude kehtestamine või ülekandmine klientidele, muu hulgas [*konfidentsiaalne*]. Haldusmenetluse lõpus leidis komisjon, et DP oli teinud rahuldavalt koostööd ja et väidetav kartell, millega seoses ta andis DP-le tingimusliku kaitse, „hõlmab täielikult kõiki vaidlustatud otsuses käsitletud rikkumisi“. Teiseks hindas komisjon muude ettevõtjate trahvide eest kaitse saamise ja trahvi vähendamise taotlusi seoses nende kartellidega.
- 354 Hageja väidab, et need seisukohad sisaldavad vigu. Komisjon eelistas DP-d võrreldes teiste trahvide eest kaitse saamise või trahvi vähendamise taotluse esitanud ettevõtjatega, hinnates nende taotlusi teisel alusel kui DP taotlust. Vaatamata sellele, et ta tuvastas neli rikkumist, andis komisjon DP-le üldise tingimusliku kaitse, mis hõlmas lennutransiidisektorit, analüüsivõimatu, kas selle ettevõtja esitatud tõendid hõlmasid kogu kõnealust tegevust. Komisjon käsitles muude ettevõtjate trahvi vähendamise taotlusi teistmoodi, hinnates neid iga rikkumise suhtes eraldi. Hageja väidab, et kui kõiki trahvide eest kaitse saamise ja trahvi vähendamise taotlusi oleks hinnatud nii, et arvesse oleks võetud ekspedeerimisteenuste sektorit tervikuna, oleks teda koheldud soodsamalt.

355 Komisjon vaidleb nendele argumentidele vastu.

356 Arvestades hageja argumente, millega soovitakse tõendada, et kui komisjon oleks 2006. aasta koostööteatist kohaldanud õigesti, oleks teda koheldud soodsamalt, tuleb esmalt analüüsida, kas komisjon tegi vea, andes DP-le trahvide eest kaitse NES-kartelliga seoses, enne kui seejärel analüüsida argumenti selle kohta, et komisjon kasutas muude ettevõtjate, sh hageja trahvi vähendamise taotluste puhul teistsugust alust.

Trahvide eest kaitse saamise tingimustest kinnipidamine

357 Sellega seoses olgu meenutatud, et 2006. aasta koostööteatise punkti 8 alapunktist a nähtub, et komisjon annab tingimusliku kaitse trahvide eest ettevõtjale, kes on avaldanud oma osaluse väidetavas kartellis, kui kõnealune ettevõtja esitab esimesena teavet ja tõendeid, mis võimaldavad komisjonil viia läbi sihipärasest kontrolli seoses kartelliga.

358 2006. aasta suuniste punkt 9 on sõnastatud järgmiselt:

„Selleks et võimaldada komisjonil viia läbi sihipärasest kontrolli punkti 8 alapunkti a tähenduses, peab ettevõtja esitama komisjonile alltoodud teabe ja tõendid määral, mis ei seaks komisjoni arvates ohtu läbiviidavaid kontrole:

a) Ettevõtja avaldus [...], mis sisaldab selle esitamise ajal taotlejal oleva teabe piires järgmist:

- väidetava kartelli üksikasjalik kirjeldus, sealhulgas näiteks selle eesmärgid, tegevus ja toimimisviis; asjaomane toode või teenus, territoriaalne ulatus, tegevuse kestus ja väidetava kartelli mõjutatud hinnangulised turumahud; väidetava kartelli liikmete kohtumiste täpsed kuupäevad, asukohad, sisu ja osalejad ning kõik asjakohased selgitused seoses tõendusmaterjaliga, mis on esitatud lisaks taotlusele;
- trahvide eest kaitse saamise taotluse esitanud juriidilise isiku nimi ja aadress ning teiste väidetavas kartellis osalevate (osalenud) ettevõtjate nimed ja aadressid;
- kõikide taotlejale teadaolevate väidetavas kartellis osalevate või osalenud üksikisikute nimed, ametikohad, kontorite asukohad ja vajaduse korral ka kodused aadressid, sealhulgas ka nende üksikisikute andmed, kes osalesid taotleja nimel;
- teave, millega taotleja on väidetava kartelliga seoses pöördunud või kavatses pöörduda teiste konkurentsiasutuste poole nii EL-is kui ka väljaspool EL-i ning

b) muu taotluse esitamise ajal taotleja valduses olev või temale kättesaadav teave, mis on seotud väidetava kartelliga, eriti rikkumiseaegsed tõendid.“

359 2006. aasta koostööteatise punktis 18 on ette nähtud, et pärast seda, kui komisjon on saanud ettevõtjalt teabe ja tõendid ja kontrollinud nende vastavust punkti 8 alapunktis a sätestatud tingimustele, annab ta ettevõtjale kirjalikult tingimusliku kaitse trahvide eest.

360 Teatise punktist 22 nähtub, et kui ettevõtja on haldusmenetluse lõpuks täitnud punktis 12 nimetatud tingimused, sh eeskätt tegelik, täielik ja pidev koostöö komisjoniga, annab komisjon talle haldusmenetluse lõpetamise otsusega lõpliku kaitse trahvide eest.

361 Lisaks tuleb meenutada, et 2006. aasta koostööteatise vastuvõtmisega tekitas komisjon õiguspärased ootused, nagu on pealegi mõõndud selle teatise punktis 38. Võttes arvesse õiguspärasest ootust, mis komisjoniga koostööd teha soovivatel ettevõtjatel teatisest tulenevalt võib tekkida, on komisjon seega

kohustatud sellest juhinduma. Seega juhul, kui komisjon ei järgi teatisega kehtestatud käitumisjuhiseid, rikub ta õiguspärase ootuse põhimõtet (vt selle kohta kohtuotsused, 18.6.2008, Hoechst vs. komisjon, T-410/03, EKL, EU:T:2008:211, punkt 510, ning 13.7.2011, Kone jt vs. komisjon, T-151/07, EKL, EU:T:2011:365, punkt 127).

- 362 Mis puudutab 2006. aasta koostööteatises mainitud kriteeriumide kohaldamisel arvesse võetud tegurite valikut ja nende tegurite hindamist, siis peab Üldkohus läbi viima tema lasuva seaduslikkuse kontrolli ning ta ei saa tugineda kaalutusruumile, mis komisjonil on, et loobuda nii õiguslike kui ka faktiliste asjaolude põhjalikust kontrollimisest (kohtuotsus, 24.10.2013, Kone jt vs. komisjon, C-510/11 P, EU:C:2013:696, punktid 24 ja 54).
- 363 Hageja argumente tuleb analüüsida seda kohtupraktikat ja neid põhimõtteid arvestades.
- 364 2006. aasta koostööteatise eeskirjade ülesehitust arvestades tuleb analüüsida, kas 2006. aasta koostööteatise punkti 8 alapunkti a ning punktide 9 ja 18 alusel oli komisjonil õigus anda DP-le tingimuslik kaitse seoses eespool punktis 353 mainitud ulatusega väidetava kartelliga, enne kui analüüsida, kas haldusmenetluse lõpus oli tal õigus anda talle lõplik kaitse seoses NES-kartelliga.
- 365 2006. aasta koostööteatise punkti 8 alapunkti a kohaselt pidi DP seega olema ettevõtja, kes esimesena esitas teavet ja tõendeid, mis võimaldasid komisjonil viia läbi sihipärasest kontrolli seoses NES-kartelli hõlmava väidetava kartelliga.
- 366 Vaidlustatud otsusest nähtub, et ajal, mil DP esitas oma trahvide eest kaitse saamise taotluse, ei olnud komisjonil mingit teavet võimalike rikkumiste kohta lennutransiidisektoris. Järelikult pidi komisjon DP trahvide eest kaitse saamise taotlust hindama viimase esitatu teabe ja tõendite alusel. Komisjon leidis käesolevas asjas, et DP teave võimaldas tal läbi viia sihipärasest kontrolli eespool punktis 353 mainitud ulatusega kartelli suhtes.
- 367 Hageja väidab selle kohta vaid seda, et komisjon andis DP-le kaitse seoses kõikide asjaomaste tegudega automaatselt, hindamata seda, kas DP esitatud tõendid katsid kõiki asjaomaseid tegusid.
- 368 Sellega seoses tuleb meenutada, et ajal, mil komisjon saab trahvide eest kaitse saamise taotluse selle punkti tähenduses, ei ole ta veel kõnealusest kartellist teadlik. Seega, nagu täpsustatud 2006. aasta koostööteatise punkti 8 alapunkti a 1. joonealuses märkuses, peab ta trahvide eest kaitse saamise taotlust hindama eelnevalt, hinnangu andmisel lähtutakse ainult ettevõtja esitatud teabe laadist ja kvaliteedist.
- 369 2006. aasta koostööteatisega ei ole seega vastuolus see, kui komisjon annab ettevõtjale tingimusliku kaitse, isegi kui viimase esitatud teave ei võimalda tal veel saada üksikasjalikku ja täpset ülevaadet väidetava kartelli laadist ja ulatusest.
- 370 Nimelt esiteks, kuigi 2006. aasta koostööteatise punkti 9 alapunktis a on nõutud, et kaitset trahvide eest taotlev ettevõtja peab komisjonile esitama „üksikasjaliku kirjelduse“ väidetava kartelli ja selle geograafilise ulatuse kohta ning „täpsed andmed“ selle eseme kohta, kehtib see kohustus vaid juhul, kui need on ettevõtjale teada taotluse esitamise ajal. Teiseks tuleb meenutada, et sellise ettevõtja koostööl, kes teavitab teda ebaseaduslikust kokkuleppes, millest ta veel teadlik ei olnud, on oluline väärtus, mis võib õigustada kaitset trahvi eest. Nimelt on 2006. aasta koostööteatise punkti 8 alapunkti a ja punkti 18 eesmärk hõlbustada komisjonile teadmata rikkumiste avastamist, mis trahvide eest kaitse saamise taotluse esitanud ettevõtjate tõendite puudumisel jääksid salajaseks (vt analoogia alusel kohtuotsus Kone jt vs. komisjon, punkt 362 eespool, EU:C:2013:696, punkt 67).

- 371 Järelikult, vastupidi hageja väidetule ei nõua 2006. aasta koostööteatise punkti 8 alapunkt a ning punktid 9 ja 18, et ettevõtja esitatud andmed kujutaksid endast teavet ja tõendeid, mis puudutavad konkreetset neid rikkumisi, mille komisjon haldusmenetluse lõpus tuvastab. Piisab sellest, et need võimaldasid tal läbi viia sihipärase uurimise seoses eeldatava rikkumisega, mis hõlmab rikkumist või rikkumisi, mille ta selle menetluse lõpuks tuvastab.
- 372 Seejärel tuleb märkida, et hageja ei esita ühtegi argumenti, mis seaks kahtluse alla komisjoni seisukoha, mille kohaselt võimaldas teave ja tõendid, mille DP esitas talle enne 24. septembrit 2007, tal läbi viia sihipärasest kontrolli väidetava kartelli suhtes rahvusvahelise ekspedeerimisteenuste eraõiguslike osutajate vahel, mille eesmärk oli mitmesuguste maksude või lisatasude kehtestamine või ülekandmine eespool punktis 353 mainitud territooriumidel.
- 373 Seega ei teinud komisjon viga, kui ta andis DP-le 2006. aasta koostööteatise punkti 8 alapunkti a ning punktide 9 ja 18 alusel tingimusliku kaitse seoses väidetava kartelliga.
- 374 Seoses komisjoni otsusega anda DP-le haldusmenetluse lõpus lõplik kaitse tuleb märkida, et pärast seda, kui ta oli vaidlustatud otsuse põhjenduses 1029 tuvastanud, et NES-i, AMS-i, CAF-i ja PSS-i käsitlevate kartellide puhul on tegemist eraldiseisvate ühete ja vältavate rikkumistega, asus komisjon selle otsuse põhjenduses 1031 seisukohale, et väidetav kartell, millega seoses ta andis DP-le tingimusliku kaitse, „hõlmas täielikult kõiki vaidlustatud otsuses käsitletud rikkumisi“.
- 375 Selliselt toimides järgis komisjon 2006. aasta koostööteatise punktis 22 ette nähtud menetlust.
- 376 Eeltoodud kaalutlusi arvestades tuleb järeldada, et komisjon ei rikkunud käesolevas asjas 2006. aasta koostööteatise punkti 8 alapunktis a ning punktides 9 ja 18 ette nähtud tingimusi.

Argument teistsuguse aluse kasutamise kohta

- 377 Hageja väidab, et komisjon rikkus võrdse kohtlemise põhimõtet ja tegi hindamisvigu, käsitledes DP trahvide eest kaitse saamise taotlust muude ettevõtjate taotlustest teistsugusel alusel.
- 378 Sellega seoses olgu kõigepealt märgitud, et vaidlustatud otsuse põhjendustest 1029 ja 1031 nähtub, et kui komisjon haldusmenetluse lõpus võttis lõpliku seisukoha DP trahvide eest kaitse saamise taotluse kohta ja muude ettevõtjate trahvi vähendamise taotluste suhtes, hindas ta neid taotlusi samal alusel, st seoses eraldiseisvate kartellidega, mis käsitlesid NES-i, AMS-i, CAF-i ja PSS-i ning mille ta oli menetluse selles staadiumis tuvastanud.
- 379 Seejärel tuleb analüüsida hageja argumenti, et komisjon kohaldas 2006. aasta koostööteatist valesti, kui võttis arvesse tõendeid, mis olid tema valduses ajal, mil ta sai esiteks DP trahvide eest kaitse saamise taotluse ja teiseks muude ettevõtjate, sh hageja taotlused. Hageja sõnul võeti trahvi eest kaitse saamise ja trahvi vähendamise taotluste esitamise aega arvesse juba taotluste järjekorda seadmisel. Järelikult ei saanud seda uuesti arvesse võtta, et põhjendada DP taotluse ja muude ettevõtjate trahvi vähendamise taotluste käsitlemist eri alustel.
- 380 Esiteks, juhul kui see argument puudutab seda, et komisjon võttis arvesse tõendeid, mis olid tema valduses ajal, mil talle esitati eri taotlused, tuleb esiteks märkida, et 2006. aasta koostööteatise ette nähtud eeskirjadest nähtub selgelt, et komisjon on kohustatud arvesse võtma tõendeid, mis on tema valduses ajal, mil esitatakse trahvide eest kaitse saamise või trahvi vähendamise taotlus. Näiteks nähtub selle teatise punktist 10, et punkti 8 alapunkti a kohast kaitset ei anta juhul, kui komisjonil on piisavalt tõendeid, et võtta vastu otsus, mille alusel viia läbi kontroll seoses väidetava kartelliga. Seoses trahvi vähendamise taotlustega nähtub 2006. aasta koostööteatise punktist 24, et selleks, et ettevõtja trahvi saaks vähendada, peab ta esitama komisjonile väidetava rikkumise kohta tõendid, millel on „komisjoni valduses olevate tõenditega võrreldes“ oluline lisaväärtus.

- 381 Teiseks tuleb meenutada, et komisjoni leebema kohtlemise programmi eesmärk ei ole anda salajastes kartellides osalevatele ettevõtjatele võimalus vältida nende vastutuse rahalisi tagajärgi, vaid hõlbustada niisuguse tegevuse avastamist, ja seejärel haldusmenetluses asjakohaste faktide taastamine võimalikult suures osas. Seega ei tohi tulu, mida niisuguses tegevuses osalevad ettevõtjad võivad saada, ületada taset, mis on vajalik leebema kohtlemise programmi ja komisjoni poolt läbiviidava haldusmenetluse täieliku tõhususe tagamiseks.
- 382 Järelikult, vastupidi hageja väidetule ei teinud komisjon käesolevas asjas viga, kui ta võttis arvesse asjaolu, et ajal, mil DP esitas oma trahvide eest kaitse saamise taotluse, ei olnud ta veel teadlik ekspedeerimisteenuseid puudutavast konkurentsivastasest tegevusest, samas kui ajal, mil ta sai muude ettevõtjate taotlused, sh kontserni DB taotlus, oli see teave juba tema valduses. Selles kontekstis tuleb meenutada, et kui muud ettevõtjad oma taotlused esitasid, oli komisjonil lisaks DP esitatud teabele ja tõenditele tema valduses ka etteteatamata kontrollide käigus võetud tõendid.
- 383 Teiseks, juhul kui hageja argument puudutab seda, et ühelt poolt mis puudutab DP trahvide eest kaitse saamise taotlust, siis esiteks andis komisjon tingimusliku kaitse teabe põhjal, mis oli menetluse selles staadiumis tema valduses, ning teiseks andis ta haldusmenetluse lõpus lõpliku kaitse seoses tuvastatud kartellidega tulenevalt sellest, et need olid hõlmatud kartelliga, millega seoses oli ta andnud tingimusliku kaitse, kuigi teiselt poolt mis puudutab muude ettevõtjate trahvide vähendamise taotlusi, siis hindas komisjon vaid haldusmenetluse lõpus tuvastatud kartellide kohta esitatud teabe ja tõendite lisaväärtust, tuleb see argument samuti tagasi lükata.
- 384 Sellega seoses olgu märgitud, et 2006. aasta koostööteatis näeb ette erineva korra esiteks trahvide eest kaitse saamise taotluste ja teiselt poolt trahvi vähendamise taotluste jaoks. Nimelt näeb teatis ainult trahvide eest kaitse saamise taotluste puhul ette, et komisjon võtab tingimusliku kaitse otsuse vastu teabe põhjal, mis tal on sellise taotluse saamise hetkel, st *ex ante* hinnangu põhjal. Seevastu trahvi vähendamise taotluste puhul ei ole sellist ennetavat tingimuslikku otsust ette nähtud ning komisjon piirdub niisiis haldusmenetluse lõpus sellega, et ta analüüsib selle teabe ja nende tõendite lisaväärtust, mis talle esitati kartellide kohta, mille ta menetluse lõpus tuvastas.
- 385 Osas, milles hageja argumenti eesmärk on seada kahtluse alla see 2006. aasta koostööteatise sisalduv eristamine, piisab sellest, kui tõdeda, et selle ettevõtja eeliskohtlemine, kes teeb esimesena komisjoniga tõhusat koostööd teatise punkti 8 tähenduses, on põhjendatud esiteks eesmärgiga julgustada ettevõtjaid selle eeliskohtlemise saamiseks tegema komisjoniga koostööd võimalikult kiiresti ja teiseks eesmärgiga mitte anda ettevõtjatele, kes ei ole esimesed komisjoniga tõhusat koostööd tegevad ettevõtjad, tulu, mis ületab taset, mis on vajalik leebema kohtlemise programmi ja komisjoni poolt läbiviidava haldusmenetluse täieliku tõhususe tagamiseks (vt punkt 381 eespool).
- 386 Selles kontekstis tuleb ka meenutada, et ühelt poolt trahvide eest kaitse saamise taotluse puhul ette nähtud korra ja teiselt poolt trahvide vähendamise taotluste puhul ette nähtud korra vahel vahetegemist nüansseerib 2006. aasta koostööteatise punktis 26 ette nähtud eeskiri. Selle eeskirja kohaselt, kui trahvi vähendamise taotleja esitab esimesena 2006. aasta koostööteatise punkti 25 tähenduses veenvaid tõendeid, mida komisjon kasutab rikkumise raskusastet suurendavate või rikkumise kestust pikendavate lisaasjaolude tuvastamisel, ei võta komisjon selliseid asjaolusid neid esitanud ettevõtjale trahvi määramisel arvesse ning annab talle sellega seoses „osalise kaitse“.
- 387 Neid kaalutlusi arvestades tuleb tagasi lükata ka argument selle kohta, et komisjon hindas DP trahvide eest kaitse saamise taotlust ja muude ettevõtjate trahvide vähendamise taotlust erinevatel alustel.
- 388 Seetõttu tuleb järeldada, et ükski hageja esitatud argument ei tõenda, et komisjoni hinnang, mille ta andis DP trahvide eest kaitse saamise taotlusele ja muude ettevõtjate trahvi vähendamise taotlustele, sisaldab vigu.

389 Seega tuleb kuues väide tagasi lükata tervikuna, mitte ainult tühistamisnõude osas, vaid ka nõude osas, et Üldkohus kasutaks oma täielikku pädevust.

7. Seitsmes väide, mis puudutab komisjoni otsust mitte sõlmida kokkulepet

390 Hageja väidab, et DB kontsern teavitas 21. oktoobri 2009. aasta kirjas komisjoni sellest, et käesolevas asjas oli võimalik sõlmida kokkulepe, ning väljendas huvi läbirääkimiste alustamise vastu, et sellisele kokkuleppele jõuda. Vastates talle 4. novembri 2009. aasta kirjas, et arvestades juhtumi eriomaseid asjaolusid ja menetluse suhteliselt hilist staadiumi, ei pidanud ta käesolevas asjas kokkuleppe saavutamiseks arutelu algatamist kohaseks, rikkus komisjon esiteks määruse nr 1/2003 artikli 23 lõiget 2 ja tegi hindamisvigu ning rikkus teiseks võrdse kohtlemise põhimõtet.

Esimene väiteosa, et eelkõige on rikutud määruse nr 1/2003 artikli 23 lõiget 2 ja tehtud hindamisvigu

391 Esiteks väidab hageja, et pärast tema 21. oktoobri 2009. aasta kirja saamist oleks komisjon pidanud esiteks uurima, kas asjassepuutuvad isikud soovisid kokkuleppes osaleda, et tõhusalt oma kaalutusõigust kasutada, ning teiseks alustama temaga arutelu, et juhtum kokkuleppe teel lahendada. Kokkuleppemenetluse eesmärk on optimeerida komisjoni ressursside kasutamist, parendades tema rakenduspädevuse tulemusi, suurendamata tingimata tema halduskulusid. Kuid komisjon ei oleks saanud hinnata nõuetekohaselt tänu kokkuleppemenetlusele suurema tõhususe saavutamise võimalusi, kontrollimata eelnevalt, kas uurimisalused ettevõtjad olid valmis tunnistama oma võimalikku vastutust ETL artikli 101 alusel komisjoni uuritud tegevuse eest osaliselt või tervikuna.

392 Komisjon vaidleb nendele argumentidele vastu.

393 Sellega seoses olgu kõigepealt märgitud, et hageja kaitstud lähenemisviisi kohaselt ei ole komisjon suuteline täielikult hindama kokkuleppemenetluse võimalikkust enne seda, kui ta on asjaomaste isikutega ühendust võtnud ja uurinud nende huvi sõlmida kokkulepe. Sellest tulenevalt tegi komisjon hindamisvea, kui ta tegi otsuse mitte sõlmida kokkulepet enne, kui ta oli vaidlustatud otsuse adressaatidega ühendust võtnud.

394 Selline lähenemisviis ei ole kohaldatavate normidega kooskõlas.

395 Nimelt, määruse nr 773/2004, muudetud komisjoni 30. juuni 2008. aasta määrusega (EÜ) nr 622/2008 (ELT L 171, p. 3), artikli 10a lõike 1 kohaselt võib komisjon kehtestada pooltele tähtaja, mille jooksul võivad pooled kirjalikult teatada, kas nad on valmis osalema kokkuleppe sõlmimise arutelus, selleks et neil oleks hiljem võimalik esitada nõusolek kokkuleppe sõlmimiseks. Selle sätte sõnastusest nähtub seega selgelt, et ta ei ole kohustatud pooltega ühendust võtma, vaid et tal on selles küsimuses kaalutusõigus. Muudetud määruse nr 773/2004 artikli 10a lõike 1 sellist tõlgendust kinnitab määruse nr 622/2008 põhjendus 4, mille kohaselt säilitab komisjon ulatusliku õiguse otsustada, milliste juhtumite puhul on asjakohane uurida poolte huvi kokkuleppe sõlmimise vastu, osaleda arutelus kokkuleppe sõlmimiseks, katkestada kõnealune arutelu või sõlmida lõplik kokkulepe.

396 Selles kontekstis tuleb märkida ka seda, et komisjoni praktika on selle lähenemisviisiga kooskõlas. Nimelt nähtub kokkuleppemenetluse teatise punktist 6, et kuigi menetluse pooltel ei ole õigust sellise menetluse suhtes, uurib komisjon kõikide menetlusosaliste huvi kokkuleppe saavutamise vastu, kui ta leiab, et kokkuleppe sõlmimine võib osutada juhtumi puhul põhimõtteliselt asjakohaseks. Sellest punktist ilmneb selgelt, et ainult juhul, kui ta leiab, et kokkuleppe sõlmimine võib osutada juhtumi puhul asjakohaseks, uurib ta asjaomaste ettevõtjate huvi. Järelikult näeb see punkt ka ette võimaluse, et ta asub seisukohale, et kokkuleppe sõlmimine ei ole asjakohane, võtmata eelnevalt asjaomaste pooltega ühendust ja uurimata nende huvi kokkuleppe saavutamise vastu.

- 397 Sellest järeldub, et vastupidi hageja väidetule ei tõenda ainuüksi see, et komisjon ei uuri tema huvi ja teiste ettevõtjate huvi kokkuleppe saavutamise vastu, et vaidlustatud otsus sisaldab vigu. Seega tuleb kõnealune argument tagasi lükata.
- 398 Teiseks väidab hageja, et juhtumi asjaoludel sisaldas komisjoni otsus mitte otsustada kokkuleppemenetluse kasuks hindamisvigu. Käesolevas asjas oleks kokkulepe kaasa toonud suurema tõhususe.
- 399 Komisjon vaidleb nendele argumentidele vastu.
- 400 Tuleb märkida, et vastupidi sellele, mida annab mõista hageja, kasutas komisjon oma kaalutusõigust. Sellega seoses piisab, kui märkida, et oma 4. novembri 2009. aasta kirjas vastas ta, et ta ei pidanud käesolevas asjas kokkuleppe sõlmimise arutelude alustamist asjakohaseks.
- 401 Lisaks, mis puudutab komisjoni hindamisviga käsitlevat argumenti, siis kõigepealt tuleb meenutada, et komisjoni teabe kohaselt rajanes tema otsus mitte valida käesolevas asjas kokkuleppemenetlust eeskätt seisukohal, mille kohaselt tõenäosus jõuda osalevate pooltega mõistliku aja jooksul ühisele seisukohale võimalike vastuväidete ulatuse küsimuses ei tundunud piisavalt suur, arvestades eelkõige nende arvukust.
- 402 Selles kontekstis olgu meenutatud, et kokkuleppe eesmärk on maksimeerida komisjoni ressursside kasutamist tõhusalt ja kiiresti määratud karistuste kaudu. Määruse nr 622/2008 põhjenduse 4 kohaselt peab ta arvesse võtma tõenäosust jõuda osalevate pooltega mõistliku aja jooksul ühisele seisukohale võimalike vastuväidete ulatuse küsimuses. Sellest põhjendusest ilmneb, et selles suhtes võib ta silmas pidada selliseid tegureid nagu osalevate poolte arv, vastutusega seotud tõenäolised vastandlikud seisukohad ja faktide vaidlustamise ulatus. Sellest põhjendusest ilmneb samuti, et komisjon võib arvesse võtta ka muid kaalutlusi peale tõhususe võimaliku kasvu, näiteks pretsedendi loomise võimalust.
- 403 Neid kaalutlusi arvestades tuleb analüüsida, kas hageja esitatud argumendid tõendavad, et komisjon on teinud hindamisvigu.
- 404 Sellega seoses viitab hageja esiteks asjassepuutuvate isikute arvukusele ja sellele, et kokkuleppemenetlus oleks võinud olla tõhusam.
- 405 Selle argumendiga seoses tuleb meenutada, et kokkuleppemenetlusest tulenev tõhusus on suurem, kui kõik asjaomased isikud nõustuvad kokkuleppe sõlmimisega. Nimelt ei ole komisjon sel juhul kohustatud võimaldama toimikuga tutvuda ja ärakuulamist korraldama. Samuti võib ta piirduda vastuväiteteatise kokkuvõtliku versiooni koostamisega ainult ühes keeles. Kui aga üks või mitu asjaomast isikut ei ole valmis kokkulepet sõlmima, on tõhususe kasv piiratum. Järelikult ei ole ekslik asuda seisukohale, et osalejate arvukus võib avaldada negatiivset mõju tähtajale, mille jooksul komisjon jõuab osalevate pooltega ühisele seisukohale võimalike vastuväidete ulatuse küsimuses.
- 406 Arvestades tõsiasja, et käesolevas asjas oli menetluses osalejate arv 47, ei teinud komisjon viga, kui ta asus seisukohale, et juhtumi see aspekt ei rääkinud kokkuleppe kasuks.
- 407 Selles kontekstis tuleb märkida ka esiteks, et märkimisväärne arv asjassepuutuvatest ettevõtjatest ei teinud komisjoniga 2006. aasta koostööteatise alusel koostööd ning et teiseks oli oht, et vaidlustatud otsuse mõned adressaadid vaidlevad vastu tema otsuse teatavatele elementidele, näiteks DP esitatud teabe ja tõendite vastuvõetavus, vastutuse omistamine majandusjärglastele ja kartellidega seoses saadud müügiväärtuse kindlaksmääramine. Järelikult ei olnud vastupidi hageja väidetule võimalik välistada, et vaidlustatud otsuse adressaadid võivad otsuse teatavatele elementidele vastu vaielda.

- 408 Vastupidi hageja väidetule ei olnud poolte arvukusega vastuolus see, et komisjon otsustab mitte alustada kokkuleppemenetlust.
- 409 Teiseks väidab hageja, et asjassepuutuvate isikute arv oleks võinud olla väiksem, kui komisjon oleks otsustanud alustada iga AMS-i, CAF-i, NES-i ja PSS-i käsitleva kartelli puhul eraldi menetlust, selle asemel et need ühte menetlusse koondada. Komisjon ei saa tugineda asjaolule, mille eest ta on vastutav.
- 410 Ka see argument tuleb tagasi lükata.
- 411 Sellega seoses tuleb märkida, et nii kokkuleppe sõlmimise kui ka samas menetluses mitme rikkumise paralleelse käsitlemise eesmärk on saavutada tõhususe kasv. Ent kuna ükski säte ei näe ette nende kahe valiku hierarhiat, siis ei ole komisjoni valik käsitleda mitut rikkumist üheainsa menetluse raames piiratud kokkuleppe valimisega. Seetõttu ei saa komisjonile ette heita seda, et ta otsustas AMS-i, CAF-i, NES-i ja PSS-i käsitlevaid kartelle arutusele võtta koos ja et ta hindas kokkuleppe sõlmimise võimalikkust, võttes arvesse sellest valikust tulenevat menetluslikku olukorda.
- 412 Igal juhul tuleb tõdeda, et hageja ei tõenda, et kui eespool mainitud rikkumisi oleks otsustatud käsitleda eraldi, oleks kokkuleppe küsimuses jõutud teistsugusele tulemusele. Selles kontekstis tuleb märkida, et isegi kui neid rikkumisi oleks käsitletud eraldi, oli iga rikkumise puhul arvukalt ettevõtjaid, kes ei teinud 2006. aasta koostööteatise raames koostööd, ja et selle asjaolu põhjal oli komisjonil ilma hindamisviga tegemata õigus asuda seisukohale, et kokkuleppe sõlmimine ei olnud võimalik ühegi rikkumise puhul.
- 413 Kolmandaks väidab hageja, et komisjon tegi vea, kui viitas menetluse hilisele staadiumile. Tegemist ei ole asjakohase põhjusega, et kokkuleppemenetlust mitte algatada. Vastupidi, komisjon ei saa teha otsust võimaliku kokkuleppemenetluse kohta enne menetluse suhteliselt hilist staadiumi, mis võimaldab tal asjaomaste ettevõtjate tegevust hästi hinnata ja seda, et tal on rikkumise olemasolu tõendamiseks piisavalt tõendeid.
- 414 Komisjon vaidleb nendele argumentidele vastu.
- 415 See argument tuleb tagasi lükata.
- 416 See argument tuleb tulemusetuna tagasi lükata. Nimelt oli käesolevas asjas komisjoni seisukoht, mille kohaselt ei olnud juhtumit võimalik lahendada kokkuleppe teel, põhjendatud juba poolte arvukuse tõttu (vt punktid 404–408 eespool).
- 417 Lisaks, igal juhul tuleb märkida, et komisjon ei teinud käesolevas asjas viga, kui võttis arvesse seda, millises staadiumis oli menetlus ajal, mil ta sai DB kontserni kirja, kus viimane väljendas huvi kokkuleppemenetluse vastu. Nagu eespool märgitud, on asjaolu, et ettevõtjad teatavad oma huvist kokkuleppes osalemise vastu, üks teguritest, mida komisjon võib arvesse võtta, et otsustada, kas juhtumit on võimalik lahendada kokkuleppega, kuna see tegur võib mõjutada tõenäosust jõuda osalevate pooltega mõistliku aja jooksul ühisele seisukohale võimalike vastuväidete ulatuse küsimuses. Kuid sellise huvist teadaandmise kaal võib varieeruda sõltuvalt menetluse staadiumist. Nimelt võib sellisel juhtumil, kus komisjon on viga tegemata otsustanud kokkuleppemenetlust mitte alustada ja on juba algatanud muu kui kokkuleppemenetluse, kokkuleppe sõlmimisest tuleneda võiv tõhususe kasv osutada piiratumaks.
- 418 Käesoleva asjas otsustas komisjon muu menetluse kui kokkuleppemenetluse kasuks ning ajal, mil ta sai DB kontserni 21. oktoobri 2009. aasta kirja, oli ta juba vastuväiteteatise projekti koostanud ja seda arutanud. Järelikult, tema seisukoht, mille kohaselt on DB kontserni teatatud huvil juba tehtud tööd arvestades väiksem kaal, ei sisalda hindamisviga.

- 419 Neljandaks väidab hageja, et identsete või sarnaste rikkumiste küsimuses on konkurentsiasutused mitmes kolmandas riigis nagu Uus-Meremaa, Ühendriigid ja Lõuna-Aafrika pidanud kokkulepet vajalikuks.
- 420 Ka see argument tuleb tagasi lükata.
- 421 Nimelt piisab sellega seoses, kui meenutada, et komisjoni otsust tuleb hinnata kohaldatava liidu normistiku alusel ning see, et kolmandad riigid on valinud kokkuleppe, ei näita, et komisjon on teinud hindamisvea. Osas, milles hageja viitab neid riike puudutavatele näidetele, kus kasutatakse kokkuleppemenetluse (*plea bargaining*) süsteemi, tuleb igal juhul märkida, et muudetud määruse nr 773/2004 artikli 10a lõikes 1 ette nähtud kokkuleppemenetlus erineb sellisest süsteemist oluliselt.
- 422 Järelikult ei tõenda ükski hageja esitatud argumentidest, et komisjoni hinnang, mille kohaselt ei olnud käesolevat asja võimalik lahendada kokkuleppe teel, sisaldab vigu.
- 423 Kolmandaks on vaja vastata hageja esitatud argumendile, mille kohaselt põhjendas komisjon oma otsust mitte valida kokkulepet Üldkohtu menetluses teistmoodi ja et need põhjenduse elemendid on vastuvõetamatud või vähemalt asjassepuutumatud.
- 424 Selles kontekstis tuleb viidata eespool punktides 229–231 mainitud kohtupraktikale. Samuti tuleb meenutada, et üldjuhul tuleb otsuse põhjendused huvitatud isikule edastada samal ajal otsusega, mis tema huve kahjustab, ning põhjenduste puudumist ei saa korvata sellega, kui huvitatud isik saab otsuse põhjendustest teada menetluse käigus liidu kohtutes (kohtuotsus, 19.7.2012, Alliance One International ja Standard Commercial Tobacco vs. komisjon, C-628/10 P ja C-14/11 P, EKL, EU:C:2012:479, punkt 74).
- 425 Lisaks tuleb märkida, et käesolev hagi puudutab vaidlustatud otsust ning et analüüsida tuleb seega selle otsuse põhjendust. Kuid selle otsuse kontekstina võib arvesse võtta ka komisjoni 4. novembri 2009. aasta kirja.
- 426 Vaidlustatud otsuse põhjenduse piisavuse osas tuleb esiteks tõdeda, et ühelt poolt mainis komisjon oma 4. novembri 2009. aasta kirjas menetluse hilist staadiumi ja juhtumi eriomaseid asjaolusid. Teiselt poolt nähtub vaidlustatud otsuse kontekstist ja sisust piisavalt selgelt, et asjassepuutuvaid isikuid oli arvukalt, et märkimisväärne arv ettevõtjatest ei teinud komisjoniga koostööd ja et komisjoni lähenemisviisi mõningaid aspekte võidakse vaidlustada (vt eelkõige märges vaidlustatud otsuse adressaatide kohta, punkt 2.2 komisjoni menetluses osalevate ettevõtjate kohta, punkt 8.5. 2006. aasta koostööteatise kohaldamise kohta, põhjendused 644–648 komisjoni pädevuse kohta ning põhjendused 857–890 müügiväärtuse kindlaksmääramise kohta).
- 427 Teiseks nähtub vaidlustatud otsuse õiguslikust kontekstist, st määruse nr 622/2008 põhjendusest 4 ja komisjoni teatisest kokkuleppemenetluste kohta, et komisjon pidas neid asjaolusid asjassepuutuvaks selle üle otsustamisel, kas sõlmida asjas kokkulepe või mitte.
- 428 Järelikult oli vaidlustatud otsuse põhjendus piisavalt selge, et hagejal oleks võimalik mõista põhjendusi ja Üldkohtul teostada oma kontrolli.
- 429 Seega tuleb seitsmenda väite esimene osa tagasi lükata.

Teine väiteosa, et rikutud on võrdse kohtlemise põhimõtet

- 430 Hageja väidab, et komisjon rikkus võrdse kohtlemise põhimõtet. Ekspedeerimisteenuste juhtum ei erine märkimisväärselt muudest juhtumitest, kus komisjon otsustas kokkuleppe kasuks.

- 431 Kõigepealt tuleb meenutada, et võrdse kohtlemise põhimõttega on vastuolus see, kui sarnaseid olukordi käsitletakse erinevalt ja erinevaid olukordi käsitletakse ühtemoodi, välja arvatud juhul, kui see on objektiivselt põhjendatud, kuid olukordade sarnasuse küsimuses ei ole tema varasem otsustuspraktika konkurentsi valdkonnas trahvide määramise õiguslik raamistik ning et teisi juhtumeid käsitlevad otsused on diskrimineerimise olemasolu küsimuses üksnes soovituslikud, kuna juhtumite asjaolud ei ole ühesugused (punktid 326 ja 327 eespool).
- 432 Edasi, igal juhul tuleb märkida, et hageja viidatud asjaolud ei tõenda võrdse kohtlemise põhimõtte rikkumist.
- 433 Selles kontekstis tuleb meenutada, et kahe olukorra sarnasust tuleb hinnata eelkõige asjaomase õigusliku raamistiku eset ja eesmärki silmas pidades (vt selle kohta kohtuotsus, 16.12.2008, Arcelor Atlantique et Lorraine jt, C-127/07, EKL, EU:C:2008:728, punkt 26). Kuna kokkuleppemenetluse eesmärk on võimaldada komisjonil lahendada kartellijuhtumeid kiiremini ja tõhusamalt, peab ta muu hulgas arvesse võtma tõenäosust jõuda osalevate pooltega mõistliku aja jooksul ühisele seisukohale võimalike vastuväidete ulatuse küsimuses (vt määruse nr 622/2008 põhjendus 4).
- 434 Esiteks, osas, milles hageja väidab, et muudel juhtudel olid rikkumised keerulisemad, piisab, kui tõdeda, et need tegurid iseenesest ei tõenda, et komisjon oleks pidanud asuma seisukohale, et käesoleval juhul oleks olnud lihtsam jõuda osalevate pooltega mõistliku aja jooksul ühisele seisukohale võimalike vastuväidete ulatuse küsimuses.
- 435 Teiseks, osas, milles hageja sisuliselt väidab, et NES-i, AMS-i, CAF-i ja PSS-i käsitlevatest kartellidest igäühe puhul oleks iseenesest saanud sõlmida kokkuleppe, piisab, kui nentida, et see argument ei puuduta komisjoni varasemat praktikat, vaid piirdub sisuliselt selle argumenti kordamisega, mille kohaselt oleks asjassepuutuvate isikute arv võinud olla väiksem, kui komisjon oleks otsustanud alustada iga AMS-i, CAF-i, NES-i ja PSS-i käsitleva kartelli puhul eraldi menetlust, mis eespool punktides 409–412 juba tagasi lükati.
- 436 Kolmandaks, osas, milles hageja väidab, et komisjoni 20. juuli 2010. aasta otsuses K(2010) 5001 (lõplik) [ELTL] artikli 101 ja EMÜ lepingu artikli 53 kohaldamise menetluses (juhtum COMP/38.886 – Loomasöödas kasutatavad fosfaadid) sõlmis komisjon kokkuleppe, mis ei hõlmanud kõiki rikkumisega seotud isikuid, piisab selle märkimisest, et selles asjas otsustas komisjon pärast seda, kui ta oli otsustanud osalevate pooltega arutelu alustada, jätta kokkuleppeotsus tegemata ühe ettevõtja suhtes, kes oli otsustanud aruteludest loobuda. Hageja aga ei selgita, kuidas see muudab juhtumi sarnaseks käesoleva juhtumiga, kus asjassepuutuvaid isikuid oli arvukalt ja märkimisväärne arv ettevõtjatest ei teinud komisjoniga koostööd.
- 437 Järelikult tuleb võrdse kohtlemise põhimõtte rikkumist käsitlev väiteosa ja sellest tulenevalt seitsmes väide tervikuna tagasi lükata.
- 438 Kuna kõik väited tuleb tagasi lükata ja kuna nende hindamisel ei ilmnenu ühtegi asjaolu, mis põhjendaks hagejale määratud trahvi vähendamist Üldkohtu täieliku pädevuse raames, siis tuleb hagi rahuldamata jätta tervikuna, mitte ainult tühistamisnõude osas, vaid ka nõude osas, et Üldkohus kasutaks oma täielikku pädevust.

Kohtukulud

- 439 Üldkohtu kodukorra artikli 134 lõike 1 alusel on kohtuvaidluse kaotanud pool kohustatud hüvitama kohtukulud, kui vastaspool on seda nõudnud. Kuna kohtuotsus on tehtud hageja kahjuks, mõistetakse kohtukulud vastavalt komisjoni nõudele välja hagejalt.

Esitatud põhjendustest lähtudes

ÜLDKOHUS (üheksas koda)

otsustab:

- 1. Jätta hagi rahuldamata.**
- 2. Mõista kohtukulud välja Schenker Ltd-lt.**

Berardis

Czucz

Popescu

Kuulutatud avalikul kohtuistungil 29. veebruaril 2016 Luxembourgis.

Allkirjad

Sisukord

Vaidluse taust ja vaidlustatud otsus	1
Menetlus Üldkohtus ja poolte nõuded	3
Õiguslik käsitus	4
1. Esimene väide, et esiteks on rikutud määruse nr 1/2003 artikleid 4 ja 7 ning artikli 27 lõiget 2, kaitseõigusi ja õigust õiglasele kohtulikule arutamisele ning teiseks hea halduse põhimõtet	5
Esimene väiteosa, et rikutud on määruse nr 1/2003 artikleid 4 ja 7 ning artikli 27 lõiget 2, kaitseõigusi ja õigust õiglasele kohtulikule arutamisele	5
Kutsesaladuse rikkumise argument	6
Argument, et rikutud on topeltesindamise keeldu ja lojaalsuspõhimõtet	7
Argument DP usaldussuhtest tulenevate kohustuste rikkumise kohta	8
Teine väiteosa, et rikutud on hea halduse põhimõtet	8
2. Teine väide, et rikutud on määruse nr 141 artiklit 1	9
Määruse nr 141 artikli 1 tõlgendamine	10
NES-kartelliga seotud teenused	11
3. Kolmas väide, et liikmesriikidevahelist kaubandust ei mõjutatud märgatavalt	14
Esimene väiteosa, mis puudutab NES-kartelliga seotud teenuseid	14
Teine väiteosa, mis puudutab liikmesriikidevahelise kaubanduse mõjutamist	16
Ekspedeerimisteenustega seotud kaubanduse mõjutamine	16
– Mõju ekspediitorite klientidele ja ekspediitorite tegevusele muudes liikmesriikides	17
– Kaubanduse märgatav mõjutamine	19
Kaubavoo mõjutamine	20
Hea halduse põhimõtte ja 2004. aasta suuniste punkti 77 rikkumine	21
4. Neljas väide, mis käsitleb komisjoni otsust pidada hagejat ainsana vastutavaks	21
Esimene väiteosa, et eelkõige on rikutud ELTL artikli 101 lõiget 1 ja isikliku vastutuse põhimõtet	21
Teine väiteosa, et rikutud on põhiõiguste harta artiklit 41 ja hea halduse põhimõtet, ning kolmas väiteosa, et rikutud on põhjendamiskohustust	24
Põhiõiguste harta artikli 41 ja hea halduse põhimõtte rikkumine	
Põhjendamiskohustuse rikkumine	26

5. Viies väide, et trahvi arvutamisel on tehtud vigu ning rikutud on määruse nr 1/2003 artikli 27 lõikeid 1 ja 2 ning kaitseõigusi.....	27
Esimene väiteosa, et trahvi arvutamisel on tehtud vigu.....	27
Argument müügiväärtuse kohta.....	27
– Müük seoses NES-kartelliga.....	29
– NES-lisatasu kohaldamine.....	30
– Transporditeenuseid puudutava kartelli olemasolu.....	30
– Tekitatud majanduskahju arvessevõtmine.....	32
– Mõjutatud konkurentsiparameetrid.....	33
– Hindamisvead.....	33
Argument raskuse määra kohta.....	34
Argument kergendava asjaolu esinemise kohta.....	35
Argument võrdse kohtlemise põhimõtte rikkumise kohta.....	35
Järeldus.....	36
Teine väiteosa, et rikutud on määruse nr 1/2003 artiklit 27 ja kaitseõigusi.....	37
6. Kuues väide, et rikutud on määruse nr 1/2003 artikli 23 lõiget 2 ja võrdse kohtlemise põhimõtet, 2006. aasta koostööteatist ning tehtud on hindamisviga.....	38
Trahvide eest kaitse saamise tingimustest kinnipidamine.....	39
Argument teistsuguse aluse kasutamise kohta.....	41
7. Seitsmes väide, mis puudutab komisjoni otsust mitte sõlmida kokkulepet.....	43
Esimene väiteosa, et eelkõige on rikutud määruse nr 1/2003 artikli 23 lõiget 2 ja tehtud hindamisvigu.....	43
Teine väiteosa, et rikutud on võrdse kohtlemise põhimõtet.....	46
Kohtukulud.....	47